

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

DIPLOMSKO DELO

**STATISTIČNA ANALIZA TRAJNOSTNEGA RAZVOJA
REGIJ EVROPSKE UNIJE**

Ljubljana, avgust 2007

MAJA PIRTOVŠEK

IZJAVA

Študentka *Maja Pirtovšek* izjavljam, da sem avtorica tega diplomskega dela, ki sem ga napisala pod mentorstvom *dr. Jožeta Rovana* in somentorstvom *dr. Lee Bregar*, in dovolim objavo diplomskega dela na fakultetnih spletnih straneh.

V Ljubljani, dne _____

Podpis: _____

Kazalo

<i>Uvod</i>	<i>1</i>
1 REGIJE EVROPSKE UNIJE	3
1.1 Klasifikacija statističnih teritorialnih enot (NUTS)	3
1.1.1 Teritorialne enote po klasifikaciji NUTS v Evropski uniji	4
1.2 Predstavitev regij v analizi	5
2 TRAJNOSTNI RAZVOJ IN KAZALCI	5
2.1 Trajnostni razvoj	5
2.1.1 Trajnostni razvoj v Evropski uniji	6
2.1.2 Merjenje trajnostnega razvoja	7
2.2 Izbrani kazalci trajnostnega razvoja	8
2.2.1 Ekonomski kazalci	10
2.2.2 Socialni kazalci	14
2.2.3 Okoljski kazalci	18
3 ANALIZA POSAMEZNIH PODROČIJ TRAJNOSTNEGA RAZVOJA	19
3.1 Priprava podatkov in osnove uporabljene metode analize	19
3.1.1 Priprava podatkov za analizo	19
3.1.2 Metoda glavnih komponent	20
3.1.3 Indeks razvitosti področij trajnostnega razvoja	23
3.2 Analiza na ekonomskem področju	23
3.2.1 Analiza ekonomskih kazalcev	23
3.2.2 Indeks ekonomske razvitosti	27
3.2.3 Bruto domači proizvod kot kazalec ekonomske razvitosti	27
3.3 Analiza na socialnem področju	29
3.3.1 Analiza socialnih kazalcev	29
3.3.2 Indeks socialne razvitosti	32
3.4 Analiza na okoljskem področju	33
3.4.1 Analiza okoljskih kazalcev	33
3.4.2 Indeks okoljske razvitosti	35
4 ANALIZA RAZVITOSTI REGIJ	36
4.1 Splošna razvitost regij	36
4.2 Socialno-ekonomska razvitost regij	39
4.3 Primerjava splošne in socialno-ekonomske razvitosti regij	41
<i>Zaključek</i>	<i>42</i>
<i>Literatura</i>	<i>44</i>
<i>Viri</i>	<i>45</i>
<i>Priloge</i>	

Uvod

Evropsko unijo po zadnji širitvi v začetku leta 2007 sestavlja 27 držav članic oziroma 268 regij, ki skupaj oblikujejo notranji trg s 492 milijoni državljanov. Vendar obstajajo znotraj unije velike ekonomske in socialne razlike tako na ravni držav članic kot tudi na ravni regij. Najbogatejša država članica, Luksemburg, ima sedemkrat višjo vrednost povprečnega bruto domačega proizvoda kot najbolj revna, Romunija. Na regionalni ravni so razlike še večje. Najbogatejša regija Evropske unije je Ožji London, katere vrednost bruto domačega proizvoda na prebivalca znaša 303% povprečnega bruto domačega proizvoda celotne Evropske unije, medtem ko ta vrednost za najrevnejšo regijo, Severovzhodno Romunijo, znaša le 24% (podatki za leto 2004).

V prepričanju, da regionalne razlike onemogočajo Evropski uniji največjo možno rast in da državljanom omejujejo koristi notranjega trga, je nastala regionalna politika Evropske unije. Ta temelji na solidarnosti držav članic, saj prerazdeljuje sredstva bolj razvitih regij tistim, ki so zaradi različnih vzrokov ekonomsko in socialno v slabšem položaju. Njen osnovni cilj je zmanjšati obstoječe regionalne razlike in preprečiti nadaljnja regionalna neskladja. Danes si regionalna politika Evropske unije poleg notranje konvergence prizadeva spodbujati tudi globalno konkurenčnost evropskih regij. Politika sledi zastavljenim ciljem Lizbonske strategije za spodbujanje gospodarske rasti in zaposlenosti.

Stimulacija ključnih dejavnikov konkurenčnosti v skladu z Lizbonsko strategijo je zlasti pomembna za doseganje uravnoteženega in trajnostnega razvoja. Trajnostni razvoj je, po danes že splošno sprejeti opredelitvi iz poročila Združenih narodov leta 1987, tisti, ki je sposoben zadovoljiti potrebe današnjih generacij, ne da bi pri tem omejil zadovoljevanje potreb prihodnjim generacijam. Temelji na treh stebrih: varstvu okolja, ekonomski rasti in socialni enakosti. Razvoj je uravnotežen, ko gre za napredek tako na ekonomskem kot tudi na socialnem in okoljskem področju.

Regije so vse pomembnejši dejavnik na političnem in razvojnem področju Evropske unije. Ta se zaveda, da vzpodbujanje socialno-ekonomskega razvoja zahteva aktiviranje vlad na različnih ravneh. Pripravljanje in izvajanje politik na ravni EU ne more biti uspešno brez sodelovanja lokalnih in regionalnih oblasti. Glavne faktorje rasti je mogoče najti na regionalni ali lokalni ravni. Regije imajo tudi ugodne možnosti za praktične spremembe na kraju samem. Iz njihovega uspeha se je možno naučiti veliko.

Namen tega dela je analizirati razvitost regij Evropske unije z vidika trajnostnega razvoja. Razvitost je relativen pojem. Ko država ali regija preide stanje absolutne revščine, se njena razvitost oz. nerazvitost določa v primerjavi z drugimi državami (ali v času). Govorimo o bolj ali manj razvitih regijah. Ugotavljanje njihove razvitosti je zlasti pomembno za regionalno politiko. Potrebno je ugotoviti, kje se nahajajo najmanj gospodarsko razvita območja, katerim bo dodeljena pomoč za njihov pospešen razvoj.

Pri analizi razvitosti si bomo pomagali s sestavljenimi indikatorji razvitosti. Ti v enem samem podatku povzemajo vrednosti večjega števila kazalnikov za različne vidike trajnostnega razvoja in s tem prikazujejo njegovo strnjeno sliko. Z njimi bo mogoče oceniti relativno pozicijo regije napram vsem ostalim regijam Evropske unije. Oblikovanje sestavljenih indikatorjev v pričujočem delu sledi obveznim korakom, ki jih je Organizacija za ekonomsko sodelovanje in razvoj (OECD) opredelila v svojem priročniku o oblikovanju sestavljenih indikatorjev (Handbook 2005 on Constructing Composite Indicators: Methodology and User Guide). V nalogi bomo preučili, kakšne so možnosti uporabe metodologije sestavljenih indikatorjev na primeru regij Evropske unije, skušali pa bomo tudi identificirati metodološke probleme, ki se pri tem pojavljajo.

V prvem poglavju bodo predstavljene enote proučevanja, to so regije Evropske unije. Delitev ozemlja Evropske unije temelji na klasifikaciji statističnih teritorialnih enot, ki države članice hierarhično deli na tri ravni. Osnovne regije, ki bodo vstopale v analizo, so določene na drugi ravni delitve po tej klasifikaciji. Ozemlja nekaterih manjših držav na drugi ravni delitve niso razdeljena in je zato cela država opredeljena kot ena regija. Slovenija je primer takšne regije. V prvem poglavju so tako predstavljene klasifikacija in pa osnovne značilnosti regij: površina, število prebivalcev in ekonomska moč.

Drugo poglavje podrobneje predstavlja koncept trajnostnega razvoja. Opisana so temeljna načela in področja trajnostnega razvoja, predstavljeni so tudi cilji, ključni izzivi in ukrepi na področju trajnostnega razvoja, ki so zapisani v razvojnih strategijah Evropske unije, sledi pa še pregled predlaganih sistemov kazalcev za merjenje trajnostnega razvoja. Drugi del drugega poglavja je namenjen predstavitvi izbranih kazalcev razvitosti, na katerih bo temeljila analiza. Predstavitev izbranih kazalcev, teoretična podlaga za njihov izbor, opis kakovosti, vir podatkov ter primerljivost med regijami se nahajajo v tem delu.

S tretjim poglavjem se prične sama analiza razvitosti regij. Ta bo najprej opravljena na posameznih področjih trajnostnega razvoja, torej na ekonomskem, socialnem in okoljskem. Pri tem bo uporabljena metoda glavnih komponent. Večje število kazalcev bo nadomestilo manjše, preglednejše število glavnih komponent, katerim bo pripisana tudi smiselna vsebina. Na podlagi rezultatov analize tega poglavja bo v četrtem sledila analiza splošne razvitosti.

Zadnje (četrto) poglavje predstavlja najbolj in najmanj razvite regije v Evropski uniji ter položaj Slovenije v tej razvrstitvi. S pomočjo preglednega grafikona si bomo ogledali še razlike v razvitosti regij znotraj držav članic.

1 REGIJE EVROPSKE UNIJE

V sledeči analizi bo proučevana razvitost evropskih regij, to so regije na drugi ravni po klasifikaciji statističnih teritorialnih enot. Poglejmo si, kakšne so značilnosti klasifikacije teritorialne delitve Evropske unije in značilnosti regij, ki vstopajo v analizo.

1.1 Klasifikacija statističnih teritorialnih enot (NUTS)¹

Za zagotovitev celovite in dosledne členitve teritorialnih enot v Evropski uniji je Statistični urad Evropskih skupnosti (Eurostat) pripravil klasifikacijo statističnih teritorialnih enot (Nomenclature of Statistical Territorial Units – NUTS). V Evropskem parlamentu je bila potrjena šele leta 2003, vendar se je že pred tem uporabljala v evropski zakonodaji.

Klasifikacija je namenjena zbiranju, razvoju in usklajevanju regionalnih statistik EU. To omogoča pripravo socialno-ekonomskih analiz regij in s tem oblikovanje regionalne politike Evropske skupnosti. Klasifikacija je namreč med seboj povezala regije po velikosti in tako omogočila vrsto analitičnih ravni. NUTS 2 regije so primerne za analizo regionalnih oziroma nacionalnih problemov, zato se regionalna politika večinoma izvaja na tej ravni. Regije NUTS 3 so premajhne za celostno ekonomsko analizo, vendar lahko z njimi natančno določimo, kje so regionalni ukrepi nujno potrebni. Za oceno upravičenosti do pomoči iz strukturnih skladov se uporabljajo regije na ravni NUTS 2 in 3.

Iz praktičnih razlogov, ki se nanašajo predvsem na razpoložljivost podatkov in uresničevanje regionalnih politik, klasifikacija NUTS v glavnem temelji na trenutnih institucionalnih delitvah držav članic. Velikost tovrstnih teritorialnih skupnosti je izražena s številom prebivalstva, ki je zmožno učinkovito in gospodarno reševati pomembna vprašanja, skladno z zgodovinskimi, kulturnimi in drugimi dejavniki.

Klasifikacija NUTS je hierarhična klasifikacija na treh ravneh. Vsako državo članico deli v regije NUTS 1, vsako od teh v regije NUTS 2 in tako naprej. Administrativna struktura držav članic običajno obsega dve glavni regionalni ravni. Nižje ravni klasifikacije NUTS (od NUTS 3 navzdol) se imenujejo »lokalne administrativne enote« (LAU – local administrative units). To so okrožja ter občine in niso več predmet uredbe o NUTS.

Države morajo pri razdelitvi svojega ozemlja na enote NUTS upoštevati normativna merila (število prebivalstva), ki so določena v uredbi o NUTS. Uredba o klasifikaciji NUTS določa zgornjo in spodnjo mejo povprečne (ne posamezne regije) velikosti regije NUTS, ki se nanaša na število prebivalcev v njej (glej Tab. 1, na str. 4).

¹ Povzeto po delu Janje Pečar: Regije 2006 – izbrani socio-ekonomski kazalniki po regijah, str. 14-20. Uradno je klasifikacija predstavljena na spletni strani Evropske komisije pod Nomenclature of territorial units for statistics – NUTS.

Tabela 1: Zgornja in spodnja meja povprečne velikosti (števila prebivalcev) enot NUTS

Raven	Spodnji prag	Zgornji prag
NUTS 1	3.000.000	7.000.000
NUTS 2	800.000	3.000.000
NUTS 3	150.000	800.000

Vir: Nomenclature of territorial units for statistics – NUTS, 2005.

1.1.1 Teritorialne enote po klasifikaciji NUTS v Evropski uniji

Trenutna klasifikacija NUTS, v veljavi od 11. 7. 2003, razširjena še na novinke po širitvi Evropske unije leta 2004 in 2007, deli njeno ozemlje na 95 regij na ravni NUTS 1, 268 na ravni NUTS 2 in 1274 regij na ravni NUTS 3.

Tabela 2: Število teritorialnih enot na različnih ravneh NUTS po državah

Članica EU	NUTS 1	NUTS 2	NUTS 3
Belgija	3	11	43
Bolgarija	2	6	28
Češka	1	8	14
Danska	1	1	15
Nemčija	16	41	439
Grčija	4	13	51
Španija	7	19	52
Francija	9	26	100
Irska	1	2	8
Italija	5	21	103
Estonija	1	1	5
Ciper	1	1	1
Luksemburg	1	1	1
Latvija	1	1	6
Litva	1	1	10
Madžarska	3	7	20
Malta	1	1	2
Nizozemska	4	12	40
Avstrija	3	9	25
Poljska	6	16	45
Portugalska	3	7	30
Romunija	4	8	42
Slovenija	1	1	12
Slovaška	1	4	8
Finska	2	5	20
Švedska	1	8	21
Velika Britanija	12	37	133
EU 27	95	268	1274

Vir: Nomenclature of territorial units for statistics – NUTS, 2005.

Statistični programski odbor, ki ga sestavljajo generalni direktorji statističnih uradov držav članic, predseduje pa mu generalni direktor Eurostata, je leta 2006 obravnaval predlog

sprememb klasifikacije statističnih teritorialnih enot s strani 12 držav članic in ga sprejel z večino. Formalni postopek za uveljavitev sprememb je bil zaključen februarja 2007, spremembe pa bodo začele veljati 1. 1. 2008. Število regij na ravni NUTS 1 se bo povečalo na 97, na ravni NUTS 2 na 271 in na 1303 na ravni NUTS 3. Slovenija bo z naslednjim letom razdeljena na dve regiji (NUTS 2), in sicer na Vzhodno in Zahodno Slovenijo (Uredba Komisije (ES), št. 105/2007).

1.2 Predstavitev regij v analizi

V Evropski uniji je torej 268 regij na drugi ravni NUTS, v našo analizo pa jih je bilo vključenih 258. Izpuščene so bile vse regije Bolgarije in pa štiri francoske regije – francoski prekomorski departmaji, saj zanje ni bilo mogoče pridobiti dovolj popolnih podatkov, ki bi osvetljevali socialno-ekonomsko razvitost.

Navkljub normativnim merilom glede oblikovanja regij po klasifikaciji NUTS nekatere regije bistveno odstopajo od povprečja bodisi po površini, prebivalstvu, ekonomski ali administrativni moči. Povprečna velikost regij v analizi je 15.894 km², povprečno število prebivalcev znaša 1,85 milijona, povprečni bruto domači proizvod na prebivalca v paritetah kupne moči pa 21.150 evrov. Podatki za posamezne regije se nahajajo v Prilogi 2. Po površini so največje regije na Švedskem in Finskem: Zgornji Norrland na Švedskem se razteza na 153.439 km² površine, Severna Finska pa na 133.579 km². Nasprotno pa nekatere mestne regije, kot so Bruselj, Praga, Berlin, Bremen, Hamburg in Dunaj, ne presegajo niti 1.000 km². Zagotovo najmanjši regiji sta španski avtonomni mesti v severni Afriki Ceuta in Melilla s površino manj kot 20 km². Po številu prebivalstva sta največji regiji Île de France z 11 milijoni in Lombardija v Italiji z 9 milijoni prebivalcev. Kar 13 regij (večinoma so to periferne regije ali otoki) ima manj kakor 300.000 prebivalcev, že omenjeni po površini najmanjši regiji pa nimata niti 100.000 prebivalcev. Razlike v ekonomski moči regij, merjene z bruto domačim proizvodom na prebivalca v paritetah kupne moči, so bile predstavljene že v uvodu.

2 TRAJNOSTNI RAZVOJ IN KAZALCI

2.1 Trajnostni razvoj

V začetnih fazah gospodarskega razvoja, nekje do 60-ih let, bi lahko govorili o neomejenem gospodarskem razvoju. Naravno okolje je bilo naravni vir za gospodarski razvoj. Sposobnost doseganja visoke rasti je bilo glavnega pomena za vse države sveta. Veljalo je prepričanje, da se z gospodarskim razvojem lažje rešuje družbeno-ekonomske probleme. V 70-ih letih se razširi ideja o mejah in stroških rasti. Izkaže se, da lahko izkoriščanje naravnih bogastev privede do uničevanja in onesnaževanja narave, kar ima negativen vpliv na življenjsko okolico, da visoke rasti proizvoda ne manjšajo socialne stiske najbolj revnih, ampak jo celo poglobljajo, da visok dohodek ne varuje pred problemi drog, alkoholizma, aidsa,

brezdomstva, nasilja, terorizma ... Tako se konec 80-ih pojavi pojem trajnostnega razvoja (Senjur, 2002, str. 551-559).

Človeštvo prve polovice 21. stoletja naj bi eksistenco in celostni napredek gradilo na nastajajoči okoljevarstveni etiki, ki jo označujejo naslednja temeljna načela (Plut, 1998, str. 236):

- okoljska odgovornost (zdravo okolje, ohranjanje naravnih virov);
- medgeneracijska odgovornost;
- odgovornost ohranjanja vrst;
- socialna pravičnost;
- ravnovesje ciljev napredka človeštva (ekonomski, socialni, okoljski in regionalni).

Trajnostno sonaravni napredek označujejo integracija, nujnost hkratnosti, enakopravnosti ter optimalnosti doseganja vseh treh ključnih ciljev (Plut, 2005, str. 93):

Ekonomski napredek zajema količinsko in kakovostno izboljšanje procesa proizvodnje, kar naj bi imelo za cilj izboljšanje materialnega blagostanja ljudi. Pri tem je za trajnostni razvoj pomembno, da se gospodarstvo razvija le v okviru nosilnosti naravnih virov in okolja, da se okoljske škode vključujejo v ceno proizvoda in storitev, da se financira, razvija in uporablja okoljsko najbolj primerne industrijske in druge tehnologije in da je gospodarski razvoj regionalno skladen.

Socialni napredek pomeni izboljšanje kakovosti življenja ljudi. Ta se nanaša tako na ekonomsko kot tudi fizično blagostanje. Opredelitev socialnega napredka je odvisna od prevladujočih vrednot in nazorov ljudi. V moderni državi se socialni razvoj zagotavlja s sistemi socialnega zavarovanja, javnimi službami na področju socialnega varstva ter z usposabljanjem ljudi za vključevanje v ekonomsko aktivnost in s tem preprečevanjem izključenosti. Tudi za socialni napredek je pomembno zmanjšanje socialnih ter regionalnih razlik v sedANJI generaciji (družbena kohezija).

Okoljski napredek zajema izboljšanje stanja okolja, ohranjanje okoljskega kapitala in življenjskih pogojev za kakovostni humani napredek prihodnjih generacij. Za trajnostni razvoj je pomembno, da je kakovost bivalnega okolja zdravstveno sprejemljiva, da se namesto neobnovljivih uporablja obnovljive vire v okviru njihove zmogljivosti obnavljanja in da se ohranjajo naravne vrednote ter biotska pestrost.

2.1.1 Trajnostni razvoj v Evropski uniji

Tudi Evropska unija se zaveda pomena trajnostnega razvoja, zato ga je vključila v svoje temeljne pogodbe (Enotna evropska listina leta 1987, Maastrichtska pogodba leta 1992, Sporazum iz Amsterdama leta 1997). Marca leta 2000 je Evropski svet sprejel Lizbonsko strategijo, ki predstavlja dolgoročno strategijo EU, katere glavni cilj je, da postane Evropa do leta 2010 najbolj konkurenčno, dinamično ter na znanju temelječe gospodarstvo na svetu, ki

naj bi doseglo trajno gospodarsko rast z več ter boljšimi delovnimi mesti in večjo socialno kohezijo. Leta 2001 je bila Lizbonska strategija dopolnjena z ukrepi za urejanje okolja, tako da strategija kot celota sedaj zajema vsa tri področja trajnostnega razvoja. Strategija trajnostnega razvoja EU zahteva, da se odločitve sprejemajo na podlagi ugotovitev o vplivih politik na okoljskem, socialnem in ekonomskem področju in da se prekine vez med gospodarsko rastjo ter propadanjem okolja. Strategija EU za trajnostni razvoj in Lizbonska strategija se dopolnjujeta. Strategija trajnostnega razvoja priznava vlogo gospodarskega razvoja pri spodbujanju prehoda k bolj trajnostni družbi.

Izkazalo se je, da se Lizbonska strategija iz leta 2000 osredotoča na preveliko število včasih neustreznih in preambicioznih prednostnih nalog. Napredek, ki je bil dosežen v petih letih izvajanja Lizbonske strategije, ni bil zadovoljiv, zato je bila leta 2005 sprejeta prenovljena Lizbonska strategija »Partnerstvo za rast in delovna mesta«, ki je usmerjena na višjo in stabilnejšo gospodarsko rast ter ustvarjanje več in bolj kakovostnih delovnih mest. Leto kasneje je Evropski svet sprejel še prenovljeno strategijo trajnostnega razvoja za razširjeno EU v obdobju 2005-2010. Ob upoštevanju poslabšanja okoljskih trendov, gospodarskih in socialnih izzivov EU, vključno z novimi konkurenčnimi pritiski in novimi mednarodnimi zavezami, strategija opredeljuje sedem ključnih izzivov ter ustrezne cilje, operativne cilje in ukrepe. Ključni izzivi so podnebne spremembe in čista energija, trajnostni promet, trajnostna poraba in proizvodnja, ohranjanje in upravljanje naravnih virov, javno zdravje, socialna vključenost, demografija in migracije ter svetovni izzivi glede revščine in trajnostnega razvoja (Pregled strategije EU za trajnostni razvoj – prenovljena strategija, 2006).

2.1.2 Merjenje trajnostnega razvoja

Evropska komisija je v svojem predlogu strategije spodbujanja trajnostnega razvoja (2001) poudarila tudi pomen merjenja napredka v smeri trajnostnega razvoja Evropske unije. Ocenjevanje napredka zahteva nabor različnih kazalcev, ki naj odražajo zastavljene cilje. Kazalci so podlaga pri sprejemanju odločitev in načrtovanju dejavnosti v več pogledih. Glavni pomen in naloga kazalcev je, da nam predstavijo stanje in trende v času ter prostoru. Tako lahko z njimi na primer ocenimo primernost ter učinkovitost politik in projektov, merimo napredek pri doseganju ciljev in prepoznamo morebitne trende, ki bi znali ogroziti kakovost našega življenja v prihodnosti. Z njihovo pomočjo se tudi širši javnosti nudi vpogled v stanje okolja, družbe in gospodarstva ter jo seznanja z doseganjem zastavljenih ciljev.

Prvi predlog sistema kazalcev trajnostnega razvoja na ravni držav sveta so leta 1996 pripravili Združeni narodi, ki so ga preizkusili v izbranih državah, pri čemer je sodeloval tudi Eurostat. Na podlagi rezultatov testnega obdobja so leta 2001 Združeni narodi uredili prenovljen sistema kazalcev trajnostnega razvoja, Evropska unija pa ga je zase nekoliko prilagodila. Pri tem je Evropski svet pozval države članice, da pripravijo tudi svoje strategije trajnostnega razvoja in na podlagi tega tudi svoj nabor kazalcev. Leta 2005 je Evropska komisija pripravila sporočilo, ki je predstavilo konceptualni okvir in sprejet nabor kazalcev trajnostnega razvoja na ravni celotne Evropske unije. V preteklem desetletju je bilo tudi v Sloveniji opravljenih

nekaj raziskav s področja kazalcev trajnostnega razvoja. Metodološko je izstopalo delo Janka Seljaka »Kazalec trajnostnega razvoja«, ki izračunava kazalce na državni ravni. Zgledu mednarodnih organizacij so sledile tudi nekatere države, druge pa so izoblikovale svoje nabore kazalcev (Vintar, 2006, str. 54).

Evropska unija je tako pripravila sistem kazalcev, ki je primeren za merjenje trajnostnega razvoja na državni ravni in ravni Evropske skupnosti, ne pa tudi na regionalni ravni. Kratek seznam ključnih kazalcev, ki bi odražali že obstoječe kazalce trajnostnega razvoja EU, bi bilo potrebno pripraviti tudi za uporabo na regionalni ravni. S tem bi lahko ocenili napredek pri regionalni koheziji, prostorskem planiranju in na drugih področjih. Kazalci bi omogočili primerjavo med regijam in načrtovanje ter sprejemanje odločitev v zvezi z regionalno politiko v prihodnosti (Cohesive Thinking Towards a Sustainable Future, 2004, str. 23).

2.2 Izbrani kazalci trajnostnega razvoja

Ker vse analize in zaključki analiz temeljijo na uporabljenih kazalcih, sta izbor in kakovost kazalcev ključnega pomena. Ugotovili smo, da je razvitost zelo širok koncept. Da bi jo lahko izmerili, potrebujemo širok nabor kazalcev, ki skupaj podajajo celovito sliko razvitosti. Pri izboru kazalcev smo sledili predlaganim sistemom kazalcev Evropske unije, Združenih narodov in Janka Seljaka, omenjenih v prejšnjem poglavju. Teoretična podlaga za vključitev kazalca v analizo pa je predstavljena tudi preko opisa področja merjenja. Za namen analize razvitosti regij je bilo izbranih 47 kazalcev. Pri zbiranju podatkov so imeli prednost najnovejši razpoložljivi in v čim večji meri popolni podatki, zato vsi kazalci niso za isto leto oziroma obdobje. Kazalci so organizirani po temah in podtemah, ki se nanašajo na ključna področja trajnostnega razvoja (glej Sl. 1, na str. 9).

Vir in razpoložljivost podatkov

Končni izbor kazalcev je bilo v veliki meri potrebno prilagoditi razpoložljivosti podatkov. Statistični podatki na regionalni ravni Evropske unije so dostopni v bazi podatkov Eurostata pod temo »General and regional statistics«, ki je razdeljena na 12 tematskih sklopov. Kljub obsežni bazi v posameznih tabelah pa tudi v celotnih sklopih za veliko regij ni podatkov, zato takšnih sklopov v analizo nismo mogli vključiti. Takšni tematski sklopi so migracije, izobraževanje, okolje (voda in odpadki), energija in v veliki meri tudi transport.

Kakovost podatkov

Podatki so primerljivi tako z vidika klasifikacije regij skozi čas kot tudi med posameznimi regijami. Regionalni statistični podatki so na voljo na podlagi trenutne verzije klasifikacije NUTS 2003, kar velja tudi za starejše podatke (za leto 2002 in prej), ko je veljala prejšnja verzija klasifikacije regij (NUTS 1999). Splošna usmeritev statistike EU je metodološka usklajenost podatkov. Eurostat zbira podatke na podlagi standardnih metodologij (nacionalni računi) in klasifikacij (klasifikacija dejavnosti, bolezni, izobraževanja) ter v skladu z enotnimi

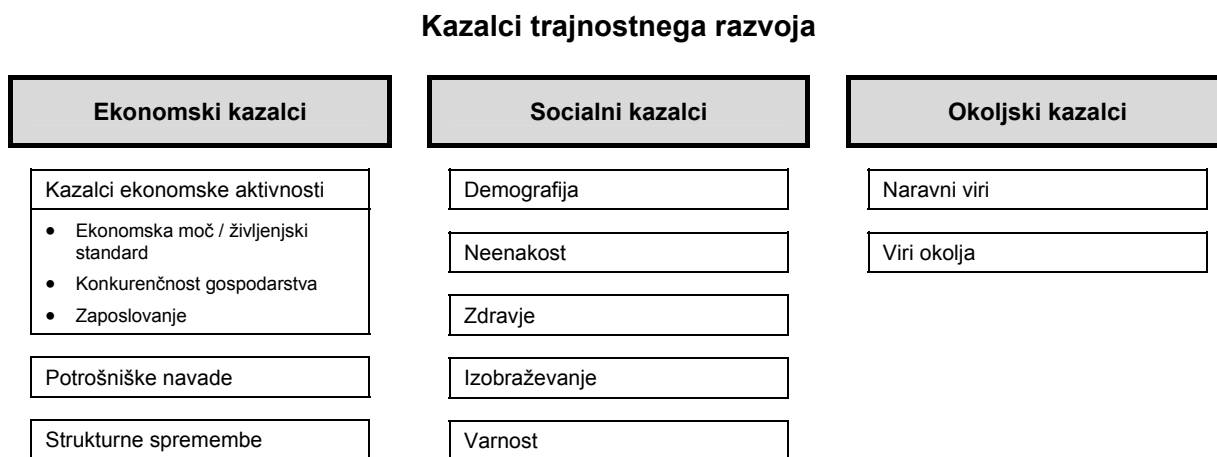
definicijami v anketah, ki se izvajajo na celotnem ozemlju EU (Anketa o delovni sili, Anketa strukture kmetijskih gospodarstev Evropske skupnosti). Znotraj kazalcev se podatki včasih nanašajo na različna leta oziroma obdobja. Nekatere vrednosti so ocenjene s strani držav ali s strani Eurostata, nekatere so začasne, druge pa so označene kot nezanesljive, vendar so ti kakovostno slabši podatki v manjšini.

Skupine kazalcev in področja merjenja

Za oblikovanje sistema kazalcev trajnostnega razvoja se najpogosteje uporablja tako imenovani tematski model. Takšen sistem kazalcev je pregledno, razumljivo in enostavno organiziran po temah in podtemah, ki se neposredno nanašajo na glavna prioriteta področja trajnostnega razvoja. Po definiciji trajnostnega razvoja so temeljna področja naslednja: ekonomsko, socialno in okoljsko. Sistem kazalcev temu ustrezno sestoji iz ekonomskih, socialnih in okoljskih kazalcev, reprezentativnih za posamezna področja.

Oblikovanje skupin kazalcev ne pomeni nujno, da so ti medsebojno neodvisni. Posamezni kazalec je lahko pomemben za več kot le eno področje trajnostnega razvoja, torej je večdimenzionalen. Tako je na primer stopnja nezaposlenosti pomembna za ekonomski in socialni napredek, izobraževanje in inovacije pa so lahko pomembne tako na ekonomskem in socialnem kot tudi na okoljskem področju. Kazalci, ki se pojavljajo večkrat, so primerno označeni s trenutnim številom ponovitev v oklepaju.

Slika 1: Skupine kazalcev po temah in podtemah trajnostnega razvoja

Vir: Lasten vir.

V nadaljevanju so predstavljeni tri osnovne skupine izbranih kazalcev, področja merjenja in vpliv kazalca na razvoj. Podrobnejše definicije kazalcev, kakovost in primerljivost podatkov ter viri podatkov in kazalcev se nahajajo v tretji prilogi, to je priloga »kazalci in podatki«.

2.2.1 Ekonomski kazalci

Ekonomski kazalci v skladu z definicijo ekonomskega napredka merijo raven življenjskega standarda ljudi, v kolikšni meri se ta povečuje in kakšne so možnosti za njegovo povečevanje ali ohranjanje v prihodnosti. Pri tem se predpostavlja, da večja proizvodna zmogljivost pomeni tudi večjo potrošnjo in s tem višji življenjski standard.

Razvitost na ekonomskem področju predstavlja 21 kazalcev, ki so smiselno razvrščeni po tematskih sklopih ekonomske dimenzije: ekonomska aktivnost (ekonomska moč, konkurenčnost in zaposlenost), struktura proizvodnje kot odraz strukturnih sprememb v teku razvoja in potrošniške navade.

Kazalci ekonomske aktivnosti

Kazalci ekonomske aktivnosti osvetlujejo ekonomsko dimenzijo Lizbonske strategije, predstavljene v poglavju o trajnostnem razvoju v Evropski uniji. Področja merjenja ekonomske aktivnosti so ekonomska moč regije, njena konkurenčnost danes in v prihodnosti ter zaposlovanje.

Ekonomska moč ali življenjski standard

Najpogosteje uporabljen kazalec celotne ekonomske aktivnosti in življenjskega standarda družbe je *bruto domači proizvod* (BDP). Zaradi možnosti prostorske primerjave je izračunan na prebivalca v paritetah kupne moči. *Rast BDP* je kazalec dinamičnosti gospodarstva oz. zmožnosti gospodarstva pri dohitevanju bogatejših in ustvarjanju novih delovnih mest. BDP meri vrednost končnih dobrin in storitev, proizvedenih v regiji s strani delovno aktivnega prebivalstva v njej (ne glede na to ali so ti rezidenti te regije ali ne), zmanjšano za vmesno potrošnjo. Zaradi možnih dnevnih delovnih medregionalnih migracij in prihodkov od rent, dividend, obresti, ki so jih prejeli rezidenti določene regije, plačali pa rezidenti drugih regij, je smiselno ekonomsko moč prebivalstva oz. življenjski standard ljudi meriti tudi z dohodkom gospodinjstev. *Primarni dohodek* zajema dohodeke od dela in kapitala. To je dohodek gospodinjstev pred javnofinančnim prerazdeljevanjem države. Po njem (socialni transferji in prispevki, davki na dohodek in premoženje, ostali transferji) gospodinjstvom ostane *razpoložljivi dohodek* (Regions, 2006, str. 27, 39, 67).

Tabela 3: Kazalci življenjskega standarda ljudi

Kazalec	Vpliv na razvoj
Povprečna letna rast bruto domačega proizvoda	+
Bruto domači proizvod v paritetah kupne moči na prebivalca	+
Primarni dohodek gospodinjstev v paritetah kupne moči na prebivalca	+
Razpoložljivi dohodek gospodinjstev v paritetah kupne moči na prebivalca	+

Vir: Measuring progress towards a more sustainable Europe, 2001, str. 102; Measuring progress towards a more sustainable Europe, 2005, str. 7; Regions, 2006, str. 39.

Konkurenčnost

Dejansko konkurenčnost gospodarstva je mogoče oceniti s produktivnostjo dela in njegovo stroškovno učinkovitostjo. *Produktivnost dela* je eden osnovnih kazalcev gospodarske razvitosti in je soodvisna z gospodarsko rastjo. *Cena dela na enoto* je indikator stroškovne konkurenčnosti, ki primerja sredstva za zaposlene in produktivnost. Njegov namen je pokazati odnos med plačanimi sredstvi za zaposlenega na eni in vrednostjo, ki jo zaposleni ustvari, na drugi strani.

Produktivnost dela se povečuje z investicijami. *Investicije* so po Senjurju (2002, str. 167, 345), s čisto ekonomskega vidika, najbolj pomemben razvojni dejavnik. So vsak izdatek, namenjen povečanju in ohranjanju stoga kapitala, oziroma vsak izdatek za povečanje prihodnjega dohodka. Veljajo za pomemben dejavnik in vložek za spodbujanje tehnološkega napredka. Če podjetja veliko investirajo, je to znak, da so optimistična glede prihodnosti in zato vanjo tudi investirajo.

Danes države ne morejo ohranjati konkurenčnih prednosti zgolj s proizvodnjo standardnih proizvodov s standardnimi metodami. Konkurenčnost gospodarstva se ohranja z ustvarjanjem in komercializiranjem novih proizvodov in metod, zato je razumevanje vloge inovacij za gospodarski razvoj postalo vse pomembnejše (Senjur, 2002, str. 352). Ustvarjanje ter ohranjanje konkurenčnih prednosti zahteva investicije v človeški kapital, znanje in tehnologije.

Na pobudo Evropske komisije je bil leta 2000 razvit Evropski izkaz inovativnosti (European Innovation Scoreboard – EIS). To je indeks inovativnosti, sestavljen iz kazalcev, ki omogočajo ugotavljanje napredka v smeri strateškega cilja EU, zapisanega v Lizbonski strategiji. Leta 2002 je bil v okviru EIS razvit še Regionalni izkaz inovativnosti (Regional Innovation Scoreboard – RIS), ki ga v zadnjem poročilu iz leta 2006 tvori 7 kazalcev (Hollanders, 2006, str. 3). V našo analizo so vključeni vseživljenjsko učenje, človeški viri v znanosti in tehnologiji, delež zaposlenih v inovativnih sektorjih gospodarstva in prošnje za priznanje patentov, predložene Evropskemu patentnemu uradu (European Patent Office – EPO).

Evropska komisija je posebej poudarila pomen *učenja skozi vse življenje* kot sredstva za udejanjanje cilja »postati najbolj konkurenčno, dinamično in na znanju temelječe gospodarstvo na svetu«. Glavni značilnosti na znanju temelječega gospodarstva sta neprestan tehnični razvoj in inovacije. Posamezniki se morajo zato neprestano učiti novih idej in spretnosti. Ljudje, ki se učijo in usposablajo skozi vse življenje, so bolj fleksibilni in dovtetni ter zainteresirani za spremembe. Po drugi strani pa sta usposobljena delovna sila in informirana družba tudi ključni pri uvajanju trajnostnih proizvodnih in potrošniških vzorcev. Vseživljenjsko učenje omogoča večjo kakovost osebnega življenja ter aktivno udeležbo v gospodarskem in družbenem življenju ter tako vpliva na vse tri dimenzije trajnostnega razvoja. Višja izobrazba omogoča boljše zaposlitvene možnosti in zmanjšuje verjetnost

nezaposlenosti, socialne izključenosti ter revščine. Višje izobraženi delavci so bolj delovno produktivni in bolj učinkovito uporabljajo vire, kar prispeva k večji konkurenčnosti in ekonomski rasti ter manj bremeni okolje (Measuring progress towards a more sustainable Europe, 2005, str. 17).

Tabela 4: Kazalci konkurenčnosti gospodarstva

Kazalec	Vpliv na razvoj
Produktivnost dela, bruto domači proizvod na zaposlenega	+
Rast cene dela na enoto v celotnem gospodarstvu	- ²
Bruto investicije na prebivalca	+
Človeški viri v znanosti in tehnologiji (1), delež v celotni populaciji	+
Vseživljenjsko učenje (1), delež odrasle populacije, vključene v izobraževanje in usposabljanje	+
Zaposlenost v industriji visokih ter srednje visokih tehnologij in v na znanju temelječih storitvah visokih tehnologij, delež v celotni zaposlenosti	+
Zaposlenost v na znanju temelječih storitvah, delež v celotni zaposlenosti	+
Prošnje za priznanje patentov, na milijon prebivalcev	+

Vir: Hollanders, 2006, str. 4, 5; Measuring progress towards a more sustainable Europe, 2001, str. 152; Measuring progress towards a more sustainable Europe, 2005, str. 15, 17; Seljak, 2000, str. 89, 91.

Zaposlovanje

Zaposlenost oz. nezaposlenost je pomemben vidik izkoriščenosti človeškega faktorja. Visoka stopnja zaposlenosti je potrebna za ekonomski in socialni razvoj, saj vpliva tako na kakovost življenja kot tudi na socialno vključenost. Vsaka družba zato teži za polno zaposlitvijo (Senjur, 2002, str. 278, 280). Tudi v EU je zaposlovanje glavna tema njenih politik, kot je Evropska strategija za zaposlovanje (European employment strategy – EES), in glavni cilj Lizbonske strategije - »več in boljše zaposlitve«.

Tabela 5: Kazalci zaposlovanja

Kazalec	Vpliv na razvoj
Stopnja zaposlenosti	+
Povprečna letna rast števila zaposlenih	+
Stopnja zaposlenosti v starostni skupni 25-54 let	+
Stopnja zaposlenosti v starostni skupni 55-64 let	+
Stopnja nezaposlenosti (1)	-

Vir: Measuring progress towards a more sustainable Europe, 2005, str. 19, 20, 55; Seljak, 2001, str. 91.

² Rast cene dela na enoto lahko na razvoj vpliva tudi pozitivno, če upoštevamo strukturne spremembe. To pomeni, da je ta kazalec večdimenzionalen. Na tem mestu je predstavljen kot indikator stroškovne konkurenčnosti.

EU se zaradi starajoče se družbe sooča še z dodatnimi gospodarskimi ter socialnimi izzivi. *Stopnja zaposlenosti po posameznih starostnih skupinah* kaže na vzdržnost javnih financ oz. zmožnost zagotavljanja socialne zaščite za prihodnje upokojujence (Measuring progress towards a more sustainable Europe, 2005, str. 55).

Potrošniške navade

Napačni oz. nepravilni vzorci potrošnje in proizvodnje v razvitih državah so eden glavnih vzrokov neuravnoteženega razvoja. Netrajnostna (prekomerna, škodljiva) potrošnja lahko, predvsem med bogatejšimi sloji, povzroča ogromne obremenitve za okolje (Seljak, 2001, str. 95). Eden ključnih izzivov strategije trajnostnega razvoja EU je spodbujanje trajnostnega prometa.

Tabela 6: Kazalci potrošniških navad

Kazalec	Vpliv na razvoj
Osebna vozila na 1.000 prebivalcev	+
Osebe, poškodovane v prometnih nesrečah, na 1.000 prebivalcev	-

Vir: Seljak, 2001, str. 91.

Strukturne spremembe

Na različnih ravneh razvoja so vodilne različne panoge. Z razvojem se v bruto dodani vrednosti in zaposlenosti spreminjajo deleži treh glavnih gospodarskih sektorjev: kmetijstva, industrije in storitev. Najprej je prevladujoč sektor kmetijstvo, sledi industrija, v razvitih državah pa je to sektor storitev (Senjur, 2002, str. 472, 476).

Tabela 7: Kazalci strukturnih sprememb

Kazalec	Vpliv na razvoj
Bruto dodana vrednost kmetijstva, % BDP	-
Bruto dodana vrednost finančnih in poslovnih storitev, % BDP	+

Vir: Measuring progress towards a more sustainable Europe, 2001, str. 106; Seljak, 2001, str. 91.

Storitveni sektor sestavljajo zelo raznovrstne ekonomske dejavnosti. Z nadaljnjim razvojem (predvsem konec 20. stoletja) se je pojavila potreba po nadaljnji delitvi storitvenih dejavnosti. Študija na državah članicah Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (Organization for Economic Co-operation and Development – OECD) je pokazala, da se je v zadnjih dveh desetletjih najhitreje povečeval sektor, ki vključuje finančne storitve, zavarovalništvo, poslovanje z nepremičninami in poslovne storitve. Po drugi strani pa se delež v dodani vrednosti transportnih in komunikacijskih storitev, trgovine in gostinstva ni bistveno spremenil (Wölfl, 2005, str. 7).

Tako sta kazalca delež kmetijskega sektorja ter delež sektorja finančnih in poslovnih storitev dve skrajnosti, ki kažeta, kako razvito je gospodarstvo regije.

2.2.2 Socialni kazalci

Socialni kazalci merijo kakovost življenja ljudi; ogroženost ljudi zaradi prezgodnje umrljivosti, nezmožnosti sodelovanja na trgu delovne sile in spolne diskriminacije, merijo tudi, kakšni sta izobrazbena struktura in socialna zaščita prebivalstva, ki jim lahko omogočita večjo kakovost življenja, in nenazadnje merijo še čisto osnovne demografske pojave, ki prav tako vplivajo na socialni in trajnostni razvoj.

Za namen analize socialnega razvoja je bilo izbranih 19 kazalcev, ki merijo pravkar opisana področja kakovosti človekovega življenja.

Demografija

Demografija je disciplina, ki se ukvarja s študijem obsega, strukture in porazdelitve prebivalstva v prostoru ter v različnih časovnih obdobjih (Malačič, 2003, str. 2). Demografski dogodki in pojavi, kot so rast ali padec prebivalstva, starostna struktura prebivalstva, geografska porazdelitev, migracije, vplivajo na trajnostni razvoj.

Tabela 8: Demografski kazalci

Kazalec	Vpliv na razvoj	Področje merjenja
Gostota prebivalstva, prebivalci na kvadratni kilometer	-	prebivalci - število
Povprečna letna rast prebivalstva	-	prebivalci - povečevanje
Koeficient odvisnosti starega prebivalstva (sivi pritisk)	-	prebivalci - starostna struktura
Selitveni prirast ali padec, na 1.000 prebivalcev	+	prebivalci - selitve

Vir: Measuring progress towards a more sustainable Europe, 2001, str. 56, 58, 60; Measuring progress towards a more sustainable Europe, 2005, str. 45, 51; Seljak, 2001, str. 169, 170; Seljak, 2000, str. 110.

Gostota prebivalstva je kazalec, ki kaže na probleme rastoče urbanizacije povezane s trendom zmanjševanja podeželskega prebivalstva. Gosta poseljenost v urbanih področjih pomeni veliko povpraševanje po delu, stanovanjih, socialni zaščiti in varstvu ter komunalni infrastrukturi. Hitra *rast prebivalstva* lahko povzroča probleme na ekonomskem, socialnem in okoljskem področju, še posebej če je povezana z revščino in omejenim dostopom do virov, netrajnostnimi potrošniškimi in proizvodnimi vzorci ali se pojavlja v ekološko ranljivih področjih. V Evropski uniji je rast oz. padec števila prebivalcev posledica *migracij*, nizki stopnji rodnosti in mortalitete pa povzročata *staranje prebivalstva*. To lahko ima resne posledice na trg dela, socialno varnost in transferje ter sistem zdravstva, migracije pa lahko izravnajo neuravnoteženo starostno strukturo prebivalstva (Measuring progress towards a more sustainable Europe, 2001, str. 58, 56).

Evropa ima kot »območje svobode, varnosti in pravice« dolgoletno tradicijo sprejemanja tujcev, ki v begu pred nevarnostjo in preganjanjem iščejo politično zatočišče. Legalne *migracije* lahko imajo pomembno vlogo v ustvarjanju na znanju temelječega gospodarstva v Evropi in s tem pripomorejo k uresničevanju ciljev Lizbonske strategije. Pri tem je pomembna izobrazbena struktura migrantov. Na drugi strani pa lahko ilegalne migracije povzročajo probleme z vključevanjem migrantov, povečujejo trgovino z ljudmi, delo na črno in terorizem. V strategiji trajnostnega razvoja EU je med ključnimi izzivi in potrebnimi ukrepi zapisano, da morajo EU in države članice še naprej razvijati migracijsko politiko v EU, ki jo spremljajo politike za povečanje vključevanja migrantov in njihovih družin.

Neenakost

Socialna pravičnost je osnovna vrednota trajnostnega razvoja, kjer sta v ospredju človek in kakovost njegovega življenja. Vključuje enake možnosti dostopa do zaposlitve, storitev centrov za socialno delo, izobraževanja, zdravstva in sodelovanja v družbi. Neenakosti izhajajo iz različnih virov, kot so premoženje, razdelitev dohodka, demografski dejavniki (spol), geografski dejavniki, zdravje in izobrazba. Najbolj vidna in usodna je neenakost, ki je posledica neenakega dostopa do bogastva in dohodka. Skrajna oblika te neenakosti je revščina. Ljudje s slabšim socialnim položajem se počutijo nesigurno, so slabšega zdravja in imajo slabšo izobrazbo, v takšnih pogojih pa se večata nasilje in korupcija.

Tabela 9: Kazalci neenakosti

Kazalec	Vpliv na razvoj	Področje merjenja
Stopnja nezaposlenosti (2)	-	neenakost možnosti dostopa do dohodka
Stopnja nezaposlenosti mladih, starih od 15 do 24 let	-	neenakost možnosti dostopa do dohodka
Dolgoročna stopnja nezaposlenosti	-	neenakost možnosti dostopa do dohodka
Delež prebivalstva v starostni skupini 25-64 let z nizko stopnjo izobrazbe (prva ali druga stopnja isced97) (1)	-	neenakost možnosti dostopa do dohodka
Socialni prejemki (razen v naravi) na prebivalca	+	neenakost v razdelitvi dohodka
Stopnja nezaposlenosti žensk	-	spolna neenakost

Vir: Measuring progress towards a more sustainable Europe, 2001, str. 22, 24, 26, 56; Measuring progress towards a more sustainable Europe, 2005, str. 20, 33; Seljak, 2001, str. 169, 170.

Nezaposlenost je v Evropski uniji eden glavnih vzrokov revščine in socialne izključenosti. Zaskrbljujoči so predvsem nezaposlenost mladih in žensk, dolgoročna nezaposlenost in tudi nezaposlenost visokoizobraženih. Zato je v Lizbonski strategiji postavljen cilj doseganja trajne gospodarske rasti z več ter boljšimi delovnimi mesti in večjo socialno kohezijo. V

strategiji so postavljeni operativni cilji glede zmanjševanja revščine, povečanja splošne zaposlenosti in zaposlenosti žensk ter zmanjšanja deleža ljudi z nizko stopnjo izobrazbe.

Izobraževanje ima neposreden vpliv na zaposljivost. *Izobrazba* omogoča posameznikom, da lahko uspešno sodelujejo v družbi. Posamezniki z nizko stopnjo izobrazbe bodo malo verjetno dobili dobro plačano zaposlitev in bodo verjetneje večkrat menjali delovno mesto.

Z nezaposlenostjo so povezani tudi *socialni prejemki*. Ti kažejo, v kolikšni meri je poskrbljeno za socialno zaščito, so pa lahko posledica še drugih dejavnikov (demografske spremembe, nezaposlenost ...). Lizbonska strategija je poudarila, kako pomembna je vloga sistemov socialne zaščite. Evropski socialni model mora podpreti idejo na znanju temelječega gospodarstva, mora podpirati socialno vključenost, spolno enakost in zagotoviti kakovostne zdravstvene storitve (Measuring progress towards a more sustainable Europe, 2001, str. 26).

Zdravje

Zdravje in trajnostni razvoj sta močno povezana. Preskrba z vodo in hrano, higiena, preventivna medicina in nadzor bolezni ter dostop do zdravstvenih storitev so prispevali k bolj zdravemu prebivalstvu. Zmanjšale so se t.i. bolezni revnih, kot so smrtnost dojenčkov in nalezljive ter parazitarne bolezni. V razvitih državah pa so se pojavile t.i. bolezni bogatih: obolenja srca, rakava obolenja, poškodbe v prometnih nesrečah, pljučne bolezni (kajenje, onesnaženost okolja), samomori ... (Seljak, 2001, str. 117). Javno zdravje je eden od ključnih izzivov strategije trajnostnega razvoja EU.

Tabela 10: Kazalci zdravja

Kazalec	Vpliv na razvoj	Področje merjenja
Smrtnost dojenčkov, na 1.000 živorojenih	-	splošno zdravstveno stanje – bolezni revnih
Smrtnost zaradi nalezljivih in parazitarnih bolezni, standardizirana stopnja smrtnosti na 100.000 prebivalcev	-	splošno zdravstveno stanje – bolezni revnih
Smrtnost zaradi raka, standardizirana stopnja smrtnosti na 100.000 prebivalcev	-	splošno zdravstveno stanje – bolezni bogatih
Smrtnost zaradi prometnih nesreč (1), smrti na milijon prebivalcev	-	splošno zdravstveno stanje – bolezni bogatih
Smrtnost zaradi samomorov in samopoškodb, standardizirana stopnja smrtnosti na 100.000 prebivalcev	-	splošno zdravstveno stanje – bolezni bogatih

Vir: Measuring progress towards a more sustainable Europe, 2001, str. 34, 36; Measuring progress towards a more sustainable Europe, 2005, str. 67, 70; Seljak, 2001, str. 170.

Rakava obolenja so bila leta 2003 v 25% vzrok smrti v EU (Regions, 2006, str. 121). To pomeni, da je rak navkljub pomembnemu napredku na področju raziskav še vedno med najpomembnejšimi vzroki smrti v Evropi in zato ostaja resna težava za javno zdravje. EU je

zato pripravila akcijski načrt »Evropa proti raku«, s katerim si prizadeva k večji ozaveščenosti v zvezi z dejavniki zdravja, kot so tobak, alkohol, prehrana in telesna dejavnost. S tem skuša uvesti bolj zdrav način življenja. Temeljno sporočilo akcijskega načrta je, da se ljudje lahko izogonejo nekaterim oblikam raka in izboljšajo splošno zdravje, če živijo bolj zdravo.

Smrtnost zaradi samomorov in samopoškodb je pomemben kazalec mentalnega zdravja. Samomorilnost je posledica različnih faktorjev, kot so revščina, socialna izključenost, slabo zdravje, odvisnost od alkohola in drog ter vsega kar povzroča psihološki stres. Strategija trajnostnega razvoja si prizadeva izboljšati duševno zdravje in odpraviti tveganja samomora.

Izobraževanje

Izobraževanje, tako formalno kot neformalno, je proces, s pomočjo katerega lahko posamezniki in družba izrabijo ves svoj potencial, zato je tudi pomemben dejavnik trajnostnega razvoja. Je eden od virov neenakosti in hkrati osnovni element, ki naj bi zmanjšal neenakosti v družbi. Boljša izobrazba naj bi povečala zaposlitvene možnosti ljudi, s čimer bi se izboljšala njihov materialni položaj in zadovoljstvo. Izobraževanje igra ključno vlogo pri spreminjanju človeškega obnašanja za doseganje etičnega zavedanja, vrednot, obnašanja in sposobnosti, potrebnih za doseg bolj trajnostne družbe.

Tabela 11: Kazalci izobraževanja

Kazalec	Vpliv na razvoj	Področje merjenja
Delež prebivalstva v starostni skupini 25-64 let z nizko stopnjo izobrazbe (prva ali druga stopnja isced97) (2)	-	splošna stopnja izobrazbe
Delež prebivalstva v starostni skupini 25-64 let z doseženo izobrazbo na tretji ali četrti ravni (isced97)	+	splošna stopnja izobrazbe
Delež prebivalstva v starostni skupini 25-64 let z doseženo izobrazbo na peti ali šesti ravni (isced97)	+	splošna stopnja izobrazbe
Vseživljenjsko učenje (2), delež odrasle populacije, vključene v izobraževanje in usposabljanje	+	vseživljenjsko izobraževanje in usposabljanje
Človeški viri v znanosti in tehnologiji (2), delež v celotni populaciji	+	inovativnost

Vir: Measuring progress towards a more sustainable Europe, 2001, str. 46, 48; Measuring progress towards a more sustainable Europe, 2005, str. 37.

Varnost

Ljudje morajo občutiti varnost v svojem vsakodnevnem življenju oziroma pri uresničevanju svoje pravice do izbire različnih življenjskih možnosti. Človekova varnost je lahko ogrožena na več načinov: ekonomska varnost (različne oblike revščine, brezposelnost, brezdomnost ...), varnost preskrbe s hrano, varnost človekovega zdravja, varnost, povezana z viri okolja in naravnimi viri, osebna varnost (strah pred državo, neformalnimi združbami, posamezniki, samouničevalnost), varnost skupnosti, politična varnost (Seljak, 2001, str. 119, 120).

Tabela 12: Kazalci varnosti

Kazalec	Vpliv na razvoj	Področje merjenja
Smrtnost zaradi prometnih nesreč (2), smrti na milijon prebivalcev	-	osebna varnost
Stopnja nezaposlenosti (3)	-	ekonomska varnost

Vir: Seljak, 2001, str. 171, 172.

Prometne nesreče so zlasti pomemben vzrok smrti mladih. Število žrtev bi bilo mogoče zmanjšati z večjo varnostjo v prometu. S tem namenom je Evropska komisija v beli knjigi leta 2001 predlagala ambiciozen cilj prepoloviti število žrtev v prometu do leta 2010, ki je bil vključen tudi v strategijo trajnostnega razvoja.

2.2.3 Okoljski kazalci

Okoljske kazalce lahko v skladu z vlogo v ekonomskem procesu delimo na naravne vire in vire okolja. Naravni viri (obnovljivi in neobnovljivi) vstopajo v ekonomski proces. Preko uporabe v proizvodnji in potrošnji naravni viri zagotavljajo določeno raven kakovosti življenja posameznika. V kontekstu trajnostnega razvoja je pomembno uravnoteženo izkoriščanje naravnih virov, ki naj bi zagotavljalo dolgoročno ravnovesje pri obnovljivih virih in nadomeščanje neobnovljivih. Gre za medgeneracijsko pravičnost, dolžnost do prihodnjih generacij v skladu z nespremenjeno zalogo kapitala. Posledica ekonomskega procesa se kaže v onesnaževanju in onesnaženosti virov okolja. Takšna obremenjenost naravnih virov vodi v degradacijo virov okolja, ki omogočajo življenje (Seljak, 2001, str. 133, 135, 139).

Žal na regionalni ravni ni podatkov o dejanski kakovosti oz. onesnaženosti okolja, kot so koncentracije emisij v zraku, vodi in prsti ter obremenjenost s hrupom. Zelo pomanjkljivi pa so podatki o onesnaževanju virov okolja: onesnaževanje voda (ustrezne sanitarne naprave, čistilne naprave) ter onesnaževanje tal in prsti (odlagališča odpadkov, količine posameznih vrst odpadkov), ki se nahajajo v tematskem sklopu statistike okolja, zato tudi teh nismo mogli vključiti v analizo. Okoljsko področje je zato pomanjkljivo predstavljeno, kar bo upoštevano v nadaljnji analizi razvitosti.

Naravni viri

Tabela 13: Kazalci naravnih virov

Kazalec	Vpliv na razvoj	Področje merjenja
Površina na prebivalca, hektarji na prebivalca	+	obnovljivi viri - površine
Obdelovalne površine, hektarji na 1.000 prebivalcev	+	obnovljivi viri - površine
Gozdne površine kot % skupnih	+	obnovljivi viri - rastlinstvo
Gozdne površine, hektarji na 1.000 prebivalcev	+	obnovljivi viri - rastlinstvo

Vir: Seljak, 2001, str. 173, 174.

Viri okolja

Tabela 14: Kazalci virov okolja

Kazalec	Vpliv na razvoj	Področje merjenja
Kmetijske površine kot % skupnih	+	uporaba površin
Obdelovalne površine kot % skupnih	+	uporaba površin
Vozila na kvadratni meter površine	-	obremenjenost površine

Vir: Seljak, 2001, str.172.

3 ANALIZA POSAMEZNIH PODROČIJ TRAJNOSTNEGA RAZVOJA

Analiza razvitosti je bila najprej izvedena na posameznih področjih razvoja: ekonomskem, socialnem in okoljskem. To je smiselno iz vsaj dveh razlogov. Prvi razlog je neenakomerna zastopanost kazalcev po področjih razvoja; ekonomsko področje predstavlja 21 kazalcev, socialno 19, okoljsko pa le 7 kazalcev. Ker so ekonomski kazalci močnejše zastopani, bi imeli v primeru analize, ki bi obravnavala vse kazalce hkrati, večji vpliv na končni rezultat oz. na oblikovanje indeksa razvitosti. V tem primeru bi skoraj zanemarili okoljsko področje. Temeljna področja pa so enako pomembna za razvitost, zato je analizo kazalcev smiselno izvesti po posameznih skupinah kazalcev, nato pa rezultate enakovredno vpeljati v izračun splošne razvitosti. Drugi razlog pa je, da nam analiza po posameznih področjih daje vpogled, na katerih področjih je posamezna regija bolj ali manj razvita, s čimer lahko pojasnimo njeno uvrstitev v ranžirni vrsti splošne razvitosti regij EU. Takšen pristop se je izkazal kot najbolj primeren že pri analizi razvitosti držav EU (Analysis of level of sustainable development of EU countries), ki je bila izvedena na Ekonomski fakulteti v Ljubljani in predstavljena na Mednarodni konferenci Applied Statistics 2005.

Pri analizi smo si pomagali z metodo glavnih komponent. Ta je ena izmed metod multivariatne analize za proučevanje zelo kompleksnih pojavov, ki jih skušamo pojasniti (izmeriti) z množico spremenljivk. Gre za metodo soodvisnosti, kjer množico spremenljivk preučujemo kot celoto in želimo odkriti, kako in zakaj so spremenljivke povezane med seboj.

3.1 Priprava podatkov in osnove uporabljene metode analize

3.1.1 Priprava podatkov za analizo

Nekateri izbrani kazalci vplivajo na razvoj negativno, drugi pa pozitivno. To je problematično predvsem na področjih, kjer so visoke vrednosti kazalcev, ki vplivajo na razvoj pozitivno, povezane z visokimi vrednostmi kazalcev, ki pa na trajnostni razvoj vplivajo negativno.

Takšen primer so na primer potrošniške in življenjske navade. Z gospodarsko rastjo se povečuje število avtomobilov na prebivalca, vendar pa se s tem na drugi strani povečuje tudi število prometnih nesreč, kar ogroža zdravje ljudi. Tega ogrožajo tudi pomanjkanje telesne dejavnosti, nezdrava (hitra) prehrana in stres, ki se pogosto pojavljajo v razvitih državah in povečujejo prezgodnjo umrljivost (smrtnost zaradi raka in samomorov) in obolenost ljudi. Pri izgradnji indeksov bi kazalci, ki negativno vplivajo na razvoj, lahko popačili rezultate, zato jih je smiselno prilagoditi tako, da so vsi z razvojem povezani pozitivno. V ta namen smo vsem kazalcem, ki so z razvojem povezani negativno, spremenili predznak. Visoka vrednost kazalca se tako spremeni v nizko in obratno. Glede na teoretična izhodišča morajo sedaj vsi kazalci na oblikovanje indeksa vplivati pozitivno.

Pri nekaterih kazalcih manjkajo podatki za določene regije. Število manjkajočih vrednosti na kazalec ne presega 17, v povprečju pa na kazalec manjkajo podatki za 4 regije (od skupno 258 regij). Problem manjkajočih vrednosti smo reševali s pomočjo statističnega programa SPSS in procedure Missing Values Analysis, opcija Regression. Manjkajoče vrednosti so ocenjene s pomočjo multiple linearne regresije, regresijskim ocenam pa je dodan še naključno izbran ostanek (napaka), izračunan iz regij s popolnimi podatki.

Ker so kazalci v različnih enotah (razmerja, stopnje rasti, deleži, denarne enote ...) in višine varianc niso indikator vsebinske pomembnosti posameznih spremenljivk, so bili v analizi uporabljeni standardizirani podatki. Za metodo glavnih komponent je značilno, da je vpliv posamezne spremenljivke skladen z relativno velikostjo njene variance. Spremenljivke z večjo varianco imajo torej večji vpliv na rezultate analize, zato je bila nujno potrebna standardizacija, kajti standardizirani kazalci imajo varianco enako ena ter s tem enak vpliv na rezultate analize.

3.1.2 Metoda glavnih komponent³

Metoda glavnih komponent ima dva namena: skrčenje količine podatkov in razlago vsebine proučevanega pojava. Metoda omogoča oblikovanje manjšega števila umetnih spremenljivk, ki povzamejo čim več informacij originalnih spremenljivk. Preslikava podatkov iz metričnega večrazsežnostnega prostora v manjrazsežnostnega pa omogoča analizo strukture opazovanih spremenljivk.

Rezultat metode glavnih komponent je nov nabor spremenljivk, imenovanih glavne komponente, ki so linearne kombinacije prvotnih spremenljivk in so med seboj neodvisne. Oblikovane so tako, da prva komponenta pojasnjuje največji delež celotne variabilnosti prvotne množice spremenljivk, vsaka naslednja pa največji možen del preostale variabilnosti. Število komponent je enako številu spremenljivk in skupaj pojasnijo celotno variabilnost prvotne množice spremenljivk.

³ Povzeto po prosojnicah predavanj Metoda glavnih komponent (avtor Jože Rován) in delu Applied Multivariate Techniques (avtor Subhash Sharma).

Metoda je uspešna, če pretežen del skupne variance odpade na le nekaj prvih glavnih komponent. V tem primeru lahko prvotno množico spremenljivk zamenjamo z manjšim številom glavnih komponent in jih uporabimo pri interpretaciji narave proučevanega pojava ter nadaljnjih izračunih.

Primernost podatkov za izvedbo metode glavnih komponent

Uporaba metode glavnih komponent je smiselna, če med opazovanimi spremenljivkami obstaja določena stopnja povezanosti. Povezane spremenljivke omogočajo združevanje v homogene skupine, ki tvorijo glavne komponente. S tem je, z le nekaj komponentami, mogoče ohraniti večji del variabilnosti prvotnih spremenljivk. Če te ne bi bile povezane, potem bi za ohranitev primerne deleža variance morali izbrati skoraj toliko glavnih komponent, kot je spremenljivk, kar pa ni smiselno. Povezanost spremenljivk lahko ugotavljamo na podlagi korelacijske matrike. Ker lahko v primeru velikega števila spremenljivk postane korelacijska matrika nepregledna, so na voljo še preizkusi stopnje povezanosti spremenljivk.

1. Pregled korelacijske matrike

Povezanost med posameznimi spremenljivkami nam kažejo bivariatni korelacijski koeficienti, ki jih najdemo v korelacijski matriki. Večji kot so (po absolutni vrednosti), večja je povezanost med spremenljivkami. Dobro je tudi, če so korelacijski koeficienti statistično značilni.

2. Preizkusa stopnje povezanosti spremenljivk

Bartlettov test sferičnosti preizkuša ničelno domnevo, da so preučevane spremenljivke med seboj neodvisne (med njimi korelacija ne obstaja) oziroma da je korelacijska matrika enotska matrika. Ker je test občutljiv na velikost vzorca in hitro pokaže značilne razlike, se priporoča hkratna uporaba Kaiser-Meyer-Olkinove mere ustreznosti. Ta meri moč celotne povezanosti med spremenljivkami (oziroma je mera homogenosti spremenljivk) in zavzema vrednosti na intervalu od nič do ena. Zaželeno je čim višja vrednost, za analizo neprimerni podatki pa so tisti, ki imajo KMO vrednost nižjo od 0,5.

Število glavnih komponent

Metoda glavnih komponent oblikuje toliko glavnih komponent, kot je prvotnih spremenljivk. Cilj te metode pa je, da z le nekaj (čim manj) glavnimi komponentami pojasnimo kar največji del variabilnosti začetnih spremenljivk. Cilja sta si do neke mere nasprotna, torej gre pri sprejemanju odločitev za kompromis. Pri izbiri smiselnega števila pomembnih glavnih komponent si lahko pomagamo z več metodami.

1. Kaiserjevo pravilo

Kaiserjevo pravilo pravi, da so v primeru standardiziranih podatkov pomembne tiste glavne komponente, katerih lastne vrednosti so večje od ena. Takšna komponenta pojasnjuje več variabilnosti kot posamezna spremenljivka (varianca standardizirane spremenljivke je ena).

To pravilo je enostavno in objektivno, vendar pa moramo biti pri njegovi uporabi pozorni tudi na razliko v lastni vrednosti tiste komponente, ki smo jo še vzeli v analizo po tem pravilu, ter izpadle komponente z največjo lastno vrednostjo. Če ima prva vrednost 1.001, druga pa 0.998, potem ne moremo reči, da je druga nepomembna, če pa pojasnjujeta skoraj enak delež skupne variance.

2. Diagram lastnih vrednosti

Diagram lastnih vrednosti prikazuje na abscisni osi range glavnih komponent, na ordinatni pa ustrezno lastno vrednost glavne komponente. Lastne vrednosti sprva močno padajo, nato pa se stabilizirajo in se le rahlo zmanjšujejo. Točka, kjer se to zgodi (točka preloma), nakazuje, koliko komponent je smiselno obdržati. Število pomembnih glavnih komponent je enako rangi zadnje lastne vrednosti pred točko preloma. Ta metoda je zelo subjektivna, saj je pogosto težko določiti, kje točno je prelom oziroma če ta sploh obstaja.

3. Delež pojasnjene variance vseh izbranih in posameznih glavnih komponent

Pri izboru števila komponent je pomembno upoštevati tudi namen analize, naravo podatkov in kolikšnemu delu informacij se je raziskovalec pripravil odreči za doseg enostavnosti prikaza (manjšega števila glavnih komponent). Pravilo pravi, da naj bi izbrano število glavnih komponent pojasnilo najmanj 80% skupne variance podatkov, v družboslovju pa je sprejemljiv tudi 50% delež. Odstotek pojasnjene variance zadnje še izbrane komponente naj bi bil vsaj 5%.

4. Možnost interpretacije glavnih komponent

Možnost interpretacije glavnih komponent je morda celo najbolj pomembno pravilo pri izboru števila komponent. Ta kriterij zahteva jasno vsebinsko tolmačenje izbranih komponent, ki mora imeti smisel glede na to, kar je znano o proučevanem pojavu.

Pri izboru števila glavnih komponent je smiselno upoštevati vsa štiri pravila v strukturiranem zaporedju. Prve tri metode uporabimo v takšnem zaporedju, kot so našteje, ter za vsako rešitev preverimo možnost interpretacije izbranega števila glavnih komponent. Če je možno interpretirati več rešitev, izberemo tisto, pri kateri je interpretacija najboljša oz. najbolj smiselna. Rešitev, ki ustreza kriteriju možnosti interpretacije in vsaj enemu od prvih treh kriterijev, maksimizira verjetnost, da je bilo izbrano pravilno število komponent.

Interpretacija glavnih komponent

Z interpretacijo glavnih komponent določimo, kaj izbrane komponente sploh merijo. Pri tem skušamo ugotoviti, katere prvotne spremenljivke močnejše vplivajo na oblikovanje posamezne komponente in kaj imajo te spremenljivke skupnega.

Pri interpretaciji si pomagamo s korelacijskimi koeficienti med proučevanimi spremenljivkami in komponentami, ki se nahajajo v matriki uteži glavnih komponent (angl. Component Matrix). Korelacijski koeficienti nam povedo, katere spremenljivke imajo večji

vpliv na komponento in kakšna je smer te povezave. Tradicionalno se kot mejna jemlje vrednost 0,5.

3.1.3 Indeks razvitosti področij trajnostnega razvoja

Komponente, ki bodo oblikovane s pomočjo metode glavnih komponent, bodo glede na svojo vsebino merile posamezne vidike razvitosti. Da bi lahko ovrednotili (izmerili) celotno razvitost po področjih, bo iz vrednosti izbranih glavnih komponent izračunan indeks. Pri tem imajo večjo težo glavne komponente, ki pojasnjujejo več variabilnosti prvotnih podatkov. Glede na vrednost izračunanega indeksa bo regijam določen tudi rang in s tem njihova razvrstitev po stopnji razvitosti na posameznem področju.

Indeks se izračuna kot tehtana aritmetična sredina glavnih komponent, kjer so ponderji lastne vrednosti glavnih komponent (Košmelj, 1986, str. 48-50).

$$I_p = \frac{\sum_{i=1}^m F_{pi} * \lambda_i}{\sum_{i=1}^m \lambda_i}$$

I_p tehtana aritmetična sredina iz m vrednosti glavnih komponent za regijo p

F_{pi} vrednost i -te glavne komponente za regijo p

λ_i lastna vrednost i -te glavne komponente

3.2 Analiza na ekonomskem področju

3.2.1 Analiza ekonomskih kazalcev

Primernost podatkov za izvedbo metode glavnih komponent

Med ekonomskimi kazalci obstajajo tako šibke kot tudi zelo močne povezave. Korelacijski koeficienti so v večini statistično značilni, nekoliko več neznačilnih korelacijskih koeficientov je z naslednjimi kazalci: rast števila zaposlenih, rast cene dela na enoto in rast bruto domačega proizvoda (glej Pril. 4, Tab. Correlation Matrix, na str. 21, 22).

Tabela 15: Kaiser-Mayer-Olkinova mera ustreznosti in Bartlettov test sferičnosti

Kaiser-Meyer-Olkinova mera primernosti vzorca		0,844
Bartlettov test sferičnosti	Approx. Chi-Square	5661,747
	df	210
	Sig.	0,000

Vir: Obdelave podatkov s SPSS, Priloga 4, Tabela KMO and Bartlett's test, str. 23.

Iz Tabele 15 (str. 23) lahko vidimo, da je Bartlettov test sferičnosti zavrnil hipotezo, da med kazalci ni povezanosti, KMO mera pa kaže, da so podatki primerni za analizo. Analizo ekonomskih kazalcev z metodo glavnih komponent je tako smiselno nadaljevati.

Število glavnih komponent

Metoda glavnih komponent je iz 21 kazalcev oblikovala 21 glavnih komponent. Pri tem prva glavna komponenta pojasni skoraj polovico variabilnosti kazalcev (glej Tab. 16). Lastno vrednost, večjo od ena, ima prvih pet komponent, kar bi po Kaiserjevem pravilu pomenilo, da je smiselno obdržati pet glavnih komponent. Vendar pa šesta komponenta zajema le polovico odstotne točke manjši delež celotne variabilnosti kot peta, zato bi težko argumentirali, da je smiselno obdržati peto, medtem ko šeste glavne komponente ne.

Tabela 16: Pojasnjenost variabilnosti ekonomskih kazalcev (skupne variance) s posameznimi glavnimi komponentami

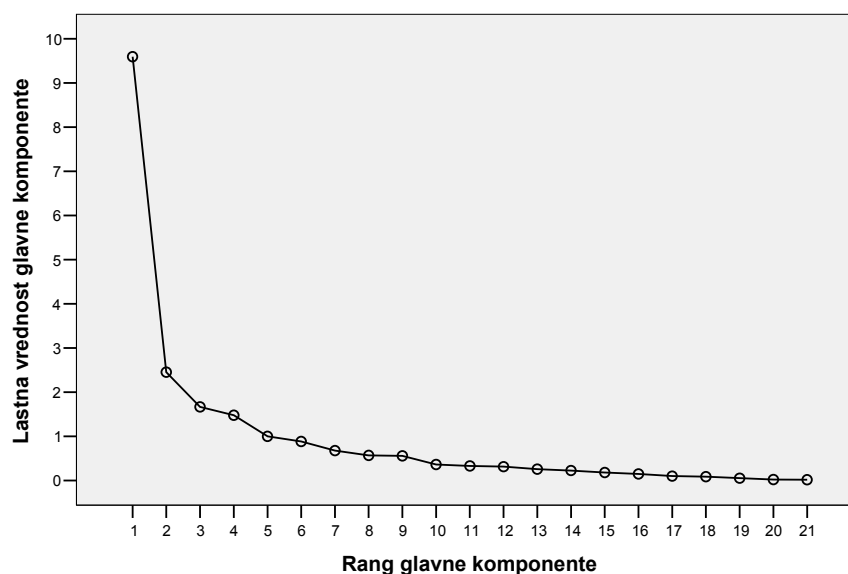
Glavna komponenta	Lastna vrednost	% skupne variance	Kumulativa %
1	9,596	45,697	45,697
2	2,455	11,689	57,387
3	1,667	7,936	65,322
4	1,478	7,037	72,360
5	1,001	4,765	77,125
6	0,885	4,213	81,338
7	0,678	3,227	84,565
8	0,569	2,708	87,273
9	0,560	2,666	89,939
10	0,364	1,734	91,672
⋮	⋮	⋮	⋮
20	0,023	0,108	99,913
21	0,018	0,087	100,000

Vir: Obdelava podatkov s SPSS, Priloga 4, Tabela Total Variance Explained, str. 24.

Ob pregledu diagrama lastnih vrednosti (glej Sl. 2, na str. 25) dobimo še bolj natančno sliko, koliko glavnih komponent pojasnjuje še pomemben delež variabilnosti kazalcev. Vidimo lahko, da se lastne vrednosti stabilizirajo oz. začno zelo počasi padati od pete glavne komponente naprej. Razlika v deležu pojasnjene variance med četrto in peto je dobre tri odstotne točke, medtem ko je ta razlika med peto in šesto le še pol odstotne točke; razlike med naslednjimi komponentami pa niso večje od ene odstotne točke. Glede na diagram lastnih vrednosti je v analizo smiselno vzeti štiri glavne komponente.

Štiri glavne komponente imajo tudi smiselno razlago - lahko določimo, kateri kazalci na komponento močneje vplivajo, medtem ko pa pri peti in vseh nadaljnjih izrazitega vpliva posameznega kazalca na njeno oblikovanje ni mogoče opaziti.

Slika 2: Diagram lastnih vrednosti

Vir: Obdelava podatkov s SPSS, Priloga 4, Slika Scree Plot, str. 24.

Štiri glavne komponente skupaj pojasnijo 72,360% variabilnosti ekonomskih kazalcev, zadnja glavna komponenta pa zajema dobrih sedem odstotkov celotne variabilnosti (glej Tab. 16, na str. 24), s čimer smo lahko zadovoljni. Če si pogledamo še podatke, koliko variabilnosti posameznega kazalca je zadržanih s štirimi komponentami, lahko opazimo, da je bilo najmanj variance zadržane pri kazalcu povprečna letna rast zaposlenih (45,4%), največ pa pri kazalcu stopnja zaposlenosti, kar 92,9% (glej Pril. 4, Tab. Communalities, na str. 23). V nadaljnjo analizo bodo tako vstopale štiri komponente, saj te, glede na opisane metode izbire števila komponent, uspešno pojasnjujejo variabilnost ekonomskih kazalcev.

Interpretacija glavnih komponent

Ker smo vsem kazalcem, ki na razvoj vplivajo negativno, spremenili predznak, bi morali biti njihov vpliv na oblikovanje glavnih komponent pozitiven, zato bi morali biti vsi korelacijski koeficienti med kazalci in komponentami pozitivni. Iz korelacijske matrike (glej Pril. 4, Tab. Component Matrix, str. 25) vidimo, da so vsi korelacijski koeficienti med komponentami in zanje pomembnimi kazalci pozitivni, razen rasti števila zaposlenih, ki je s tretjo glavno komponento povezana negativno.

1. glavna komponenta

Na oblikovanje prve glavne komponente je vplivalo največ kazalcev. Komponenta je povezana z:

- vsemi kazalci ravni življenjskega standarda,
- kazalci strukture proizvodnje, ki kažejo, v kateri fazi razvoja je regija,
- večino kazalcev konkurenčnosti gospodarstva,
- večino kazalcev zaposlovanja in
- kazalcem števila osebnih avtomobilov na prebivalca, ki bi ga prav tako lahko uvrstili tudi med kazalce življenjskega standarda.

Glede na naštete kazalce lahko sklepamo, da je prva glavna komponenta *komponenta splošne ekonomske razvitosti*.

2. glavna komponenta

Druga glavna komponenta je pozitivno povezana s stopnjo rasti bruto domačega proizvoda, z deležem odraslega prebivalstva, ki je vključeno v vseživljenjsko izobraževanje in usposabljanje, ter s stopnjami zaposlenosti.

V Lizbonski strategiji je zapisano, da so za stabilno in višjo gospodarsko rast pomembne investicije, konkurenčnost gospodarstva in pa visoke stopnje zaposlenosti. Pri tem je zlasti pomembno učenje skozi vse življenje, saj omogoča gospodarstvu, da postane bolj konkurenčno, dinamično in na znanju temelječe, kar je cilj te strategije. Drugo glavno komponento lahko označimo kot *komponento gospodarske rasti*.

3. glavna komponenta

Tretja glavna komponenta je pozitivno povezana s padcem števila zaposlenih, s padcem cene dela na enoto in z deležem zaposlenih v inovativnem sektorju visokih ter srednje visokih tehnologij v celotni zaposlenosti.

Zaradi hitrega tehnološkega napredka informacijske in komunikacijske tehnologije ter znižanja transportnih stroškov je v zadnjih dvajsetih letih nastal globalni trg delovne sile, na katerem z nizkimi plačami na dolgi rok ne morejo konkurirati niti najmanj razvite države članice (Hübner, 2007, str. 3). Proizvodnja se seli v regije, kjer je delovna sila cenejša, zato se število zaposlenih znižuje. Zaradi nekonkurenčnosti delovne sile so podjetja v preteklosti najbrž začela več investirati v kapital, ki je zamenjal delovno silo, kar je povečalo produktivnost zaposlenih in padec cene dele na enoto. Ker je komponenta pozitivno povezana tudi z deležem zaposlenih v inovativnih sektorjih visokih in srednje visokih tehnologij, število zaposlenih najverjetneje upada predvsem na račun nižje kvalificirane delovne sile, medtem ko je kreativna in inovativna delovna sila vedno bolj cenjena. Ustvarjanje gospodarstva, katerega razvoj bo temeljil raje na znanju in inovacijah kot na investicijah, je namreč edina rešitev Evrope. Znanje in inovacije so viri, ki so za razliko od kapitala in dela neomejeni, saj jih podjetja lahko uporabljajo istočasno. Tretja komponenta je *komponenta konkurenčnih prednosti*.

4. glavna komponenta

Na četrto glavno komponento pomembneje vpliva le kazalec števila poškodovanih oseb v prometnih nesrečah. Gre za *komponento trajnostnih potrošniških navad*.

3.2.2 Indeks ekonomske razvitosti

Glede na izračunani indeks ekonomske razvitosti lahko vidimo, katere so najbolj in katere najmanj ekonomsko razvite regije v Evropi. Daleč najvišji indeks imajo prve tri regije v Tabeli 17, za njimi se ostale regije razvrstijo približno enakomerno. Med najbolj ekonomsko razvitimi regijami je veliko tistih, v katerih se nahajajo glavna mesta evropskih držav: Stockholm, London, Amsterdam (Severna Holandija), Pariz (Île-de-France) in Helsinki (Južna Finska). Zadnja mesta ekonomske razvitosti zasedajo predvsem regije Poljske in Romunije. Te so v glavnem slabo ekonomsko razvite, nekoliko močnejšo ekonomsko aktivnost imata le regiji, kjer se nahajata njuni glavni mesti.

Slovenija na ekonomskem področju razvitosti zaseda 151. mesto, kar jo uvršča med srednje razvite regije EU.

Tabela 17: Najbolj in najmanj ekonomsko razvite regije

Rang	Država, regija	Rang	Država, regija
1	se Stockholm	258	pl Varminsko-Mazursko
2	uk Ožji London	257	ro Jugovzhodna regija
3	uk Berkshire, Bucks in Oxfordshire	256	pl Lubuško
4	nl Utrecht	255	ro Osrednja regija
5	uk Surrey, vzhodni in zahodni Sussex	254	pl Svetokriško
6	fr Île-de-France	253	ro Severozahodna regija
7	de Zgornja Bavarska	252	ro Jugozahodna regija Oltenia
8	uk Bedfordshire in Hertfordshire	251	ro Južna regija Muntenia
9	fi Åland	250	ro Severovzhodna regija
10	nl Severna Holandija	249	pl Spodnješlezjsko
11	nl Severni Brabant	248	hu Severni del Velike madžarske nižine
12	se Južna Švedska	247	pl Lodžsko
13	uk Gloucestershire, Wiltshire in severni Somerset	246	pl Opoljsko
14	uk Hampshire in otok Wight	245	es Estremadura
15	uk Širši London	244	ro Zahodna regija
16	fi Južna Finska	243	pl Šlezjsko
17	se Zahodna Švedska	242	pl Kujavsko-Pomorjansko
18	dk Danska	241	hu Južni del Velike madžarske nižine
19	se Vzhodna osrednja Švedska	240	pl Zahodnopomorjansko
20	uk Vzhodna Anglija	239	pl Velikopoljsko
		238	gr Zahodna Grčija

Vir: Obdelava podatkov s SPSS, Priloga 8.

3.2.3 Bruto domači proizvod kot kazalec ekonomske razvitosti

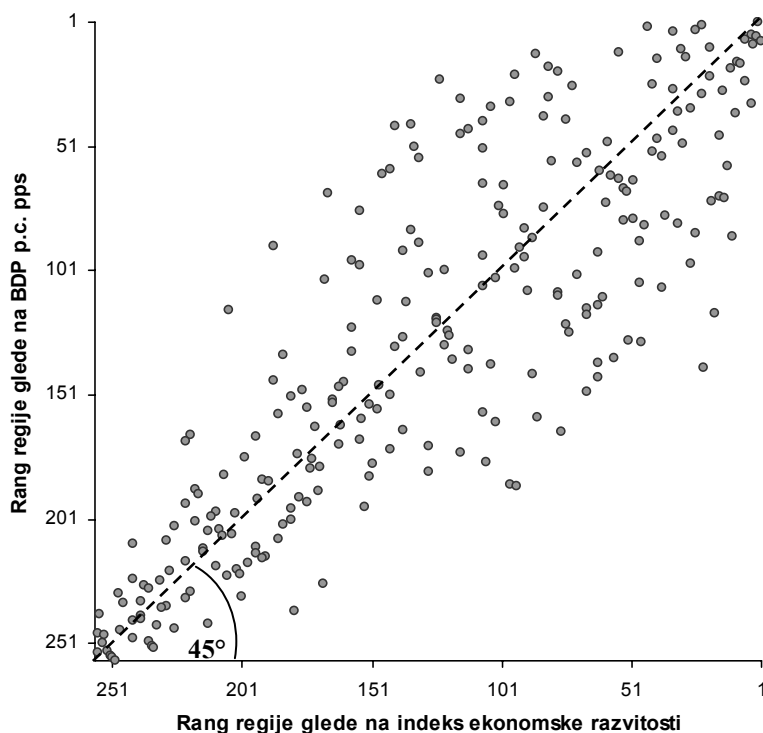
Bruto domači proizvod je najboljše merilo celotne ekonomske aktivnosti, zato je eden izmed ključnih in najpogosteje uporabljenih kazalcev pri ugotavljanju ekonomske moči ter razvojnih razlik med državami ali regijami. Zaradi primerljivosti je merjen na prebivalca in v paritetah kupne moči. Poglejmo si, v kolikšni meri se razvrstitev glede na BDP razlikuje od pravkar prikazane. To lahko vidimo iz Slike 3 (str. 28). Točke na premici, ki oblikuje z

abscisno osjo kot 45 stopinj, predstavljajo regije, ki imajo po obeh razvrstitvah enak rang. Čim bolj se ranga neke regije razlikujeta, tem bolj je pripadajoča točka oddaljena od že omenjene premice.

Daleč najvišji BDP ima regija Ožji London, sledita ji Luksemburg in mestna regija Bruselj; z manjšimi razlikami v višini BDP se zvrstijo še mestne regije Hamburg, Dunaj, Pariz, regije Berkshire, Bucks and Oxfordshire, Zgornja Bavarska, Stockholm, Utrecht in tako naprej po regijah z največjimi mesti Evrope. Regije z najnižjim BDP so romunske in poljske regije, ki imajo tudi najnižji indeks ekonomske razvitosti.

Slovenija se glede na bruto domači proizvod uvrsti slabše kot na izračunani indeks ekonomske razvitosti; z doseženimi 83,3% povprečnega bruto domačega proizvoda EU 27 (glej Pril. 2) zaseda 179. mesto.

Slika 3: Primerjava razvrstitve regij glede na indeks ekonomske razvitosti in kazalec bruto domači proizvod

Vir: General and regional statistics, 2007; Obdelava podatkov s SPSS, Priloga 8.

Ker obstajajo določene pomanjkljivosti bruto domačega proizvoda pri mednarodni primerjavi in ker ta ne pokriva vseh pomembnih vidikov ekonomske razvitosti⁴, je za merjenje te potreben širši nabor kazalcev. Zato je razvrstitev glede na indeks ekonomske razvitosti primernejša (Pavšič, Rován, Bregar, 2005, str. 58-66).

⁴ Probleme z mednarodnimi primerjavami BDP-ja opisuje tudi Senjur v svojem delu Razvojna ekonomika.

3.3 Analiza na socialnem področju

3.3.1 Analiza socialnih kazalcev

Primernost podatkov za izvedbo metode glavnih komponent

Med socialnimi kazalci je precej nizkih in šibkih povezav, nekaj je srednje močnih, le redke pa so močne (korelacijski koeficient višji od 0,7). Povezave so močne med kazalci stopnje nezaposlenosti, med nekaterimi kazalci izobraževanja in pa med migracijami ter rastjo prebivalstva. Korelacijski koeficienti so, z nekaterimi izjemami, statistično značilni (glej Pril. 5, Tab. Correlation Matrix, na str. 30, 31).

Z Bartlettovim testom sferičnosti lahko zavrnilo hipotezo, da med kazalci ni povezave, KMO mera pa kaže, da so podatki še primerni za izvedbo metode glavnih komponent (glej Tab. 18). Analizo socialnih kazalcev z metodo glavnih komponent lahko nadaljujemo.

Tabela 18: Kaiser-Mayer-Olkinova mera ustreznosti in Bartlettov test sferičnosti

Kaiser-Meyer-Olkinova mera primernosti vzorca		0,635
Bartlettov test sferičnosti	Approx. Chi-Square	6823,249
	df	171
	Sig.	0,000

Vir: Obdelava podatkov s SPSS, Priloga 5, Tabela KMO and Bartlett's test, str. 32.

Število glavnih komponent

Tabela 19: Pojasnjenost variabilnosti socialnih kazalcev (skupne variance) s posameznimi glavnimi komponentami

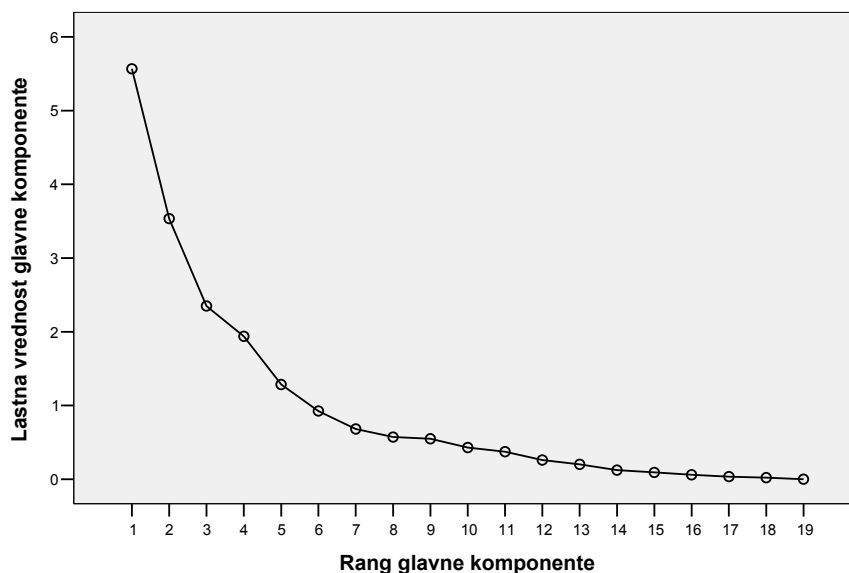
Glavna komponenta	Lastna vrednost	% skupne variance	Kumulativa %
1	5,567	29,302	29,302
2	3,535	18,605	47,907
3	2,349	12,364	60,271
4	1,939	10,204	70,475
5	1,285	6,762	77,237
6	0,925	4,870	82,107
7	0,682	3,590	85,697
8	0,572	3,012	88,709
9	0,549	2,889	91,598
10	0,429	2,260	93,857
⋮	⋮	⋮	⋮
18	0,021	0,109	100,000
19	1,44E-005	7,60E-005	100,000

Vir: Obdelava podatkov s SPSS, Priloga 5, Tabela Total Variance Explained, str. 33.

Iz 19 socialnih kazalcev smo z metodo glavnih komponent dobili 19 glavnih komponent, med katerimi jih pet pojasnjuje več variabilnosti nabora kazalcev kot posamezen kazalec (glej Tab. 19, na str. 29). Po Kaiserjevem pravilu je torej pomembnih pet glavnih komponent.

Diagram lastnih vrednosti (glej Sl. 4) kaže precej izglajeno krivuljo lastnih vrednosti glavnih komponent. Očitnega preloma ni, lahko pa bi rekli, da pride do manjšega preskoka pri tretji komponenti, kar pomeni, da bi bilo po tem pravilu v analizo smiselno vzeti le dve glavni komponenti. Problematično je dejstvo, da se krivulja po drugi komponenti še ne izravna. To pomeni, da še obstajajo komponente, ki vsebujejo pomemben delež variabilnosti socialnih kazalcev. Iz slike lahko vidimo, da so razlike v lastnih vrednostih med zadnjimi petnajstimi ali štirinajstimi komponentami (komponente od pete ali šeste naprej) zelo majhne. Smiselno število glavnih komponent bi torej lahko bilo štiri ali pet.

Slika 4: Diagram lastnih vrednosti

Vir: Obdelava podatkov s SPSS, Priloga 5, Slika Scree Plot, str. 33.

Pet komponent ima tudi dokaj smiselno razlago, za vsako od njih lahko določimo, kateri kazalci so pomembneje vplivali na njeno oblikovanje.

Izbrano število glavnih komponent je pet in skupaj pojasnjujejo 77% variabilnosti socialnih kazalcev (glej Tab. 19, na str. 29). Z njimi smo kar pri petih kazalcih ohranili več kot 90% variabilnosti, to so kazalci stopnje nezaposlenosti, kazalec prebivalstva z nizko stopnjo izobrazbe in kazalec človeških virov v znanosti in tehnologiji. Najnižji delež variabilnosti je ohranil kazalec smrtnosti zaradi samomorov ter samopoškodb, in sicer slabih petdeset odstotkov (glej Pril. 5, Tab. Communalities, na str. 32).

Interpretacija glavnih komponent

Po pričakovanju so skoraj vsi korelacijski koeficienti med komponentami in zanje pomembnimi kazalci pozitivni, razen selitveni prirast ali padec (glej Pril. 5, Tab. Component

Matrix, na str. 34), saj smo tudi socialnim kazalcem, ki na razvoj vplivajo negativno, spremenili predznak.

1. glavna komponenta

Na oblikovanje prve glavne komponente so vplivali:

- kazalci neenakosti in socialne izključenosti oz. kazalci ekonomske varnosti, kot so stopnja nezaposlenosti (splošna, dolgoročna, mladih, žensk) in socialni prejemki,
- kazalci visoke izobrazbe in inovativnosti, kot so delež prebivalstva s terciarno izobrazbo, vseživljenjsko učenje in človeški viri v znanosti in tehnologiji,
- kazalec osebne varnosti, to je smrtnost zaradi prometnih nesreč.

Ker tudi izobrazba vpliva na ekonomsko in socialno varnost, bi prvo glavno komponento lahko označili kot *komponenta ekonomske, osebne in socialne varnosti*.

2. glavna komponenta

Druga glavna komponenta je povezana z dvema skupinama kazalcev:

- kazalci gibanja prebivalstva, kot sta rast prebivalstva in migracije,
- kazalci izobrazbene strukture prebivalstva.

Komponenta je negativno povezana z rastjo števila prebivalstva, selitvenim prirastom in deležem prebivalstva z nizko stopnjo izobrazbe, pozitivno pa z deležem prebivalstva z doseženo izobrazbo na tretji ali četrti stopnji. Kot je bilo že omenjeno, sta rast oz. padec prebivalstva v EU posledica migracij, saj je naravni prirast zelo majhen ali celo negativen. Padanje števila prebivalcev je tako povezano z negativnimi neto selitvami. Glede na izobrazbeno strukturo migrantov lahko ti pomembno, pozitivno ali negativno, vplivajo na zaposlenost, revščino in delež prebivalstva z nizko stopnjo izobrazbe. Drugo komponento bi zato lahko imenovali *komponenta migracij in migracijskih vplivov*.

3. glavna komponenta

Na tretjo komponento pomembno vplivajo kazalec socialne varnosti, večina kazalcev zdravja in človeški viri v znanosti in tehnologiji. Ker prvi in tretji kazalec še pomembneje vplivata na oblikovanje sosednjih komponent, so za tretjo glavno komponento večjega pomena kazalci zdravja. Tretja komponenta je *komponenta zdravja*.

4. glavna komponenta

Četrta komponenta je močnejše povezana z gostoto poseljenosti prebivalstva ter smrtnostjo zaradi nalezljivih in parazitarnih bolezni. Dejstvo je, da se te bolezni hitreje širijo na območjih, kjer je večja gostota prebivalstva. Na teh območjih je tudi večja verjetnost epidemij. Tako bi četrto komponento lahko imenovali *komponenta gostote poseljenosti*.

5. glavna komponenta

Na zadnjo komponento vpliva še preostali kazalec, to je kazalec odvisnosti starega prebivalstva, imenovan tudi sivi pritisk, in predstavlja oceno razmerja med upokojeno in delovno populacijo. Zaradi nizke stopnje rodnosti in smrtnosti se EU sooča z vedno resnejšimi problemi starajoče se družbe. Peta komponenta je *komponenta staranja prebivalstva*.

3.3.2 Indeks socialne razvitosti

S pomočjo izbranih glavnih komponent je bil izračunan drugi parcialni indeks razvitosti, to je indeks socialne razvitosti. Socialno najbolj in najmanj razvite regije so predstavljene v Tabeli 20. Glede na omenjeni indeks ima švedska regija Stockholm, ki se je nadpovprečno izkazala že na ekonomskem področju, precejšnjo prednost pred ostalimi regijami. Večina najbolj socialno razvitih regij spada tudi med ekonomsko najbolj razvite, izjeme s spodnjega seznama so nemški regiji Dresden in Leipzig (v preteklosti del bivše socialistične države Nemške demokratične republike, ki je težila k socialni enakosti) ter Vzhodna Škotska. Enako bi lahko rekli, da velja tudi za najmanj socialno razvite regije; tudi te so praviloma obenem ekonomsko najmanj razvite. Med takšne spadajo vse portugalske regije, vendar pa vse ne spadajo tudi med najmanj ekonomsko razvite. Izjeme so torej tudi v tem primeru. Omenjeni regiji sta španski mesti v severni Afriki Ceuta in Melilla ter portugalske regije Lizbona, Madeira in Algarve. Najmanj socialno razvite regije imajo ekstremno nizek indeks socialne razvitosti.

Nekoliko bolje kot na ekonomskem področju se je Slovenija odrezala na socialnem, kjer zaseda 101. mesto.

Tabela 20: Najbolj in najmanj socialno razvite regije

Rang	Država, regija	Rang	Država, regija
1	se Stockholm	258	pt Avtonomna regija Azori
2	nl Utrecht	257	pt Alentejo
3	dk Danska	256	es Avtonomno mesto Ceuta
4	se Zahodna Švedska	255	pt Algarve
5	uk Vzhodna Škotska	254	pt Avtonomna regija Madeira
6	fi Južna Finska	253	pt Severna Portugalska
7	cz Praga	252	gr Srednja Grčija
8	se Južna Švedska	251	pt Osrednja Portugalska
9	nl Severna Holandija	250	es Estremadura
10	fi Åland	249	gr Zahodna Makedonija
11	se Vzhodna osrednja Švedska	248	es Avtonomno mesto Melilla
12	uk Berkshire, Bucks in Oxfordshire	247	pt Lizbona
13	uk Surrey, vzhodni in zahodni Sussex	246	gr Zahodna Grčija
14	se Srednji Norrland	245	ro Južna regija Muntenia
15	se Zgornji Norrland	244	gr Vzhodna Makedonija in Trakija
16	de Zgornja Bavarska	243	ro Jugovzhodna regija
17	de Dresden	242	gr Peloponez
18	de Leipzig	241	gr Epir
19	uk Gloucestershire, Wiltshire in severni Somerset	240	fr Korzika
20	at Salzburg	239	gr Jonski otoki
		238	es Andaluzija

Vir: Obdelava podatkov s SPSS, Priloga 8.

3.4 Analiza na okoljskem področju

3.4.1 Analiza okoljskih kazalcev

Primernost podatkov za izvedbo metode glavnih komponent

Tudi med okoljskimi kazalci so zelo različno močne povezave. Zelo močna je na primer povezava med deležem gozdnih in deležem kmetijskih površin v skupni površini, zelo šibka pa med deležem gozdnih površin v skupni površini in obdelovalnimi površinami na prebivalca. Korelacijski koeficienti so v veliki meri statistično značilni (glej Pril. 6, Tab. Correlation Matrix, na str. 37).

Bartlettov test kaže, da korelacijska matrika ni enotska, torej med kazalci povezava obstaja, izračunana KMO mera pa nam pove, da so okoljski kazalci primerni za izvedbo metode glavnih komponent (glej Tab. 21).

Tabela 21: Kaiser-Mayer-Olkinova mera ustreznosti in Bartlettov test sferičnosti

Kaiser-Meyer-Olkinova mera primernosti vzorca		0,720
Bartlettov test sferičnosti	Approx. Chi-Square	1159,320
	df	21
	Sig.	0,000

Vir: Obdelava podatkov s SPSS, Priloga 6, Tabela KMO and Bartlett's test, str. 38.

Število glavnih komponent

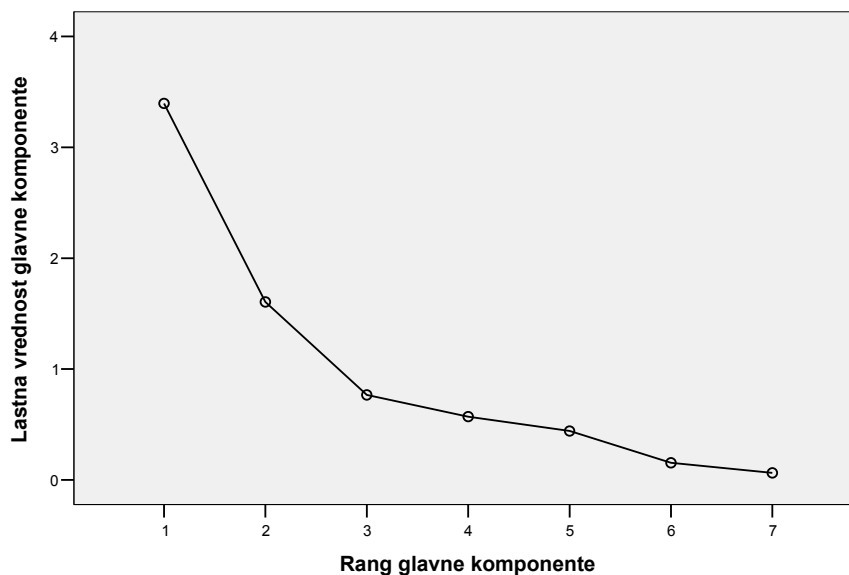
Pri izbiri smiselnega števila pomembnih glavnih komponent pri okoljskih kazalcih ni večje dileme. Vse metode, ki so nam v pomoč pri določanju števila komponent, kažejo, da sta pomembni dve. Le prvi dve komponenti imata lastno vrednost večjo od ena (glej Tab. 22), v diagramu lastnih vrednosti (glej Sl. 5, na str. 34) pa lahko vidimo, da se krivulja prelomi pri tretji komponenti. S prvima dvema komponentama pojasnimo 71,449% variabilnost (glej Tab. 22), kar je zadovoljivo.

Tabela 22: Pojasnjenost variabilnosti okoljskih kazalcev (skupne variance) s posameznimi glavnimi komponentami

Glavna komponenta	Lastna vrednost	% skupne variance	Kumulativa %
1	3,396	48,510	48,510
2	1,606	22,939	71,449
3	0,767	10,962	82,411
4	0,571	8,160	90,572
5	0,442	6,312	96,883
6	0,155	2,207	99,091
7	0,064	0,909	100,000

Vir: Obdelava podatkov s SPSS, Priloga 6, Tabela Total Variance Explained, str. 38.

Slika 5: Diagram lastnih vrednosti

Vir: Obdelava podatkov s SPSS, Priloga 6, Slika Scree Plot, str. 38.

Interpretacija glavnih komponent

1. glavna komponenta

Na oblikovanje prve glavne komponente so vplivali (glej Pril. 6, Tab. Component Matrix, na str. 39):

- kazalec obnovljivih virov (površine), to je površina na prebivalca,
- kazalca obnovljivih virov (rastlinstva), to sta gozdne površine kot delež v skupni površini in gozdne površine na prebivalca,
- kazalca uporabe površin, to sta delež kmetijskih in delež obdelovalnih površin v skupni površini.

Pri tem na glavno komponento pozitivno vpliva kazalec površina na prebivalca, medtem ko kazalca uporabe površin nanjo vplivata negativno. To je logično, na manjših področjih je namreč potrebna bolj intenzivna izraba površin. Prva glavna komponenta je *komponenta razpoložljivosti obnovljivih virov in uporabe površin*.

2. glavna komponenta

Druga glavna komponenta je povezana s:

- kazalcema obdelovalnih površin, to sta obdelovalne površine kot delež v skupni površini in obdelovalne površine na prebivalca,
- kazalcem obremenjenosti površin, kot je kazalec števila vozil na določeni površini.

To je *komponenta obremenjenosti površin in obdelovalnih površin*.

3.4.2 Indeks okoljske razvitosti

Indeks okoljske razvitosti je še tretji in zadnji parcialni indeks razvitosti. Tabela 23 predstavlja najbolj in najmanj okoljsko razvite regije v EU. Kot smo opazili že pri prejšnjih dveh dimenzijah razvitosti, so tudi tu na vrhu seznama regije Švedske in Finske (vseh pet finskih regij spada med 20 okolju najbolj prijaznih v EU). Iz tabele lahko razberemo, da imajo nekatere države tako okoljsko najbolj kot tudi najmanj razvite regije Evrope. Največje razlike med regijami v državi so na okoljskem področju. Opazimo lahko tudi, da so okoljsko najmanj razvite tiste regije, v katerih se nahajajo največja evropska mesta. Seznam najmanj okoljsko razvitih regij je pravzaprav podoben seznamu najbolj ekonomsko razvitih regij, za katere smo dejali, da so to večinoma tiste, ki vključujejo glavna mesta držav članic. To je tudi smiselno pričakovati, saj je takšen sam nabor okoljskih kazalcev. Prednost daje redko poseljenim področjem, z velikimi kmetijskimi, obdelovalnimi ali gozdnimi površinami, kar velika mesta niso. Pridobljeni okoljski kazalci tako niso najbolj primerni za analizo okoljske razvitosti mest. Potrebovali bi podatke o dejanski onesnaženosti virov okolja, ki pa, kot smo že dejali, na regionalni ravni niso na voljo. Rezultati analize z našim naborom okoljskih kazalcev bi bili najbrž precej drugačni, če bi bila v mestne regije vključena še okolica, namesto da so te regije omejene le na mestna središča.

Slovenija se je od treh področij razvitosti najbolj odrezala na okoljskem, zaseda 39. mesto.

Tabela 23: Najbolj in najmanj okoljsko razvite regije

Rang	Država, regija	Rang	Država, regija
1	se Zgornji Norrland	258	es Avtonomno mesto Melilla
2	fi Severna Finska	257	be Regija Bruselj glavno mesto
3	se Srednji Norrland	256	es Avtonomno mesto Ceuta
4	fi Vzhodna Finska	255	uk Ožji London
5	fi Åland	254	uk West Midlands
6	se Severna osrednja Švedska	253	uk Širši London
7	fi Zahodna Finska	252	de Berlin
8	se Småland in otoki	251	cz Praga
9	cz Jugovzhod	250	uk Greater Manchester
10	sk Osrednja Slovaška	249	uk Merseyside
11	es Kastilja in Manča	248	mt Malta
12	es Castilla in León	247	nl Južna Holandija
13	pt Alentejo	246	de Bremen
14	at Štajerska	245	uk Zahodni Yorkshire
15	se Vzhodna osrednja Švedska	244	fr Île-de-France
16	it Avtonomna pokrajina Trento	243	de Hamburg
17	es Aragonija	242	de Düsseldorf
18	at Koroška	241	nl Utrecht
19	fi Južna Finska	240	nl Severna Holandija
20	es Navarra	239	uk Južni Yorkshire

Vir: Obdelava podatkov s SPSS, Priloga 8.

4 ANALIZA RAZVITOSTI REGIJ

Zapisi smo, da je regija razvita, če je razvita na vseh treh področjih trajnostnega razvoja. Da bi lahko analizirali splošno razvitost regij, smo rezultate prejšnjega poglavja agregirali. Glede na razvitost na ekonomskem, socialnem in okoljskem področju, pri tem so vsa tri enako pomembna, je bila izračunana splošna razvitost regij.

Metode agregacije

V nalogi sta bili uporabljeni dve metodi agregacije.

1. metoda: agregacija parcialnih rangov razvitosti

Pri prvi metodi je bil regijam za vsako področje razvitosti najprej izračunan parcialni rang razvitosti (glede na parcialni indeks razvitosti), nato pa navadna aritmetična sredina parcialnih rangov.

2. metoda: agregacija parcialnih indeksov razvitosti

Po drugi metodi je bil indeks razvitosti izračunan kot navadna aritmetična sredina parcialnih indeksov razvitosti. Pri tem so bili parcialni indeksi zaradi različnih standardnih odklonov predhodno standardizirani.

Razlika med uporabljenima metodama je predvsem v tem, da pri uporabi ranga ekstremne vrednosti ne pridejo do izraza. Na koncu vsake priloge analize kazalcev po področjih (glej Pril. 4, 5 in 6) je v Tabeli Descriptive statistics mogoče videti največjo in najmanjšo vrednost standardiziranih parcialnih indeksov. Daleč največje vrednosti se pojavljajo na okoljskem področju. Regija s tako visoko vrednostjo je že skoraj avtomatsko na prvem mestu najbolj splošno razvitih regij po metodi agregacije indeksov. Prednost rangiranja pa je hkrati tudi njegova slabost. Z rangiranjem so se spremenljivke spremenile iz intervalnih v ordinalne, s čimer so izgubile del prvotne informacije.

4.1 Splošna razvitost regij

Splošna razvitost zajema ekonomsko, socialno in okoljsko področje. V Prilogi 9 je prikazana celotna razvrstitev regij po obeh metodah, na Sliki 6 (str. 38) pa lahko vidimo, v katerih državah so najbolj in najmanj razvite regije EU, katere regije v državi so najbolj in najmanj razvite ter kakšne so razlike v razvitosti regij znotraj države.

Kot *najbolj razvite regije* izstopajo švedske in finske, saj spadajo vse med prvih petindvajset najbolj razvitih evropskih regij. To seveda ni presenetljivo, saj so izstopale že pri analizi po posameznih področjih. Zelo dobro so se na lestvici najbolj razvitih odrezale tudi Danska, dobra polovica avstrijskih regij (regije Salzburg, Štajerska, Koroška, Tirolska in Spodnja Avstrija), Zgornja Bavarska in Vzhodna Škotska. To velja za razvrstitev po obeh metodah

agregacije. Glede na povprečni parcialni indeks bi med najbolj razvite regije lahko dodali še nizozemski Utrecht in Severno Holandijo, po vsaki metodi posebej pa še posamezne regije Velike Britanije.

Najmanj razvite regije so po obeh metodah izračuna španski avtonomni regiji Ceuta in Melilla v severni Afriki ter portugalska avtonomna regija Azori (otočje v Atlantskem oceanu). Ostale slabo razvite regije EU po obeh metodah so še:

- regije celotne osrednje Grčije (Epir, Jonski otoki, Peloponez, Srednja in Zahodna Grčija) in Severnoegejski otoki,
- italijanski otok Sicilija ter južni regiji Apulija in Kampanija,
- Malta,
- francoski otok Korzika,
- vzhodni regiji in Južna regija Romunije,
- poljske zahodne regije Lubuško, Šlezijsko in Spodnješlezijsko in severna regija Varminsko-Mazursko.

Glede na povprečni parcialni indeks bi med najmanj razvite regije lahko uvrstili še Vzhodno Makedonijo in Trakijo v Grčiji, Severno regijo Portugalske ter portugalsko avtonomno regijo Madeiro v severnem Atlantskem oceanu; glede na povprečni rang pa regijo z romunskim glavnim mestom Bukarešta in Ilfov, belgijsko provinco Hainaut, grški regiji Južnoegejski otoki in Osrednja Makedonija ter češko regijo Moravska in Šlezija.

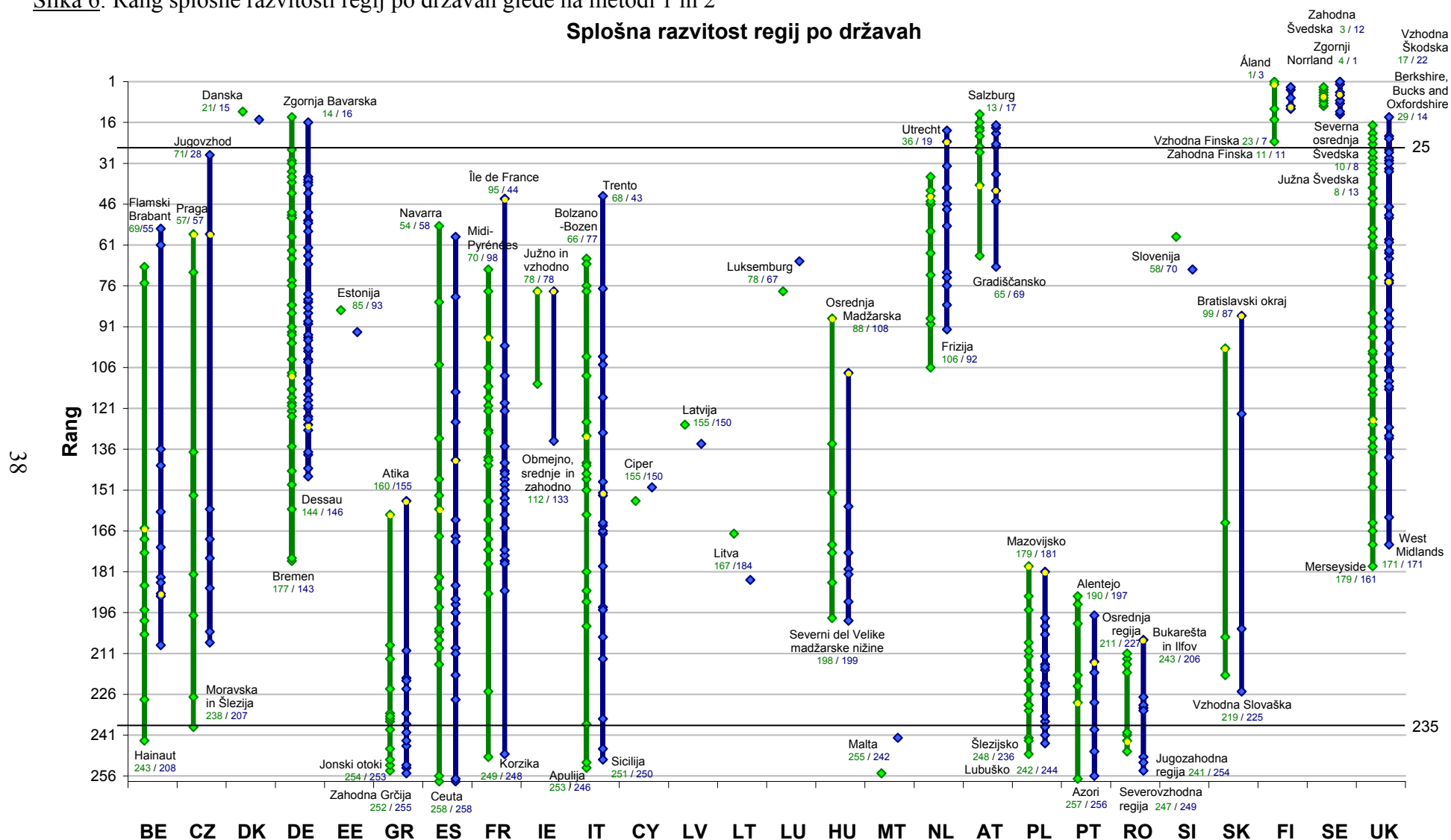
Slovenija spada v zgornjo četrtino najbolj razvitih regij. Glede na povprečni rang zaseda 58. mesto, glede na povprečni indeks pa 70. mesto. Dosega podobno stopnjo razvitosti kot na primer najbolj razviti belgijski regiji Flamski in Valonski Brabant, najbolj razvita španska regija Navarra, najbolj razvita italijanska regija avtonomna provinca Bolzano-Bozen, najmanj razvita avstrijska regija Gradiščansko, mestne regije Praga, Hamburg, Hannover in Dresden, nizozemska provinca Limburg (glavno mesto Maastricht) in Luksemburg (glej Pril. 9).

Izbira metode agregacije ima največji vpliv na francosko regijo Île de France, kjer leži Pariz, in regijo Ožji London. Prva je glede na povprečni rang razvrščena na 95. mesto, glede na povprečni parcialni indeks pa na 44. mesto, druga pa je glede na povprečni rang na 125. mestu, glede na povprečni parcialni indeks pa na 56. mestu. V povprečju znaša razlika v rangi (posledica različnih agregacijskih metod) za posamezno regijo 13.

Na Sliki 6 (str. 38) lahko vidimo, kakšne so razlike v razvitosti regij znotraj države, v kolikor ima država več kot eno regijo. Najbolj prostorsko enakomerno razviti državi sta brez dvoma Švedska in Finska. Pri nekaterih državah se vse regije nahajajo v zgornji polovici razvrstitve (Avstrija in Nizozemska), pri drugih v spodnji (Poljska, Portugalska, Romunija, deloma Grčija), tretje države pa sestavljajo regije z vrha in konca seznama razvitosti EU regij (Belgija, Češka, Španija, Francija, Italija).

Slika 6: Rang splošne razvitosti regij po državah glede na metodi 1 in 2

Splošna razvitost regij po državah

Opombe: \diamond - regija, poimensko so označene najbolj in najmanj razvite regije v državi, \blacklozen - regija z glavnim mestom države, zelena – rang glede na metodo 1, modra – rang glede na metodo 2.

Vir: Obdelava podatkov s SPSS, Priloga 8.

4.2 Socialno-ekonomska razvitost regij

Ker je okoljsko področje pomanjkljivo predstavljeno, si bomo pogledali, kakšna je razvrstitev regij glede na socialno-ekonomska razvitost. Pri agregaciji sta bili v tem primeru upoštevani samo ekonomsko in socialno področje.

Na Sliki 7 (str. 40) je mogoče videti, da je imela izbira metode agregacije v tem primeru manjši vpliv na končno razvrstitev regij. Zaradi spremembe metode agregacije se je posamezna regija v povprečju premaknila 4 mesta navzgor ali navzdol. Največji vpliv na razvrstitev ima izbira metode znova na regijo Ožji London. Glede na povprečni rang zaseda 56. mesto, glede na povprečni indeks pa 13. mesto.

Najbolj socialno-ekonomska razvita regija je po obeh razvrstitvah švedska regija Stockholm, sledijo pa ji (glej Pril. 9):

- nizozemske regije na zahodu (Utrecht, Severna in Južna Holandija) in Severni Brabant,
- posamične regije Velike Britanije (Berkshire, Bucks in Oxfordshire, Surrey, vzhodni in zahodni Sussex, Bedfordshire in Hertfordshire, Gloucestershire, Wiltshire in severni Somerset, Vzhodna Škotska, Hampshire in otok Wight),
- finski otok Åland in Južna Finska,
- Danska,
- vse ostale švedske regije razen regije Severna osrednja Švedska,
- nemške regije Zgornja Bavarska, Darmstadt in Stuttgart,
- češka regija Praha.

Glede na povprečni parcialni indeks bi med najbolj razvite regije EU lahko uvrstili še Ožji London in pa Île de France.

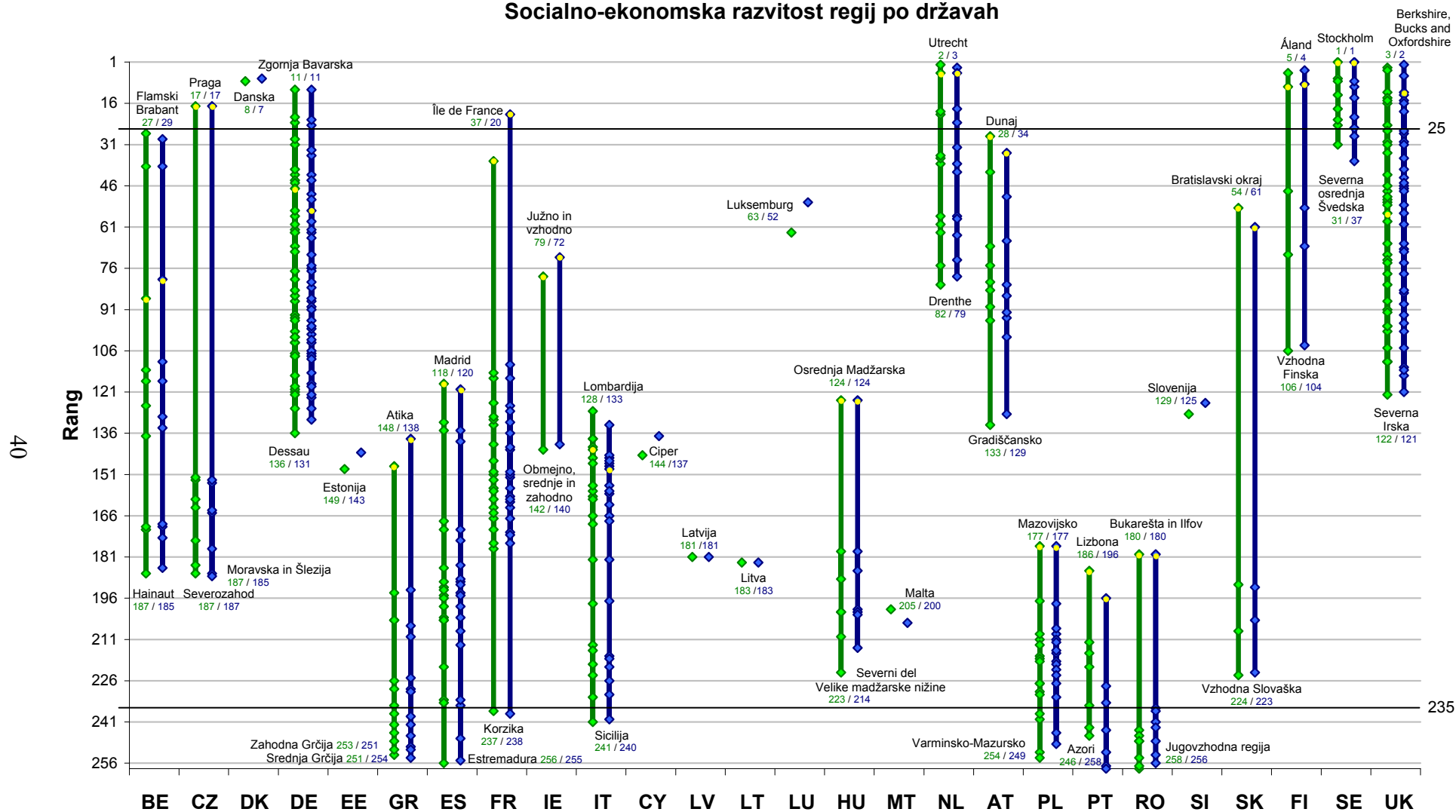
Najmanj socialno-ekonomska razvite regije (glej Pril. 9) pa so:

- vse romunske regije, razen regije Bukarešta in Ilfov,
- španska regija Estremadura,
- nekatere regije v osrednji Grčiji (Zahodna in Srednja Grčija, Peloponez in Jonski otoki) in severni Grčiji (Vzhodna Makedonija in Trakija ter Zahodna Makedonija),
- portugalsko avtonomno otočje Azori in celinski regiji Alentejo in Severna Portugalska,
- poljske regije Varminsko-Mazursko, Lubuško in Svetokriško,
- italijanski otok Sicilija,
- francoski otok Korzika.

Razvrstitev glede na povprečni indeks med najmanj socialno-ekonomska razvite regije uvršča še špansko avtonomno mesto Ceuta in portugalsko regijo Algarve, razvrstitev glede na povprečni rang pa poljsko regijo Spodnješlezjsko.

Slika 7: Rang socialno-ekonomske razvitosti regij po državah glede na metodi 1 in 2

Socialno-ekonomska razvitost regij po državah

Opombe: \diamond - regija, poimensko so označene najbolj in najmanj razvite regije v državi, \blacklozen - regija z glavnim mestom države, zelena – rang glede na metodo 1, modra – rang glede na metodo 2.

Vir: Obdelava podatkov s SPSS, Priloga 8.

Slovenija je glede na socialno-ekonomsko razvitost v sredini razvrstitve vseh regij EU. Zaseda 129. (prva metoda) oziroma 125. (druga metoda) mesto. Lahko se primerja na primer s Severno Irsko, najmanj razvito avstrijsko regijo Gradiščansko ter najbolj razvito madžarsko regijo Osrednja Madžarska in italijansko regijo Lombardija (glej Pril. 9).

Če si na Sliki 7 (str. 40) pogledamo, kakšne so medregionalne razlike, lahko opazimo, da je glede na socialno-ekonomsko razvitost regija Praga precej bolj razvita kot vse ostale regije Češke. Precej bolj razvite kot ostale regije v državi so tudi grška regija Atika, francoska Île de France, Osrednja Madžarska, romunska regija Bukarešta in Ilfov ter slovaška regija Bratislavski okraj. V vseh primerih gre za regije, v katerih se nahajajo glavna mesta držav. Bolj ali manj so vse socialno-ekonomsko najbolj razvite regije v državi tiste z glavnim mestom države. Iz slike lahko tudi vidimo, da v nekaterih državah obstajajo regije, ki izrazito zaostajajo za ostalimi. Takšni regiji sta na primer francoski otok Korzika in avstrijska regija Gradiščansko.

4.3 Primerjava splošne in socialno-ekonomske razvitosti regij

Povprečna razlika v rangju regij glede na splošno in socialno-ekonomsko razvitost je po prvi metodi 20, po drugi pa 30. Regije, ki se glede na splošno razvitost uvrstijo bistveno bolje kot glede na socialno-ekonomsko, so regije Jugovzhodna Češka, Vzhodna Finska, italijanski avtonomni regiji Trento in Bolzano/Bozen, španski regiji Navarra in Aragonija, avstrijski regiji Koroška in Štajerska, Slovenija in tako dalje. Regije, za katere velja ravno obratno, pa so belgijska regija Bruselj glavno mesto, regije Velike Britanije West Midlands, Širši in Ožji London, nemški regiji Berlin in Bremen ...

Ne glede na metodo ali vključenost okoljskega področja v izračun razvitosti, obstajajo regije, ki se nenehno pojavljajo na vrhu ali repu razvrstitve.

Na vrhu vseh seznamov razvitosti se pojavljajo naslednje regije:

- finski otok Åland in regija Južna Finska,
- švedske regije Stockholm, Zahodna Švedska, Južna Švedska, Vzhodna osrednja Švedska, Zgornji Norrland ter Småland in otoki,
- Danska,
- Zgornja Bavarska,
- Vzhodna Škotska.

Na dnu seznamov razvitosti pa vztrajajo naslednje regije:

- portugalska avtonomna regija Azori,
- regije Osrednje Grčije: Zahodna Grčija, Srednja Grčija, Jonski otoki, Peloponez,
- romunske regije: Jugovzhodna regija, Južna regija Muntenia, Severovzhodna regija,
- Poljska regija Lubuško,
- italijanski otok Sicilija,
- francoski otok Korzika.

Z izločitvijo okoljske dimenzije iz analize razvitosti se v nekaterih državah razlika med najbolj in najmanj razvito regijo države izrazito poveča, v drugih pa zmanjša. Izrazito se razlike povečajo na Finskem in Švedskem, zmanjšajo pa v Španiji, Italiji in Veliki Britaniji. Pri prvih štirih državah gre za višje stopnje splošne razvitosti nekaterih regij zaradi izrazito dobrih rezultatov na okoljskem področju. Z izločitvijo okoljske komponente zato nekatere regije dosega nižje stopnje socialno-ekonomske razvitosti. Vse španske in italijanske regije se nahajajo v drugi polovici razvrstitve socialno-ekonomske razvitosti regij EU, zaradi okoljske komponente pa nekatere vstopajo tudi v prvo polovico razvrstitve splošne razvitosti. V Veliki Britaniji je ravno obratno. Splošno najmanj razvite regije v državi so tiste, ki so izrazito slabše na okoljskem področju. Z izločitvijo okoljske dimenzije se približajo ostalim regijam v zgornji polovici razvrstitve socialno-ekonomske razvitosti.

Sklep

Čeprav je Evropska unija ena največjih gospodarskih sil, obstajajo med njenimi regijami izrazita notranja neskladja. Neenakosti izvirajo iz različnih vzrokov, kot so geografska odročnost ali socialne in ekonomske spremembe. V tem delu smo skušali na čim bolj celovit način predstaviti razlike v razvitosti regij na osnovi ekonomskih, socialnih in okoljskih kazalcev, ki v skladu s trajnostnim razvojem predstavljajo temeljna področja razvitosti. V analizo so vstopale regije zelo različnih velikosti. Primerjali smo tako regije z več milijoni prebivalcev kot tudi tiste z nekaj deset tisoč prebivalci. Pri pregledu rezultatov analize je potrebno imeti v mislih tudi to.

Sam izbor kazalcev je temeljil na nekaterih predlaganih sistemih kazalcev trajnostnega razvoja, v veliki meri pa je bilo potrebno upoštevati tudi razpoložljivost in popolnost podatkov. Izkazalo se je, da na regionalni ravni ni podatkov, ki bi merili dejansko onesnaženost okolja, podatki, ki merijo onesnaževanje okolja, pa so preveč nepopolni, da bi jih lahko uporabili v analizi. Podatki na regionalni ravni so dostopni na spletni strani Statističnega urada Evropskih skupnost. Podatki so primerljivi med regijami, saj sledijo splošno sprejetim klasifikacijam ali drugim metodološkim navodilom. Njihovo kakovost občasno kazijo časovno neskladje podatkov znotraj kazalcev, uporaba nekaterih ocenjenih namesto dejanskih ali nezanesljivih vrednosti in nekatere manjkajoče vrednosti. Izbranih je bilo 21 ekonomskih, 19 socialnih in 7 okoljskih kazalcev.

Za analizo nabora kazalcev smo izbrali metodo glavnih komponent. Z njo smo poskušali variabilnost kazalcev povzeti z manjšim številom novih spremenljivk (glavnih komponent), na podlagi katerih bi lažje sodili o razvitosti regij. Pri tem metoda kazalce obravnava enakovredno, vsi imajo enako močan vpliv na rezultate⁵. Ker v izboru kazalcev prevladujejo ekonomski, bi imeli ti na rezultat največji vpliv. V skladu s konceptom trajnostnega razvoja

⁵ Kazalci so bili standardizirani, zato imajo enako močan vpliv na rezultate metode glavnih komponent. V analizo bi lahko vstopali tudi centrirani podatki, v tem primeru pa bi imeli večji vpliv kazalci z večjo varianco.

pa so vsa tri področja enakovredna, zato je bila v prvi fazi analiza opravljena na vsakem področju posebej. Pri izvedbi metode glavnih komponent je to omogočilo tudi lažjo vsebinsko interpretacijo glavnih komponent, za analizo pa celovitejši vpogled na razvitost posamezne regije. Z metodo glavnih komponent smo na ekonomskem področju z zadržanimi štirimi komponentami uspeli pojasniti 72,4% variabilnosti prvotnih kazalcev, na socialnem s petimi komponentami 77,2%, na okoljskem pa smo z zadržanima dvema komponentama pojasnili 71,5% variabilnosti prvotnih kazalcev.

Iz vrednosti zadržanih glavnih komponent so bili izračunani trije parcialni indeksi razvitosti: ekonomski, socialni in okoljski, glede na vrednosti parcialnih indeksov pa še parcialni rangi razvitosti. Izkazalo se je, da so socialno najbolj (najmanj) razvite regije pogosto hkrati tudi najbolj (najmanj) ekonomsko razvite in da je veliko najbolj ekonomsko razvitih regij hkrati tudi najmanj okoljsko razvitih. Zadnjo ugotovitev je najbrž potrebno jemati z zadržkom, saj je okoljsko področje slabše pokrito s kazalci. Okoljski kazalci so izrazito pod vtisom meja regij. Problematična so zlasti velika mesta, za katera nabor okoljski kazalcev ni ustrezen. Slovenija se je najbolje izkazala na okoljskem področju, kjer zaseda 39. mesto, glede na socialno razvitost zaseda 101. mesto, na ekonomskem področju pa je pristala na 151. mestu med 258. regijami.

V zadnji fazi analize je bila z dvema metodama agregacije izračunana splošna razvitost in ker je okoljsko področje slabo predstavljeno, tudi socialno-ekonomska razvitost. Po prvi metodi agregacije je bil iz parcialnih rangov razvitosti izračunan povprečni rang, po drugi metodi pa iz standardiziranih parcialnih indeksov razvitosti še povprečni indeks. Glavna razlika v metodah je v tem, da rangiranje ekstremnim vrednostim parcialnih indeksov ne daje prednosti. Z analizo smo dobili štiri razvrstitve regij od najmanj do najbolj razvite regije Evropske unije. Na vrhu seznamov so se vedno znašle posamezne regije Finske in Švedske, Danska, Zgornja Bavarska in Vzhodna Škotska. Med najmanj razvite regije pa spadajo posamezne regije Portugalske, Grčije, Romunije in Poljske ter otoka Korzika in Sicilija. Socialno-ekonomsko najbolj razvite regije so v večini tiste, kjer se nahaja glavno mesto države. Slovenija se je glede na splošno razvitost (po prvi metodi zaseda 58. mesto, po drugi pa 70.) uvrstila bolje kot glede na socialno-ekonomsko (129. oz. 125. mesto). Primerja se lahko na primer z najmanj razvito avstrijsko regijo Gradiščansko.

Z analizo smo potrdili, da se razlike v razvitosti v Evropski uniji ne pojavljajo samo na ravni držav, ampak da tudi znotraj držav obstajajo bolj in manj razvita področja. V Franciji se nahajajo regije, ki spadajo med najbolj in najmanj razvite regije Evropske unije. Velike regionalne razlike so na primer tudi na Češkem in Slovaškem ter v Belgiji, Nemčiji, Španiji, Italiji in Veliki Britaniji.

Literatura

1. Bregar Lea, Pavšič Mitja, Rovan Jože: Analysis of level of sustainable development of EU countries. Program and abstracts, International Conference Applied Statistics 2005, September 18-21, 2005, Ribno (Bled), Slovenia. Ljubljana : Statistical Society of Slovenia, 2005, str. 25-27.
2. Giovannini Enrico et al.: Handbook 2005 on Constructing Composite Indicators: Methodology and User Guide. OECD Statistics Working Papers, 2005/3. Paris : OECD Publishing, 2005. 108 str., 2 tbl.
3. Hollanders Hugo: European Regional Innovation Scoreboard (2006 RIS). Maastricht : Economic and social Research and training centre on Innovation and Technology, 2006. 41 str., 4 tbl.
4. Hübne Danute: Regional Policy as a key driver for 21st century development policy. First International Convention for a Regional and Local Approach to Development, 5 March 2007, Marseilles.
[URL:<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=SPEECH/07/117&format=PDF&aged=1&language=EN&guiLanguage=en>], 31.3.2007
5. Košmelj Blaženka: Faktorska analiza. Ljubljana : Ekonomska fakulteta Borisa Kidriča, 1986. 55 str.
6. Malačič Janez: Demografija: teorija, analiza, metode in modeli. Peta izdaja. Ljubljana : Ekonomska fakulteta, 2003. 378 str.
7. Pavšič Matija, Rovan Jože, Bregar Lea: Kje so meje uporabe bruto domačega proizvoda na prebivalca v paritetah kupne moči? Komuniciranje z dajalci in uporabniki statističnih podatkov ter podpora EMU in Lizbonski strategiji. Zbornik. 15. statistični dnevi, Radenci, 7.-9. november 2005. Ljubljana : Statistični urad Republike Slovenije, Statistično društvo Slovenije, 2005, str. 58-66.
8. Pečar Janja: Regije 2006 – izbrani socio-ekonomski kazalniki po regijah. Ljubljana : Urad Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj, 2006. 94 str., 3 pril., 18 tbl.
9. Plut Dušan: Varstvo geografskega okolja (univ. učbenik). Ljubljana : Filozofska Fakulteta Oddelek za geografijo, 1998. 311 str.
10. Plut Dušan: Teoretična in vsebinska zasnova trajnostno sonaravnega napredka. Dela, Ljubljana, 2005, 23, str. 59-113.
11. Seljak Janko: Merjenje uravnoveženega razvoja. Doktorska disertacija. Ljubljana : Ekonomska fakulteta, 2000. 241 str., 67 pril.
12. Seljak Janko: Kazalec uravnoveženega razvoja. Ljubljana : Urad za makroekonomske analize in razvoj, 2001. 195 str.
13. Senjur Marjan: Razvojna ekonomika: teorije in politike gospodarske rasti in razvoja. Ljubljana : Ekonomska fakulteta, 2002. 732 str.
14. Sharma Subhash: Applied Multivariate Techniques. New York : J. Wiley & Sons, 1996. 493 str.
15. Vintar Mally Katja: Prednosti in omejitve uporabe kazalcev sonaravnega razvoja. Dela, Ljubljana, 2006, 26, str. 43-59.

16. Wöfl Anita: The Service Economy in OECD Countries. STI working paper 2005/3. Paris : Organization for Economic Co-operation and Development, 2005. 81 str., 6 pril.

Viri

1. Cohesive Thinking Towards a Sustainable Future. Report of the Sustainable European Regions Network. 80. str.
[URL:http://www.sustainable-euregions.net/documentbank/sd_regions_synthesis-e.pdf], 26.7.2007
2. General and regional statistics. European Commission.
[URL:http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page?_pageid=0,1136162,0_45572076&_dad=portal&_schema=PORTAL], 20. 4. 2007
3. Measuring progress towards a more sustainable Europe – Proposed indicators for sustainable development, Luxemburg : Office for Official Publications of the European Commission, 2001. 162 str.
4. Measuring progress towards a more sustainable Europe – Sustainable development indicators for the European Union. Luxemburg : Office for Official Publications of the European Commission, 2005. 220 str.
5. Nomenclature of territorial units for statistics (NUTS). European Commission.
[URL: http://europa.eu.int/comm/eurostat/ramon/nuts/basicnuts_regions_en.html], 13.6.2005.
6. Pregled strategije EU za trajnostni razvoj – prenovljena strategija, 10917/06. Bruselj : Svet Evropske unije, 2006. 29 str.
7. Regions: Statistical yearbook 2006. Luxemburg : European Commission, 2006. 152 str.
8. Rovan Jože: Metoda glavnih komponent (prosojnica predavanj). [URL: ftp://ftp.ef.uni-lj.si/_dokumenti/predmeti/Metoda_glavnih_komponent_2007.pdf], 11. 4. 2007.
9. Uredba Komisije (ES) št. 105/2007 z dne 1. februarja 2007 o spremembi prilog k Uredbi (ES) št. 1059/2003 Evropskega parlamenta in Sveta o oblikovanju skupne klasifikacije statističnih teritorialnih enot (NUTS) (Uradni list Evropske unije, L 39, 10. 2. 2007)

PRILOGE

Kazalo prilog

PRILOGA 1:	<i>Kratice držav Evropske unije</i>	<i>Error! Bookmark not defined.</i>
PRILOGA 2:	<i>Osnovne značilnosti regij na drugi ravni klasifikacije statističnih teritorialnih enot</i>	2
PRILOGA 3:	<i>Kazalci in podatki</i>	8
PRILOGA 4:	<i>Analiza ekonomskih kazalcev</i>	20
PRILOGA 5:	<i>Analiza socialnih kazalcev</i>	28
PRILOGA 6:	<i>Analiza okoljskih kazalcev</i>	37
PRILOGA 7:	<i>Prikaz poteka izračuna sestavljenih indeksov</i>	40
PRILOGA 8:	<i>Rang regij glede na splošno in socialno-ekonomsko razvitost in razvitost po posameznih področjih po državah</i>	41
PRILOGA 9:	<i>Razvrstitev regij glede na socialno-ekonomsko in splošno razvitost po dveh metodah</i>	47

PRILOGA 1: Kratice držav Evropske unije

BE	Belgija
CZ	Češka
DK	Danska
DE	Nemčija
EE	Estonija
GR	Grčija
ES	Španija
FR	Francija
IE	Irska
IT	Italija
CY	Ciper
LV	Latvija
LT	Litva
LU	Luksemburg
HU	Madžarska
MT	Malta
NL	Nizozemska
AT	Avstrija
PL	Poljska
PT	Portugalska
RO	Romunija
SI	Slovenija
SK	Slovaška
FI	Finska
SE	Švedska
UK	Velika Britanija

PRILOGA 2: Osnovne značilnosti regij na drugi ravni klasifikacije statističnih teritorialnih enot

Regija		šifra regije	število prebivalcev ¹	površina ²	BDP pc pps ³	BDP pc pps ⁴ (EU27=100)
BE Belgija						
Regija Bruselj glavno mesto		be10	999.899	161	53.381,1	248,3
Flandrija	Prov. Antwerpen	be21	1.668.812	2.792	31.080,1	144,5
	Prov. Limburg	be22	805.786	2.394	21.825,8	101,5
	Prov. Vzhodna Flandrija	be23	1.373.720	2.946	23.857,7	111,0
	Prov. Flamski Brabant	be24	1.031.904	2.100	27.972,6	130,1
	Prov. Zahodna Flandrija	be25	1.135.802	3.132	24.909,6	115,8
Valonska regija	Prov. Valonski Brabant	be31	360.717	1.091	25.783,4	119,9
	Prov. Hainaut	be32	1.283.200	3.773	17.546,3	81,6
	Prov. Liège	be33	1.029.605	3.845	19.851,8	92,3
	Prov. Luksemburg	be34	254.120	4.438	18.497,6	86,0
	Prov. Namur	be35	452.856	3.656	18.643,7	86,7
CZ Češka						
Praga		cz01	1.165.581	485	33.783,9	157,1
Osrednja Češka		cz02	1.135.795	10.810	15.023,9	69,9
Jugozahod		cz03	1.175.654	17.069	14.962,0	69,6
Severozahod		cz04	1.125.117	8.480	13.049,0	60,7
Severovzhod		cz05	1.480.771	12.259	13.687,7	63,7
Jugovzhod		cz06	1.640.081	13.727	14.482,8	67,4
Osrednja Moravska		cz07	1.228.179	9.017	12.856,4	59,8
Moravska in Šlezija		cz08	1.260.277	5.422	13.141,4	61,1
DK Danska						
Danska		dk00	5.397.640	43.098	26.771,8	124,5
DE Nemčija						
Baden-Württemberg	Stuttgart	de11	3.994.612	10.558	30.328,2	141
	Karlsruhe	de12	2.722.550	6.919	28.875,8	134,3
	Freiburg	de13	2.178.813	9.357	24.646,7	114,6
	Tübingen	de14	1.796.581	8.918	25.849,5	120,2
Bavarska	Zgornja Bavarska	de21	4.195.673	17.530	36.408,4	169,3
	Spodnja Bavarska	de22	1.194.472	10.330	24.735,1	115
	Zgornje Pfalško	de23	1.089.826	9.690	25.646,3	119,3
	Zgornje Frankovsko	de24	1.109.674	7.231	24.308,4	113
	Srednje Frankovsko	de25	1.706.615	7.246	29.498,6	137,2
	Spodnje Frankovsko	de26	1.344.740	8.531	25.229,2	117,3
	Švabska	de27	1.782.386	9.992	26.234,6	122,0
Berlin		de30	3.388.477	892	21.754,6	101,2
Brandenburg	Brandenburg - severovzhod	de41	1.167.493	15.498	16.384,8	76,2
	Brandenburg - jugozahod	de42	1.407.028	13.979	18.433,3	85,7
Bremen		de50	663.129	404	33.508,0	155,8
Hamburg		de60	1.734.083	755	41.972,2	195,2
Hessen	Darmstadt	de71	3.762.995	7.445	33.825,1	157,3
	Gießen	de72	1.065.467	5.381	22.321,8	103,8
	Kassel	de73	1.260.966	8.289	24.225,0	112,7
Mecklenburg-Predpomorjansko		de80	1.732.226	23.174	16.894,7	78,6
Spodnja Saška	Braunschweig	de91	1.662.595	8.099	22.808,7	106,1
	Hannover	de92	2.167.157	9.047	23.611,8	109,8
	Lüneburg	de93	1.698.434	15.507	18.098,4	84,2
	Vezera-Ems	de94	2.465.229	14.966	21.265,2	98,9
Severno	Düsseldorf	dea1	5.245.132	5.290	27.784,1	129,2

Regija		šifra regije	število prebivalcev ¹	površina ²	BDP pc pps ³	BDP pc pps ⁴ (EU27=100)
Porenje in Vestfalija	Köln	dea2	4.350.368	7.365	25.829,2	120,1
	Münster	dea3	2.625.745	6.907	20.579,0	95,7
	Detmold	dea4	2.071.803	6.519	23.469,7	109,1
	Arnsberg	dea5	3.786.638	8.002	22.798,9	106,0
Porenje Pfalško	Koblenz	deb1	1.527.919	8.073	20.738,2	96,4
	Trier	deb2	513.755	4.922	20.510,5	95,4
	Rhein Hessen-Pfalško	deb3	2.017.008	6.852	23.312,5	108,4
Posarje		dec0	1.061.376	2.569	23.284,4	108,3
Saška	Chemnitz	ded1	1.568.153	6.097	17.425,1	81,0
	Dresden	ded2	1.674.343	7.931	19.441,5	90,4
	Leipzig	ded3	1.078.941	4.386	18.474,2	85,9
Saška-Anhalt	Dessau	dee1	517.092	4.280	16.294,8	75,8
	Halle	dee2	833.312	4.430	18.111,1	84,2
	Magdeburg	dee3	1.172.537	11.735	17.574,3	81,7
Schleswig-Holstein		def0	2.823.171	15.763	22.380,1	104,1
Turingija		deg0	2.373.157	16.172	17.508,2	81,4

EE		Estonija				
Estonija		ee00	1.351.069	43.432	11.977,5	55,7

GR		Grčija				
Severna Grčija	Vzhodna Makedonija in Trakija	gr11	605.565	14.034	12.193,5	56,7
	Osrednja Makedonija	gr12	1.909.297	18.884	14.660,5	68,2
	Zahodna Makedonija	gr13	294.470	9.220	13.481,7	62,7
	Tesalija	gr14	737.340	14.004	14.264,2	66,3
Osrednja Grčija	Epir	gr21	340.854	9.076	14.521,1	67,5
	Jonski otoki	gr22	218.594	2.297	16.491,5	76,7
	Zahodna Grčija	gr23	730.238	11.040	11.714,4	54,5
	Srednja Grčija	gr24	559.351	15.435	18.510,9	86,1
	Peloponez	gr25	599.199	15.474	14.847,1	69,0
<i>Atika</i>		<i>gr30</i>	<i>3.940.099</i>	<i>3.806</i>	<i>24.230,4</i>	<i>112,7</i>
Egejski otoki in Kreta	Severnoegejski otoki	gr41	203.169	3.823	13.020,8	60,6
	Južnoegejski otoki	gr42	302.549	5.286	21.902,8	101,9
	Kreta	gr43	599.925	8.335	17.313,0	80,5

ES		Španija				
Severo zahod	Galicija	es11	2.706.126	29.574	17.415,6	81,0
	Kneževina Asturija	es12	1.060.065	10.604	18.704,5	87,0
	Kantabrija	es13	545.125	5.321	21.083,7	98,1
Severo vzhod	Baskija	es21	2.094.909	7.235	26.974,8	125,4
	Navarra	es22	573.038	10.391	27.252,3	126,7
	Rioja	es23	288.384	5.045	23.520,4	109,4
	Aragonija	es24	1.228.886	47.721	23.094,9	107,4
<i>Avtonomna skupnost Madrid</i>		<i>es30</i>	<i>5.705.620</i>	<i>8.028</i>	<i>28.416,0</i>	<i>132,1</i>
Center	Castilla in León	es41	2.462.169	94.225	20.397,6	94,9
	Kastilja in Manča	es42	1.823.013	79.461	17.010,8	79,1
	Estremadura	es43	1.066.149	41.634	14.418,8	67,1
Vzhod	Katalonija	es51	6.637.355	32.114	25.900,3	120,5
	Avtonomna skupnost Valencija	es52	4.400.459	23.260	20.184,6	93,9
	Baleari	es53	931.831	4.992	24.578,6	114,3
Jug	Andaluzija	es61	7.552.978	87.599	16.678,7	77,6
	Murcia	es62	1.265.983	11.314	18.139,5	84,4
	Avtonomno mesto Ceuta	es63	71.456	19	19.430,0	90,4
	Avtonomno mesto Melilla	es64	66.956	13	18.906,2	87,9
Kanarski otoki		es70	1.864.840	7.447	19.950,2	92,8

Regija		šifra regije	število prebivalcev ¹	površina ²	BDP pc pps ³	BDP pc pps ⁴ (EU27=100)
FR Francija						
Île de France		fr10	11.290.831	12.012	37.526,5	174,5
Pariška kotlina	Šampanja-Ardeni	fr21	1.336.330	25.606	22.462,6	104,5
	Pikardija	fr22	1.874.601	19.399	19.470,5	90,5
	Zgornja Normandija	fr23	1.802.417	12.317	21.758,2	101,2
	Regija Centre	fr24	2.481.926	39.151	21.699,3	100,9
	Spodnja Normandija	fr25	1.441.833	17.589	20.277,6	94,3
	Burgundija	fr26	1.623.295	31.582	21.169,1	98,4
Nord - Pas-de-Calais		fr30	4.027.706	12.414	19.130,2	89,0
Vzhod	Lorena	fr41	2.330.504	23.547	19.959,2	92,8
	Alzacija	fr42	1.793.859	8.280	23.175,6	107,8
	Franche-Comté	fr43	1.138.930	16.202	20.999,2	97,7
Zahod	Regija Loire	fr51	3.357.861	32.082	22.042,5	102,5
	Bretanja	fr52	3.020.885	27.208	21.198,3	98,6
	Poitou-Charentes	fr53	1.691.470	25.810	20.244,1	94,1
Jugo zahod	Akvitanija	fr61	3.044.636	41.308	21.956,6	102,1
	Midi-Pyrénées	fr62	2.701.049	45.348	21.551,1	100,2
	Limousin	fr63	721.618	16.942	19.727,5	91,7
Center-Vzhod	Rona-Alpe	fr71	5.895.755	43.698	24.252,8	112,8
	Auvergne	fr72	1.326.406	26.013	20.317,5	94,5
Mediteran	Languedoc-Roussillon	fr81	2.462.473	27.376	18.862,9	87,7
	Provansa-Alpe-Azurna obala	fr82	4.702.555	31.400	22.559,6	104,9
	Korzika	fr83	273.060	8.680	18.744,8	87,2
IE Irska						
Obmejno, srednje in zahodno		ie01	1.073.820	32.097	21.517,6	100,1
Južno in vzhodno		ie02	2.953.912	36.297	33.652,7	156,5
IT Italija						
Severo zahod	Piemont	itc1	4.270.215	24.860	25.703,1	119,5
	Dolina Aoste	itc2	122.040	3.239	27.577,2	128,2
	Ligurija	itc3	1.577.474	5.330	23.584,4	109,7
	Lombardija	itc4	9.246.796	22.800	30.425,5	141,5
Severo vzhod	Avtonomna pokrajina Bolzano/Bozen	itd1	471.635	7.370	30.141,0	140,2
	Avtonomna pokrajina Trento	itd2	490.829	6.140	27.291,8	126,9
	Benečija	itd3	4.642.899	17.571	27.385,8	127,4
	Furlanija - Julijska krajina	itd4	1.198.187	7.556	25.246,1	117,4
	Emilija - Romanija	itd5	4.080.479	21.523	28.034,2	130,4
Center	Toskana	ite1	3.566.071	22.657	25.129,5	116,9
	Umbrija	ite2	848.022	8.252	21.708,0	101,0
	Marke	ite3	1.504.827	9.554	23.115,2	107,5
	Lacij	ite4	5.205.139	16.897	28.345,3	131,8
Jug	Abruci	itf1	1.285.896	10.635	18.246,0	84,9
	Molise	itf2	321.697	4.373	16.582,6	77,1
	Kampanija	itf3	5.760.353	13.392	14.707,8	68,4
	Apulija	itf4	4.040.990	19.191	15.008,2	69,8
	Bazilikata	itf5	597.000	9.719	16.214,6	75,4
	Kalabrija	itf6	2.011.338	14.753	14.728,3	68,5
Otoka	Sicilija	itg1	5.003.262	25.409	14.476,9	67,3
	Sardinija	itg2	1.643.096	23.892	17.507,9	81,4
CY Ciper						
Ciper		cy00	730.367	5.695	19.648,4	91,4

Regija		šifra regije	število prebivalcev ¹	površina ²	BDP pc pps ³	BDP pc pps ⁴ (EU27=100)
LV Latvija						
Latvija		lv00	2.319.203	62.290	9.775,1	45,5
LT Litva						
Litva		lt00	3.445.857	62.678	10.981,5	51,1
LU Luksemburg						
Luksemburg		lu00	451.600	2.586	53.977,6	251,0
HU Madžarska						
Osrednja Madžarska		hu10	2.829.704	6.919	21.836,8	101,6
Podonavje	Srednje Podonavje	hu21	1.112.984	11.117	13.147,7	61,1
	Zahodno Podonavje	hu22	1.003.185	11.329	14.359,0	66,8
	Južno Podonavje	hu23	983.612	14.169	9.810,7	45,6
Alföld in Sever	Severna Madžarska	hu31	1.280.040	13.429	9.137,6	42,5
	Severni del Velike madžarske nižine	hu32	1.547.003	17.729	9.002,6	41,9
	Južni del Velike madžarske nižine	hu33	1.360.214	18.339	9.493,6	44,2
MT Malta						
Malta		mt00	399.867	316	15.988,0	74,4
NL Nizozemska						
Sever	Groningen	nl11	574.384	2.336	33.059,2	153,7
	Frizija	nl12	642.066	3.349	22.713,5	105,6
	Drenthe	nl13	482.415	2.642	21.696,0	100,9
Vzhod	Overijssel	nl21	1.105.512	3.327	24.398,9	113,5
	Gelderland	nl22	1.966.929	4.975	23.858,8	111,0
	Flevoland	nl23	359.904	1.419	20.735,5	96,4
Zahod	Utrecht	nl31	1.162.258	1.386	33.905,5	157,7
	Severna Holandija	nl32	2.587.265	2.670	33.045,1	153,7
	Južna Holandija	nl33	3.451.942	2.818	28.561,3	132,8
	Zelandija	nl34	379.028	1.788	25.542,1	118,8
Jug	Severni Brabant	nl41	2.406.994	4.919	27.900,4	129,8
	Limburg	nl42	1.139.335	2.153	25.093,4	116,7
AT Avstrija						
Vzhod	Gradiščanska	at11	276.640	3.681	19.304,6	89,8
	Spodnja Avstrija	at12	1.556.956	18.929	22.439,5	104,4
	Dunaj	at13	1.598.626	396	38.631,6	179,7
Jug	Koroška	at21	559.078	9.364	23.356,0	108,6
	Štajerska	at22	1.192.014	16.247	23.823,8	110,8
Zahod	Zgornja Avstrija	at31	1.389.170	11.744	25.856,9	120,2
	Salzburg	at32	523.185	7.053	30.486,6	141,8
	Tirolska	at33	686.410	12.529	28.254,4	131,4
	Vorarlberg	at34	358.043	2.536	28.905,1	134,4
PL Poljska						
Center	Lodžsko	pl11	2.597.094	18.219	10.049,1	46,7
	Mazovijsko	pl12	5.135.732	35.579	16.523,2	76,8
Jug	Malopoljsko	pl21	3.252.949	15.190	9.324,2	43,4
	Šlezijško	pl22	4.714.982	12.331	12.260,2	57,0
Vzhod	Lublinsko	pl31	2.191.172	25.114	7.568,1	35,2
	Podkarpatsko	pl32	2.097.248	17.844	7.616,7	35,4
	Svetokriško	pl33	1.291.598	11.691	8.443,0	39,3
	Podlaško	pl34	1.205.117	20.180	8.147,5	37,9
Severo	Velikopoljsko	pl41	3.359.932	29.826	11.727,9	54,5

Regija		šifra regije	število prebivalcev ¹	površina ²	BDP pc pps ³	BDP pc pps ⁴ (EU27=100)
zahod	Zahodnopomorjansko	pl42	1.696.073	22.896	10.149,2	47,2
	Lubuško	pl43	1.008.786	13.989	9.764,9	45,4
Jugo zahod	Spodnješlezijsko	pl51	2.898.313	19.948	11.112,5	51,7
	Opoljsko	pl52	1.055.667	9.412	9.377,8	43,6
Sever	Kujavsko-Pomorjansko	pl61	2.068.142	17.970	9.756,2	45,4
	Varminsko-Mazursko	pl62	1.428.885	24.203	8.468,7	39,4
	Pomorjansko	pl63	2.188.918	18.293	10.658,5	49,6
PT Portugalska						
Celina	Severna Portugalska	pt11	3.711.797	21.280	12.648,1	58,8
	Algarve	pt15	405.380	4.990	16.585,5	77,1
	Osrednja Portugalska	pt16	2.366.691	28.179	13.824,1	64,3
	<i>Lizbona</i>	<i>pt17</i>	<i>2.740.237</i>	<i>2.865</i>	<i>22.744,9</i>	<i>105,8</i>
	Alentejo	pt18	767.549	31.484	15.114,5	70,3
Avtonomna regija Azori		pt20	240.024	2.322	14.175,1	65,9
Avtonomna regija Madeira		pt30	243.007	828	19.532,4	90,8
RO Romunija						
Severozahodna regija		ro11	2.743.281	33.649	7.093,1	33,0
Osrednja regija		ro12	2.543.512	33.769	7.629,1	35,5
Severovzhodna regija		ro21	3.742.868	36.133	5.070,0	23,6
Jugovzhodna regija		ro22	2.855.044	31.173	6.612,0	30,7
Južna regija Muntenia		ro31	3.350.248	33.409	6.111,0	28,4
<i>Bukarešta in Ilfov</i>		<i>ro32</i>	<i>2.208.254</i>	<i>1.757</i>	<i>13.861,7</i>	<i>64,5</i>
Jugozahodna regija Oltenia		ro41	2.325.020	28.484	6.182,6	28,8
Zahodna regija		ro42	1.943.025	31.580	8.395,1	39,0
SI Slovenija						
Slovenija		si00	1.996.433	20.141	17.919,8	83,3
SK Slovaška						
<i>Bratislavski okraj</i>		<i>sk01</i>	<i>599.787</i>	<i>2.052</i>	<i>27.801,6</i>	<i>129,3</i>
Zahodna Slovaška		sk02	1.863.932	14.993	11.335,9	52,7
Osrednja Slovaška		sk03	1.352.452	16.256	10.034,6	46,7
Vzhodna Slovaška		sk04	1.563.882	15.733	9.102,4	42,3
FI Finska						
Celina	Vzhodna Finska	fi13	669.354	70.295	18.336,2	85,3
	<i>Južna Finska</i>	<i>fi18</i>	<i>2.569.358</i>	<i>40.797</i>	<i>28.680,6</i>	<i>133,4</i>
	Zahodna Finska	fi19	1.325.241	58.276	21.929,1	102,0
	Severna Finska	fi1a	629.432	133.579	21.852,3	101,6
Åland		fi20	26.347	1.527	31.461,4	146,3
SE Švedska						
<i>Stockholm</i>		<i>se01</i>	<i>1.860.872</i>	<i>6.519</i>	<i>35.620,8</i>	<i>165,7</i>
Vzhodna osrednja Švedska		se02	1.509.841	38.609	21.862,4	101,7
Južna Švedska		se04	1.302.586	13.982	23.700,0	110,2
Severna osrednja Švedska		se06	826.949	63.987	22.450,0	104,4
Srednji Norrland		se07	371.750	71.028	23.586,6	109,7
Zgornji Norrland		se08	508.830	153.439	23.771,9	110,6
Småland in otoki		se09	798.528	33.333	23.112,8	107,5
Zahodna Švedska		se0a	1.796.314	29.418	24.535,9	114,1

Regija		šifra regije	število prebivalcev ¹	površina ²	BDP pc pps ³	BDP pc pps ⁴ (EU27=100)
UK Velika Britanija						
Severo vzhod	Dolina Tees in Durham	ukc1	1.147.807	3.046	19.273,5	89,6
	Northumberland, Tyne in Wear	ukc2	1.394.411	5.566	22.231,4	103,4
Severo zahod	Cumbria	ukd1	492.306	6.824	20.499,5	95,3
	Cheshire	ukd2	991.483	2.331	27.928,9	129,9
	Greater Manchester	ukd3	2.535.000	1.286	24.957,0	116,1
	Lancashire	ukd4	1.432.042	3.070	21.907,9	101,9
	Merseyside	ukd5	1.365.022	655	18.776,0	87,3
Yorkshire in Humber	East Riding in severni Lincolnshire	uke1	884.587	3.658	22.315,3	103,8
	Severni Yorkshire	uke2	762.025	8.315	24.199,4	112,5
	Južni Yorkshire	uke3	1.275.522	1.559	20.402,0	94,9
	Zahodni Yorkshire	uke4	2.101.945	2.034	24.670,3	114,7
Vzhodni Midlands	Derbyshire in Nottinghamshire	ukf1	2.009.735	4.788	23.999,1	111,6
	Leicestershire, Rutland in Northants	ukf2	1.586.865	4.918	27.064,8	125,9
	Lincolnshire	ukf3	669.401	5.921	20.108,0	93,5
Zahodni Midlands	Herefordshire, Worcestershire in Warks	ukg1	1.250.392	5.902	23.903,6	111,2
	Shropshire in Staffordshire	ukg2	1.497.787	6.203	21.061,5	97,9
	West Midlands	ukg3	2.578.770	899	25.087,2	116,7
Vzhod	Vzhodna Anglija	ukh1	2.228.366	12.570	24.439,1	113,7
	Bedfordshire in Hertfordshire	ukh2	1.616.114	2.875	29.598,4	137,6
	Essex	ukh3	1.632.626	3.675	22.436,9	104,3
London	Ožji London	uki1	2.917.815	321	65.138,0	302,9
	Širši London	uki2	4.490.731	1.263	24.493,0	113,9
Jugo vzhod	Berkshire, Bucks in Oxfordshire	ukj1	2.116.698	5.742	37.379,3	173,8
	Surrey, vzhodni in zahodni Sussex	ukj2	2.574.197	5.461	28.050,5	130,4
	Hampshire in otok Wight	ukj3	1.799.256	4.174	25.443,6	118,3
	Kent	ukj4	1.605.111	3.735	21.335,9	99,2
Jugo zahod	Gloucestershire, Wiltshire in severni Somerset	ukk1	2.198.715	7.603	30.844,0	143,4
	Dorset in Somerset	ukk2	1.209.890	6.105	21.405,4	99,5
	Cornwall in otoki Scilly	ukk3	515.493	3.559	17.024,5	79,2
	Devon	ukk4	1.094.646	6.703	20.856,8	97,0
Wales	Zahodni Wales in doline	ukl1	1.871.748	13.121	17.260,9	80,3
	Vzhodni Wales	ukl2	1.073.479	7.647	26.429,7	122,9
Škotska	Severovzhodna Škotska	ukm1	501.410	7.335	33.099,9	153,9
	Vzhodna Škotska	ukm2	1.914.335	17.987	25.926,0	120,6
	Jugozahodna Škotska	ukm3	2.281.495	13.033	23.945,9	111,4
	Škotsko višavje in otoki	ukm4	370.661	39.777	19.360,5	90,0
Severna Irska		ukn0	1.706.475	14.160	21.292,4	99,0

Opombe: S poševno pisavo je označena regija v kateri se nahaja glavno mesto države.

¹ Število prebivalcev (v 1000) na dan 1.1.2004

² Površina v kvadratnih kilometrih v letu 2003

³ Bruto domači proizvod na prebivalca v paritetah kupne moči v letu 2004

⁴ Bruto domači proizvod na prebivalca v paritetah kupne moči v letu 2004, indeks EU27 = 100

Vir: General and regional statistics. European Commission.

[URL:http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page?_pageid=0,1136162,0_45572076&_dad=portal&_schema=PORTAL], 20. 4. 2007

PRILOGA 3: Kazalci in podatki

Viri podatkov:

Vir podatkov je baza podatkov *Statističnega urada Evropskih skupnosti* (EUROSTAT) na spletnem naslovu: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>

Podatki na regionalni ravni se nahajajo pod temo *General and regional statistics*, na spletnem naslovu: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page?_pageid=1996,44011812&_dad=portal&_schema=PORTAL&screen=welcomeref&open=/general/region&language=en&product=EU_general_statistics&root=EU_general_statistics

Baza podatkov *Regions* je razdeljena na *12 tematskih sklopov*: Agriculture statistics, Demographic statistics, Economic accounts, Education, Environmental statistics, Migration statistics, Science and technology, Structural business statistics, Health statistics, Tourism statistics, Transport and energy statistics, Labour market statistics

Kakovost podatkov:

Opombe pri podatkih

socena Eurostata (Eurostat estimate)
eocenjena vrednost (Estimated value)
pzačasna vrednost (Provisional value)
unezanesljiva vrednost (Unreliable or uncertain data)

Viri kazalcev:

Opombe pri podatkih

SeljakSeljak Janko: Merjenje uravnoveženega razvoja. Doktorska disertacija. Ljubljana : Ekonomska fakulteta, 2000. 241 str.

SeljakSeljak Janko: Kazalec uravnoveženega razvoja. Ljubljana : Urad za makroekonomske raziskave, 2001. 195 str

EU05.....Measuring progress towards a more sustainable Europe – Sustainable development indicators for the European Union. Luxemburg : European Commission, 2005. 231 str.

EU01.....Measuring progress towards a more sustainable Europe – Proposed indicators for sustainable development. Luxemburg : European Commission, 2001. 162 str.

RISHollanders Hugo: European Regional Innovation Scoreboard (2006 RIS). Maastricht : Economic and social Research and training centre on Innovation and Technology, 2006. 41 str.

UNIndicators of sustainable development: framework and methodologies. New York : United Nations, 2001. 294 str.

YearbookRegions: Statistical yearbook 2006, Luxemburg : European Commission, 2006. 152 str.

gdpg	Povprečna letna rast bruto domačega proizvoda povprečna stopnja rasti (%) po formuli: $\left(\sqrt[4]{bdp_{04}/bdp_{00}} - 1\right) \cdot 100$ 2000-2004
Vir podatkov Števec	<u>Sklop</u> : Economic accounts <u>Tabela</u> : Gross domestic product (GDP), current market prices, currency Millions of euro p (2004): de, gr, it, nl, pt p(2000): it <u>Metodološka podlaga</u> : National System of National and Regional Accounts (ESA95)
Vir podatkov Imenovalec	<u>Sklop</u> : Economy nad finance, national accounts <u>Tabela</u> : GDP and main components – Price indices, Gross domestic product at market prices, Price index, 1995=100 (based on euro), samo na državni ravni
Vir kazalca	Seljak, 2001, str. 91; EU05, str. 7; EU01, str. 102.

gdpppshab	Bruto domači proizvod v paritetah kupne moči na prebivalca pkm na prebivalca 2004, razen fr43: 2003
Vir podatkov	<u>Sklop</u> : Economic accounts <u>Tabela</u> : Gross domestic product (GDP), current market prices, currency Purchasing Power Parities per inhabitant p: de, gr, it, nl, pt <u>Metodološka podlaga</u> : National System of National and Regional Accounts (ESA95)
Vir kazalca	Seljak, 2001, str. 91; EU05, str. 7; EU01, str. 102.

primincome	Primarni dohodek gospodinjstev na prebivalca v paritetah kupne moči, ki temelji na končni potrošnji, na prebivalca 2003, razen fr43: 2002
Vir podatkov	<u>Sklop</u> : Economic accounts <u>Tabela</u> : Income of households, Balance of primary income, net (resources), currency Purchasing power standard based on final consumption per inhabitant p: fr, nl s: at e: uk <u>Metodološka podlaga</u> : National System of National and Regional Accounts (ESA95)
Vir kazalca	Yearbook, str. 39.

dispincome	Razpoložljivi dohodek gospodinjstev na prebivalca v paritetah kupne moči, ki temelji na končni potrošnji, na prebivalca 2003, razen fr43: 2002
Vir podatkov	<u>Sklop</u> : Economic accounts <u>Tabela</u> : Income of households, Disposable income, net (uses), currency Purchasing power standard based on final consumption per inhabitant p: fr, nl s: at e: uk <u>Metodološka podlaga</u> : National System of National and Regional Accounts (ESA95)
Vir kazalca	Yearbook, str. 39.

investment	Bruto investicije na prebivalca tisoč eurov na prebivalca 2003, razen uk: 2000; fr43:2002
Vir podatkov Števec	<u>Sklop</u> : Economic accounts <u>Tabela</u> : Gross fixed capital formation, all nace branches – total, currency Millions of euro p: de <u>Metodološka podlaga</u> : National System of National and Regional Accounts (ESA95)
Vir podatkov Imenovalec	<u>Sklop</u> : Demographic statistics <u>Tabela</u> : Annual average population by sex, sex total, unit 1000 persons
Vir kazalca	Seljak, 2000, str. 89.

labcostgr	Rast cene dela na enoto v celotnem gospodarstvu cena dela na enoto je strošek dela na zaposlenega v primerjavi z njegovo produktivnostjo, % leto 2003 v primerjavi z letom 2001, razen uk 2001/2000
Vir podatkov Števec	<u>Sklop</u> : Economic accounts <u>Tabela</u> : Compensation of employees, all nace branches, currency Millions of euro <u>Metodološka podlaga</u> : National System of National and Regional Accounts (ESA95) <u>Sklop</u> : Economy nad finance, national accounts <u>Tabela</u> : Gross value added (at basic prices), Price index, 1995=100 (based on euro), samo na državni ravni <u>Sklop</u> : Economic accounts <u>Tabela</u> : Employment, employees, all nace branches, unit: 1000 persons, <u>Metodološka podlaga</u> : National System of National and Regional Accounts (ESA95) razen za Romunijo: <u>Sklop</u> : Labour market statistics <u>Tabela</u> : Employment by professional status, employees, unit 1000 perosns <u>Vir definicije</u> : European Union Labour Force Survey (LFS)
Vir podatkov Imenovalec	<u>Sklop</u> : Economic accounts <u>Tabela</u> : Gross domestic product (GDP), current market prices, currency Millions of eur p(2001): gr, it p(2003): it <u>Metodološka podlaga</u> : National System of National and Regional Accounts (ESA95) <u>Sklop</u> : Economy nad finance, national accounts <u>Tabela</u> : GDP and main components – Price indices, Gross domestic product at market prices, Price index, 1995=100 (based on euro), samo na državni ravni <u>Sklop</u> : Economic accounts <u>Tabela</u> : Employment, employment, all nace branches, unit: 1000 persons <u>Metodološka podlaga</u> : National System of National and Regional Accounts (ESA95) razen za Romunijo: <u>Sklop</u> : Labour market statistics <u>Tabela</u> : Employment by professional status, Employment, unit 1000 persons <u>Vir definicije</u> : European Union Labour Force Survey (LFS)
Vir kazalca	EU05, str. 15.

productivity	Produktivnost dela bruto domači proizvod na zaposlenega, eurov na zaposlenega 2004, razen uk: 2002; fr43: 2003
Vir podatkov Števec	<u>Sklop</u> : Economic accounts <u>Tabela</u> : Gross domestic product (GDP)at current market prices, currency Millions of euro p: de, gr, it, nl, pt <u>Metodološka podlaga</u> : National System of National and Regional Accounts (ESA95)
Vir podatkov Imenovalec	<u>Sklop</u> : Economic accounts <u>Tabela</u> : Employment, employment, nace All NACE branches – Total, unit 1000 persons p: be, nl, pt <u>Metodološka podlaga</u> : National System of National and Regional Accounts (ESA95) razen za Romunijo: <u>Sklop</u> : Labour market statistics <u>Tabela</u> : Employment by professional status, Employment, unit 1000 perosns <u>Vir definicije</u> : European Union Labour Force Survey (LFS)
Vir kazalca	EU05, str. 15 (nekoliko drugačen kazalec, produktivnost v obliki bruto domačega proizvoda na delovno uro); Yearbook, str. 65-76 (korelacijski koeficient med produktivnostjo na osnovi zaposlenih in produktivnostjo na osnovi delovnih ur v evropskih regijah je 0,99).

hrst	Človeški viri v znanosti in tehnologiji delež v celotni populaciji, % 2004
Definicija človeških virov v Z&T	Prebivalstvo, ki je ali uspešno zaključilo terciarno izobraževanje (raven isced97 5 ali 6) na področju znanosti in tehnologije ali je zaposleno v znanosti in tehnologiji, kjer je takšna izobrazba običajno potrebna. <u>Klasifikacija</u> : International Standard Classification of Education – 1997 (ISCED)
Vir podatkov	<u>Sklop</u> : Science and Technology <u>Tabela</u> : Annual data on HRST and sub-groups, Human Resources in Science and Technology, Percentage of total population
Vir kazalca	RIS, str. 4.

lifelear	Vseživljenjsko učenje delež odrasle populacije (stare od 25 do 64), vključene v izobraževanje ali usposabljanje, % povprečje let 2002-2004, razen gr21,24,25: 2003; gr14, gr43, at11, fi20: 2003-2004; de4:2004
Vir podatkov Števec	<u>Sklop</u> : Labour market statistics <u>Tabela</u> : Life-long learning - Participation of adults aged 25-64 in education and training, (1000); Participation in life-long learning, unit: 1000 persons u: gr11, gr14, es23, es63, itc2, pt15, fi20 <u>Vir definicije</u> : European Union Labour Force Survey (LFS)
Vir podatkov Imenovalec	<u>Sklop</u> : Labour market statistics <u>Tabela</u> : Life-long learning - Participation of adults aged 25-64 in education and training, (1000); No answer, Total, unit: 1000 persons <u>Vir definicije</u> : European Union Labour Force Survey (LFS)
Vir kazalca	EU05, str. 17; RIS str. 4.

MHTempl	Zaposlenost v dejavnosti visokih ter srednje visokih tehnologij in v na znanju temeljčih storitvah visokih tehnologij delež v celotni zaposlenosti, % 2004
vkjučene dejavnosti	proizvodnja kemikalij, kemičnih izdelkov, umetnih vlaken (NACE Rev. 1.1 code 24), proizvodnja strojev in naprav (29), proizvodnja električne in optične opreme (30-33), proizvodnja plovil (34-35), pošta in telekomunikacije (64), obdelava podatkov, podatkovne baze in s tem povezane dejavnosti (72), raziskave in razvoj (73)
Vir podatkov	<u>Sklop</u> : Science and Technology <u>Tabela</u> : Annual data on employment in technology and knowledge-intensive sectors, nace: Total high and medium high technology manufacturing and knowledge-intensive high-technology services: NACE Rev. 1.1 codes 24, 29 to 35, 64, 72 and 73, unit: percentage of total employment u: pl33, pl34, pl62 <u>Klasifikacija</u> : Statistical Classification of Economic Activities, (NACE Rev. 1.1)
Vir kazalca	EU01, str. 152; RIS, str. 5.

KISempl	Zaposlenost v na znanju temeljčih storitvah delež v celotni zaposlenosti, % 2004
vključene dejavnosti	vodni promet (NACE Rev. 1.1 code 61), zračni promet (62), pošta in telekomunikacije (64), finančno posredništvo (66-67), poslovanje z nepremičninami, najem in poslovne storitve (70-74), izobraževanje (80), zdravstvo in socialna varnost (85), rekreacijske, kulturne in športne dejavnosti (92)
Vir podatkov	<u>Sklop</u> : Science and Technology <u>Tabela</u> : Annual data on employment in technology and knowledge-intensive sectors, nace: Total knowledge-intensive services: NACE Rev. 1.1 codes 61, 62, 64 to 67, 70 to 74, 80, 85 and 92, unit: percentage of total employment u: fr83 <u>Klasifikacija</u> : Statistical Classification of Economic Activities, (NACE Rev. 1.1)
Vir kazalca	EU01, str. 152.

patent	Prošnje za priznanje patentov prošnje za priznanje patentov predložene Evropskemu patentnemu uradu (European Patent Office – EPO) na milijon prebivalcev povprečje let 2001-2003, razen ukm1:2000; ukm4:1999
Vir podatkov Števec	<u>Sklop</u> : Science and Technology <u>Tabela</u> : Patent applications to the EPO by priority year, unit: all
Vir podatkov Imenovalec	<u>Sklop</u> : Demographic statistics <u>Tabela</u> : Annual average population by sex, sex total, unit 1000 persons
Vir kazalca	Seljak, 2000, str. 91; RIS, str. 5.

emplrt	Stopnja zaposlenosti delež zaposlenih (starih od 15 do 64 let) v celotni populaciji, % 2004
Vir podatkov	<u>Sklop</u> : Labour market statistics <u>Tabela</u> : Employment rates by sex and age (%), age between 15 and 64 years, unit: employed persons as a percentage of the population <u>Vir definicije</u> : European Union Labour Force Survey (LFS)
Vir kazalca	EU05, str. 19.

emplgr	Povprečna letna rast števila zaposlenih povprečna stopnja rasti (%) po formuli: $\left(\sqrt[3]{\text{zaposleni}_{05}/\text{zaposleni}_{02}} - 1\right) \cdot 100$ zaposlenih starih od 15 do 64 let 2002-2005, razen de4: 2004-2005
Vir podatkov	<u>Sklop</u> : Labour market statistics <u>Tabela</u> : Employment by sex and age (1000), sex total, age between 15 and 64 years <u>Vir definicije</u> : European Union Labour Force Survey (LFS)
Vir kazalca	EU05, str. 19.

emplmid	Stopnja zaposlenosti v starostni skupini 25-54 let delež zaposlenih starih od 25 do 54 let v populaciji starih od 25 do 54 let, % 2004
Vir podatkov Števec	<u>Sklop</u> : Labour market statistics <u>Tabela</u> : Employment by sex and age (1000), sex total, age between 25 and 34 years, age between 35 and 44 years, age between 45 and 54 years, unit: 1000 persons u: fi20 <u>Vir definicije</u> : European Union Labour Force Survey (LFS)
Vir podatkov Imenovalec	<u>Sklop</u> : Labour market statistics <u>Tabela</u> : Population aged 15 and over by sex and age (1000), sex total, age between 25 and 34 years, age between 35 and 44 years, age between 45 and 54 years, unit: 1000 persons u: fi20 <u>Vir definicije</u> : European Union Labour Force Survey (LFS)
Vir kazalca	EU05, str. 55.

emplold	Stopnja zaposlenosti v starostni skupini 55-64 let, delež zaposlenih starih od 55 do 64 let v populaciji starih od 55 do 64 let, % 2004
Vir podatkov	<u>Sklop</u> : Labour market statistics <u>Tabela</u> : Employment rates by sex and age (%), age between 55 and 64 years, unit: employed persons as a percentage of the population <u>Vir definicije</u> : European Union Labour Force Survey (LFS)
Vir kazalca	EU05, str. 55.

unempl	Stopnja nezaposlenosti delež nezaposlenih v ekonomsko aktivnem prebivalstvu (zaposelni in nezaposleni), % 2004, razen de4, pt30: 2005
Vir podatkov	<u>Sklop</u> : Labour market statistics <u>Tabela</u> : Unemployment rates by sex and age (%), sex total, age 15 years and over, unit: unemployed persons as a percentage of the economically active population (%) u: es63, itc2 <u>Vir definicije</u> : European Union Labour Force Survey (LFS)
Vir kazalca	EU05, str. 20; Seljak, 2001, str. 91, 170, 171; EU01, str. 22.

car	Osebna vozila na 1.000 prebivalcev vozila na 1.000 prebivalcev 2004, razen it, ukn0: 2003
Definicija osebnih vozil	Osebna vozila so cestna motorna vozila, razen motorjev, namenjena prevozu največ devetih potnikov. V to kategorijo spadajo tudi taksiji in najeta osebna vozila z manj kot desetimi sedeži.
Vir podatkov Števec	<u>Sklop</u> : Transport statistics <u>Tabela</u> : Stock of vehicles by category, passenger cars (no more than nine seats), unit 1000 p: gr
Vir podatkov Imenovalec	<u>Sklop</u> : Demographic statistics <u>Tabela</u> : Annual average population by sex, sex total, unit 1000 persons u: fi20
Vir kazalca	Seljak, 2001, str. 91.

roadinjur	Osebe, poškodovane v prometnih nesrečah poškodovani na 1.000 prebivalcev povprečje let 2002-2004, razen pt20, pt30: 1997; be: 2002
Definicija prometne nesreče	Prometne nesreče zajemajo vse nesreče, v katerih je udeleženo vsaj eno vozilo v gibanju na javni cesti ali privatni cesti, do katere ima javnost pravico uporabljati, in v kateri se je vsaj ena oseba poškodovala ali umrla.
Vir podatkov Števec	<u>Sklop</u> : Transport statistics <u>Tabela</u> : Victims in road accidents at regional level (Road safety), victim: persons injured, unit: number
Vir podatkov Imenovalec	<u>Sklop</u> : Demographic statistics <u>Tabela</u> : Annual average population by sex, sex total, unit 1000 persons
Vir kazalca	Seljak, 2001, str. 91 (nekoliko drugačen kazalec, število prometnih nesreč s poškodbami).

agriculture	Bruto dodana vrednost kmetijstva (% BDP) bruto dodana vrednosti kmetijstva, lova, gozdarstva in ribištva kot % bruto domačega proizvoda, % 2004, razen gr, fr43, ie: 2003
Vir podatkov Števec	<u>Sklop</u> : Economic accounts <u>Tabela</u> : Gross value added at basic prices, nace a_b – Agriculture, hunting, forestry and fishing, currency millions of euro p: de, it, nl, pt e: es <u>Metodološka podlaga</u> : National System of National and Regional Accounts (ESA95), <u>Klasifikacija</u> : Statistical Classification of Economic Activities, (NACE Rev. 1.1)
Vir podatkov Imenovalec	<u>Sklop</u> : Economic accounts <u>Tabela</u> : Gross domestic product (GDP), current market prices, currency millions of euro p: de, gr, it, nl, pt <u>Metodološka podlaga</u> : National System of National and Regional Accounts (ESA95)
Vir kazalca	Seljak, 2001, str. 91; EU01, str. 106.

fincance-business	Bruto dodana vrednost finančnih in poslovnih storitev (% BDP) bruto dodana vrednosti finančnega posredništva, poslovanja z nepremičninami, najema in poslovnih storitev kot % bruto domačega proizvoda, % 2004, razen gr, fr43: 2003
Vir podatkov Števec	<u>Sklop</u> : Economic accounts <u>Tabela</u> : Gross value added at basic prices, nace: Financial intermediation; real estate, renting and business activities (j_k), currency millions of euro p: de, it, nl, pt <u>Metodološka podlaga</u> : National System of National and Regional Accounts (ESA95), <u>Klasifikacija</u> : Statistical Classification of Economic Activities, (NACE Rev. 1.1)
Vir podatkov Imenovalec	<u>Sklop</u> : Economic accounts <u>Tabela</u> : Gross domestic product (GDP), current market prices, currency millions of euro p: de, gr, it, nl, pt <u>Metodološka podlaga</u> : National System of National and Regional Accounts (ESA95)
Vir kazalca	EU01, str. 106.

dens	Gostota prebivalstva prebivalci na kvadratni kilometer 2003
Vir podatkov	<u>Sklop</u> : Demographic statistics <u>Tabela</u> : Population density, unit: number of inhabitants per km2
Vir kazalca	Seljak, 2000, str. 110; EU01, str. 58.

popgr	Povprečna letna rast prebivalstva povprečna stopnja rasti (%) po formuli: $\left(\sqrt[5]{\text{prebivalstvo}_{04} / \text{prebivalstvo}_{99}} - 1\right) \cdot 100$ 1999-2004
Vir podatkov	<u>Sklop</u> : Demographic statistics <u>Tabela</u> : Population at 1st January by sex and age, sex total, age total, unit persons
Vir kazalca	Seljak, 2001, str. 169; EU01, str. 56.

olddepr	Koeficient odvisnosti starega prebivalstva (sivi pritisk) razmerje med prebivalstvom starim nad 65 let in prebivalstvom v starostni skupini 15 do 65 let, % 2004
Vir podatkov Števec	<u>Sklop</u> : Demographic statistics <u>Tabela</u> : Population at 1st January, age: between 65 and 69 years, 70 years and over, unit: persons
Vir podatkov Imenovalec	<u>Sklop</u> : Demographic statistics <u>Tabela</u> : Population at 1st January, age: total, less than 5, between 5 and 9, between 10 and 14 years, between 65 and 69 years, 70 years and over, unit: persons
Vir kazalca	EU05, str. 45; Seljak, 2001, str 169 (nekoliko drugačen kazalec, delež prebivalcev starejših od 65 let v skupnem številu prebivalcev); EU01, str. 56.

migrat	Selitveni prirast ali padec razlika med rastjo prebivalstva in naravnim prirastom, na 1.000 prebivalcev povprečje let 2001-2003, razen fr, ie, cy, lu: 2001; ee, gr: 2001-2002; ukm: 2002-2003; de, mt: 2003
Vir podatkov Števec	<u>Rast prebivalstva</u> <u>Sklop</u> : Demographic statistics <u>Tabela</u> : Population at 1st January by sex and age, sex total, age total, unit persons <u>Naravni prirast</u> <u>Sklop</u> : Demographic statistics <u>Tabela</u> : Births and Deaths, Live birth, Deaths, unit 1000 persons
Vir podatkov Imenovalec	<u>Sklop</u> : Demographic statistics <u>Tabela</u> : Annual average population by sex, sex total, unit 1000 persons
Vir kazalca	EU05, str. 51; Seljak, 2001, str. 170; EU01, str. 60.

youthunempl	Stopnja nezaposlenosti mladih (15-24 let) delež nezaposlenih starih od 15 do 24 let v ekonomsko aktivnem prebivalstvu starem od 15 do 24 let, % 2004, razen fr83: 2000; be34, de23, de4, gr41, es23, itd1,at34, ukk2: 2005
Vir podatkov	<u>Sklop</u> : Labour market statistics <u>Tabela</u> : Unemployment rates by sex and age (%), sex total, age: between 15 and 24 years, unit: unemployed persons as a percentage of the economically active population (%) u: be31, be34, de (22, 25, 50, 72, 73, 91), dec0, dee1, gr (22, 41, 42), es (22, 23), fr63, itd2, nl (12, 13, 23, 34), at (21, 33, 34) <u>Vir definicije</u> : European Union Labour Force Survey (LFS)
Vir kazalca	EU05, str. 20; Seljak, 2001, str. 169; EU01, str. 24.

longunempl	Dolgoročna stopnja nezaposlenosti delež dolgoročno nezaposlenih (12 mesecev ali več) v ekonomsko aktivnem prebivalstvu, % 2004, razen de4: 2005
Vir podatkov Števec	<u>Sklop</u> : Labour market statistics <u>Tabela</u> : Long-term unemployment (12 months and more), unit: number/absolute value (1000) <u>Vir definicije</u> : European Union Labour Force Survey (LFS)
Vir podatkov Imenovalec	<u>Sklop</u> : Labour market statistics <u>Tabela</u> : Economically active population by sex and age (1000), age 15 years and over, unit: 1000 persons aged 15 years and over <u>Vir definicije</u> : European Union Labour Force Survey (LFS)
Vir kazalca	EU05, str. 33; EU01, str. 24.

socbenefit	Socialni prejemki (razen v naravi) na prebivalca eur na prebivalca 2003
Vir podatkov Števec	<u>Sklop</u> : Economic accounts <u>Tabela</u> : Secondary distribution of income account of households, Social benefits other than social transfers in kind (ressources), unit: Millions of euro (from 1.1.1999) p: fr, nl s: at <u>Metodološka podlaga</u> : National System of National and Regional Accounts (ESA95)
Vir podatkov Imenovalec	<u>Sklop</u> : Demographic statistics <u>Tabela</u> : Annual average population by sex, sex total, unit 1000 persons
Vir kazalca	EU01, str. 26.

femunempl	Stopnja nezaposlenosti žensk delež nezaposlenih žensk med ekonomsko aktivnimi ženskami, % 2004, razen ukd2: 2003; be34, de4, deb2, es23, es63: 2005
Vir podatkov	<u>Sklop</u> : Labour market statistics <u>Tabela</u> : Unemployment rates by sex and age (%), sex females, age 15 and over, unit: unemployed persons as a percentage of the economically active population (%) u: es63, es64, fr83, nl34, at11, at32-34 <u>Vir definicije</u> : European Union Labour Force Survey (LFS)
Vir kazalca	EU05, str. 20; Seljak, 2001, str. 169; EU01, str. 56.

infmort	Smrtnost dojenčkov smrti dojenčkov pred prvim letom starosti na 1.000 živorojenih 2000, razen de, lv, lt:1999
Vir podatkov	<u>Sklop</u> : Demographic statistics <u>Tabela</u> : Infant mortality, infant mortality rate, unit: ratio of number of deaths under one year/live births, različne definicije med državami p: cy, mt s: de
Vir kazalca	Seljak, 2001, str. 170; EU01, str. 36.

infeparmort	Smrtnost zaradi nalezljivih in parazitarnih bolezni standardizirana stopnja smrtnosti na 100.000 prebivalcev povprečje let 2001-2003, razen be1, be3, ukm2: 1994-1996; dk, uk: 1999-2001; be2, fr, it, hu: 2000-2002; sk: 2002-2004; fr43: 2003-2005
Definicija standardizirane stopnje smrtnosti	tehtana sredina starostno specifičnih stopenj smrtnosti, uteži predstavljajo starostno strukturo standardne evropske populacije, definirane s strani World Health Organization
Vir podatkov	<u>Sklop</u> : Health statistics <u>Tabela</u> : Causes of death by region- Standardised death rate (per 100,000 inhabitants – 3 years average), sex total, age total, Infectious and parasitic diseases (A00-B99), unit: standardised death rate <u>Klasifikacija</u> : International statistical classification of diseases and related health problems (ICD), WHO
Vir kazalca	EU01, str. 34; Seljak, 2001, str. 170.

cancermort	Smrtnost zaradi raka standardizirana stopnja smrtnosti na 100.000 prebivalcev povprečje let 2001-2003, razen be1, be3, ukm2: 1994-1996; dk, uk: 1999-2001; be2, fr, it, hu: 2000-2002; sk: 2002-2004; fr43: 2003-2005
Definicija standardizirane stopnje smrtnosti	tehtana sredina starostno specifičnih stopenj smrtnosti, uteži predstavljajo starostno strukturo standardne evropske populacije, definirane s strani World Health Organization
Vir podatkov	<u>Sklop</u> : Health statistics <u>Tabela</u> : Causes of death by region- Standardised death rate (per 100,000 inhabitants – 3 years average), sex total, age total, Malignant neoplasms (C00-C97), unit: standardised death rate <u>Klasifikacija</u> : International statistical classification of diseases and related health problems (ICD), WHO
Vir kazalca	EU05, str. 67 (nekoliko drugačen kazalec, cancer incidence rate); Seljak, 2001, str. 170; EU01, str. 34.

suicides	Smrtnost zaradi samomorov in samopoškodb standardizirana stopnja smrtnosti na 100.000 prebivalcev povprečje let 2001-2003, razen be1, be3, ukm2: 1994-1996; dk, uk: 1999-2001; be2, gr, fr, it, hu, fi20: 2000-2002; sk: 2002-2004; fr43: 2003-2005
Definicija standardizirane stopnje smrtnosti	tehtana sredina starostno specifičnih stopenj smrtnosti, uteži predstavljajo starostno strukturo standardne evropske populacije, definirane s strani World Health Organization
Vir podatkov	<u>Sklop</u> : Health statistics <u>Tabela</u> : Causes of death by region- Standardised death rate (per 100,000 inhabitants – 3 years average), sex total, age total, Suicide and intentional self-harm (X60-X84), unit: standardised death rate <u>Klasifikacija</u> : International statistical classification of diseases and related health problems (ICD), WHO
Vir kazalca	EU05, str. 70; Seljak, 2001, str. 170.

loweducat	Delež prebivalstva (med 25-64 let) z nizko stopnjo izobrazbe (prva ali druga stopnja isced97) % 2004
Vir podatkov Števec	<u>Sklop</u> : Labour market statistics <u>Tabela</u> : Population aged 15 and over by sex, age and highest level of education attained (1000), age between 25 in 64 years , Pre-primary, primary and lower secondary education – levels 0-2 (ISCED 1997), unit: 1000 persons u: fi20 <u>Vir definicije</u> : European Union Labour Force Survey (LFS), <u>Klasifikacija</u> : International Standard Classification of Education – 1997 (ISCED)
Vir podatkov Imenovalec	<u>Sklop</u> : Labour market statistics <u>Tabela</u> : Population aged 15 and over by sex, age and highest level of education attained (1000), age between 25 in 64 years, Total (ISCED 1997), No answer, unit: 1000 persons <u>Vir definicije</u> : European Union Labour Force Survey (LFS)
Vir kazalca	EU05, str. 37; EU01, str. 48.

I34educat	Delež prebivalstva (med 25-64 let) z doseženo izobrazbo na tretji ali četrti ravni (isced97) % 2004
Vir podatkov Števec	<u>Sklop</u> : Labour market statistics <u>Tabela</u> : Population aged 15 and over by sex, age and highest level of education attained (1000), age between 25 in 64 years , Upper secondary and post-secondary non-tertiary education – levels 3-4 (ISCED 1997), unit: 1000 persons <u>Vir definicije</u> : European Union Labour Force Survey (LFS) <u>Klasifikacija</u> : International Standard Classification of Education – 1997 (ISCED)
Vir podatkov Imenovalec	<u>Sklop</u> : Labour market statistics <u>Tabela</u> : Population aged 15 and over by sex, age and highest level of education attained (1000), age between 25 in 64 years, Total (ISCED 1997), No answer, unit: 1000 persons <u>Vir definicije</u> : European Union Labour Force Survey (LFS)
Vir kazalca	EU01, str. 46.

l56educat	Delež prebivalstva (med 25-64 let) z doseženo izobrazbo na peti ali šesti ravni (isce97) % 2004
Vir podatkov Števec	<u>Sklop</u> : Labour market statistics <u>Tabela</u> : Population aged 15 and over by sex, age and highest level of education attained (1000), age between 25 in 64 years , Tertiary education – levels 5-6 (ISCED 1997), unit: 1000 persons u: fi20 <u>Vir definicije</u> : European Union Labour Force Survey (LFS) <u>Klasifikacija</u> : International Standard Classification of Education – 1997 (ISCED)
Vir podatkov Imenovalec	<u>Sklop</u> : Labour market statistics <u>Tabela</u> : Population aged 15 and over by sex, age and highest level of education attained (1000), age between 25 in 64 years, Total (ISCED 1997), No answer, unit: 1000 persons <u>Vir definicije</u> : European Union Labour Force Survey (LFS)
Vir kazalca	EU01, str. 46.

roadmort	Smrtnost zaradi prometnih nesreč smrti na milijon prebivalcev povprečje let 2002-2004, razen pt20, pt30: 1997; be: 2002
Definicija prometne nesreče	Prometne nesreče zajemajo vse nesreče, v katerih je udeleženo vsaj eno vozilo v gibanju na javni cesti ali privatni cesti, do katere ima javnost pravico uporabljati, in v kateri se je vsaj ena oseba poškodovala ali umrla. Zaradi razlik v definiciji zajetja časa po nesreči, so podatki prilagojeni na standardno 30 dnevno obdobje.
Vir podatkov Števec	<u>Sklop</u> : Transport statistics <u>Tabela</u> : Victims in road accidents at regional level (Road safety), victim: persons killed, unit: number
Vir podatkov Imenovalec	<u>Sklop</u> : Demographic statistics <u>Tabela</u> : Annual average population by sex, sex total, unit 1000 persons
Vir kazalca	EU05, str. 169; Seljak, 2001, str. 170, 172.

dens	Površina na prebivalca hektarji na prebivalca 2003
Vir podatkov	<u>Sklop</u> : Demographic statistics <u>Tabela</u> : Population density, unit: number of inhabitants per km ²
Vir kazalca	Seljak, 2001, str. 173.

arablandhab	Obdelovalne površine na 1.000 prebivalcev hektarji na 1.000 prebivalcev 2003, razen be, de, nl, at, fi20: 2000; be10, fi18, uk: 2005
Vir podatkov Števec	<u>Sklop</u> : Agriculture and fisheries, EUROFARM <u>Tabela</u> : Farmland, arable land, unit hectars <u>Sklop</u> : Agriculture statistics <u>Tabela</u> : Structure of agricultural holdings by region, main indicators, arable land (in ha) <u>Vir definicije</u> : European Community Farm Structure Survey
Vir podatkov Imenovalec	<u>Sklop</u> : Demographic statistics <u>Tabela</u> : Annual average population by sex, sex total, unit 1000 persons
Vir kazalca	Seljak, 2001, str. 173.

woodland	Gozdne površine kot % skupnih % 2003, razen be, de, nl, at, fi20: 2000; be10, fi18, uk: 2005
Vir podatkov Števec	<u>Sklop</u> : Agriculture and fisheries, EUROFARM <u>Tabela</u> : Farmland, wooded area, unit hectares <u>Sklop</u> : Agriculture statistics <u>Tabela</u> : Structure of agricultural holdings by region, main indicators, Woodland (H/02) (in ha) <u>Vir definicije</u> : European Community Farm Structure Survey
Vir podatkov Imenovalec	<u>Sklop</u> : Agriculture and fisheries, EUROFARM <u>Tabela</u> : Farmland, total area, unit hectares <u>Sklop</u> : Agriculture statistics <u>Tabela</u> : Structure of agricultural holdings by region, main indicators, Total area (D,E,F,G,H) in ha <u>Vir definicije</u> : European Community Farm Structure Survey
Vir kazalca	Seljak, 2001, str. 174.

woodlandhab	Gozdne površine na 1.000 prebivalcev hektarji na 1.000 prebivalcev 2003, razen be, de, nl, at, fi20: 2000; be10, fi18, uk: 2005
Vir podatkov Števec	<u>Sklop</u> : Agriculture and fisheries, EUROFARM <u>Tabela</u> : Farmland, wooded area, unit hectares <u>Sklop</u> : Agriculture statistics <u>Tabela</u> : Structure of agricultural holdings by region, main indicators, Woodland (H/02) (in ha) <u>Vir definicije</u> : European Community Farm Structure Survey
Vir podatkov Imenovalec	<u>Sklop</u> : Demographic statistics <u>Tabela</u> : Annual average population by sex, sex total, unit 1000 persons
Vir kazalca	Seljak, 2001, str. 174.

agrearea	Kmetijska površina kot % skupnih % 2003, razen be, de, nl, at, fi20: 2000; be10, fi18, uk: 2005
Vir podatkov Števec	<u>Sklop</u> : Agriculture and fisheries, EUROFARM <u>Tabela</u> : Farmland, utilized agricultural area, unit hectares <u>Sklop</u> : Agriculture statistics <u>Tabela</u> : Structure of agricultural holdings by region, main indicators, Total Agricultural area (AA) <u>Vir definicije</u> : European Community Farm Structure Survey
Vir podatkov Imenovalec	<u>Sklop</u> : Agriculture and fisheries, EUROFARM <u>Tabela</u> : Farmland, total area, unit hectares <u>Sklop</u> : Agriculture statistics <u>Tabela</u> : Structure of agricultural holdings by region, main indicators, Total area (D,E,F,G,H) in ha <u>Vir definicije</u> : European Community Farm Structure Survey
Vir kazalca	Seljak, 2001, str. 172.

arabland	Obdelovalne površine kot % skupnih % 2003, razen be, de, nl, at, fi20: 2000; be10, fi18, uk: 2005
Vir podatkov Števec	<u>Sklop</u> : Agriculture and fisheries, EUROFARM <u>Tabela</u> : Farmland, arable land, unit hectares <u>Sklop</u> : Agriculture statistics <u>Tabela</u> : Structure of agricultural holdings by region, main indicators, arable land (in ha) <u>Vir definicije</u> : European Community Farm Structure Survey
Vir podatkov Imenovalec	<u>Sklop</u> : Agriculture and fisheries, EUROFARM <u>Tabela</u> : Farmland, total area, unit hectares <u>Sklop</u> : Agriculture statistics <u>Tabela</u> : Structure of agricultural holdings by region, main indicators, Total area (D,E,F,G,H) in ha <u>Vir definicije</u> : European Community Farm Structure Survey
Vir kazalca	UN, str. 126 (nekoliko drugačen kazalec, obdelovalne površine in trajni nasadi).

vehland	Vozila na km² površine 2004, razen it: 2003
Definicija vseh vozil	Vsa vozila razen prikolic in motorjev
Vir podatkov Števec	<u>Sklop</u> : Transport statistics <u>Tabela</u> : Stock of vehicles by category, all vehicles (except trailers and motorcycles), units: 1000 p: gr
Vir podatkov Imenovalec	<u>Sklop</u> : Demographic statistics <u>Tabela</u> : Area of the regions, land area total, unit square kilometer
Vir kazalca	Seljak, 2001, str. 172 (nekoliko drugačen kazalec, vozila na km ² ceste).

PRILOGA 4: Analiza ekonomskih kazalcev

```

COMPUTE labcostgr = -labcostgr .
EXECUTE .
COMPUTE unempl = -unempl .
EXECUTE .
COMPUTE roadinjur = -roadinjur .
EXECUTE .
COMPUTE agriculture = -agriculture .
EXECUTE .

```

FACTOR

```

/VARIABLES gdpgr gdpppshab primincome dispincome productivity labcostgr
investment hrst lifelear MHTempl KISempl patent emplrt emplgr emplmid
emplold unempl car roadinjur agriculture financebusiness /MISSING
LISTWISE /ANALYSIS gdpgr gdpppshab primincome dispincome productivity
labcostgr investment hrst lifelear MHTempl KISempl patent emplrt emplgr
emplmid emplold unempl car roadinjur agriculture financebusiness
/PRINT UNIVARIATE INITIAL CORRELATION SIG DET KMO EXTRACTION FSCORE
/PLOT EIGEN
/CRITERIA FACTORS(4) ITERATE(25)
/EXTRACTION PC
/ROTATION NOROTATE
/SAVE REG(ALL)
/METHOD=CORRELATION .

```

Descriptive Statistics

	Mean	Std. Deviation	Analysis N
Povprečna letna rast BDP	2,204	1,673	258
BDP p.c., pps	21149,555	7904,844	258
Primarni dohodek gospodinjstev, p.c., ppcs	14259,393	4973,357	258
Razpoložljivi dohodek gospodinjstev, p.c., ppcs	12702,980	3932,212	258
Produktivnost dela, BDP na zaposlenega	47226,550	19201,697	258
Rast cene dela na enoto	,576	7,610	258
Bruto investicije, p.c.	4,025	1,907	258
Človeški viri v znanosti in tehnologiji, delež v populaciji	22,522	6,848	258
Vseživljenjsko učenje, delež odrasle populacije	9,164	7,385	258
Zaposlenost v industriji visokih in srednje visokih tehnologij in na znanju temelječih storitvah visokih tehnologij, delež v zaposlenosti	9,274	4,045	258
Zaposlenost v na znanju temelječih storitvah, delež v zaposlenosti	31,463	8,791	258
Prošnje za priznanje patentov, na milijon prebivalcev	94,837	115,421	258
Stopnja zaposlenosti	63,513	7,434	258
Povprečna letna rast zaposlenih	1,013	1,934	258
Stopnja zaposlenosti v starostni skupini 25-54 let	77,021	6,460	258
Stopnja zaposlenosti v starostni skupini 55-64 let	41,074	11,404	258
Stopnja nezaposlenosti	-8,879	5,079	258
Osebna vozila, na tisoč prebivalcev	456,017	123,701	258
Osebe poškodovane v prometnih nesrečah, na tisoč prebivalcev	-3,812	2,153	258
Bruto dodana vrednost kmetijstva, % BDP	-3,440	3,566	258
Bruto dodana vrednost finančnih in poslovnih storitev, % BDP	20,307	6,099	258

Correlation Matrix(a)

Correlation	gdpgr	gdpppshab	primincome	dispincome	productivity	labcostgr	investment	hrst	lifelear	MHTempl	KISempl	patent	emplrt	emplgr	emplmid	emplold	unempl	car	roadinjur	agriculture	financebusiness
gdpgr	1,000	-,322	-,476	-,508	-,508	,265	-,355	-,239	-,043	-,313	-,280	-,280	-,113	,131	-,089	,106	-,026	-,583	,415	-,462	-,364
gdpppshab	-,322	1,000	,852	,772	,815	-,281	,842	,691	,426	,333	,696	,508	,541	-,009	,457	,332	,457	,516	-,328	,593	,739
primincome	-,476	,852	1,000	,961	,866	-,385	,802	,647	,415	,401	,671	,554	,600	,018	,512	,317	,508	,668	-,461	,604	,751
dispincome	-,508	,772	,961	1,000	,807	-,404	,738	,549	,394	,358	,609	,468	,559	,059	,461	,299	,461	,703	-,541	,596	,708
productivity	-,508	,815	,866	,807	1,000	-,368	,816	,658	,420	,281	,724	,523	,486	,024	,390	,265	,400	,650	-,261	,562	,662
labcostgr	,265	-,281	-,385	-,404	-,368	1,000	-,370	-,084	-,088	-,026	-,191	-,045	-,252	-,140	-,218	-,180	-,346	-,273	,152	-,136	-,225
investment	-,355	,842	,802	,738	,816	-,370	1,000	,563	,268	,181	,503	,431	,487	,110	,394	,239	,425	,572	-,289	,420	,622
hrst	-,239	,691	,647	,549	,658	-,084	,563	1,000	,519	,415	,778	,534	,552	-,096	,496	,356	,246	,394	-,160	,626	,584
lifelear	-,043	,426	,415	,394	,420	-,088	,268	,519	1,000	,140	,749	,282	,672	-,156	,483	,703	,435	,245	-,129	,412	,231
MHTempl	-,313	,333	,401	,358	,281	-,026	,181	,415	,140	1,000	,279	,615	,314	-,260	,361	,104	,245	,366	-,339	,483	,290
KISempl	-,280	,696	,671	,609	,724	-,191	,503	,778	,749	,279	1,000	,405	,509	-,130	,392	,469	,331	,441	-,182	,653	,627
patent	-,280	,508	,554	,468	,523	-,045	,431	,534	,282	,615	,405	1,000	,418	-,207	,363	,271	,296	,368	-,244	,374	,435
emplrt	-,113	,541	,600	,559	,486	-,252	,487	,552	,672	,314	,509	,418	1,000	-,095	,919	,682	,777	,377	-,284	,369	,314
emplgr	,131	-,009	,018	,059	,024	-,140	,110	-,096	-,156	-,260	-,130	-,207	-,095	1,000	-,097	-,084	-,036	,083	,032	-,018	-,066
emplmid	-,089	,457	,512	,461	,390	-,218	,394	,496	,483	,361	,392	,363	,919	-,097	1,000	,483	,748	,349	-,287	,328	,254
emplold	,106	,332	,317	,299	,265	-,180	,239	,356	,703	,104	,469	,271	,682	-,084	,483	1,000	,482	,160	-,070	,163	,162
unempl	-,026	,457	,508	,461	,400	-,346	,425	,246	,435	,245	,331	,296	,777	-,036	,748	,482	1,000	,313	-,288	,216	,202
car	-,583	,516	,668	,703	,650	-,273	,572	,394	,245	,366	,441	,368	,377	,083	,349	,160	,313	1,000	-,520	,606	,443
roadinjur	,415	-,328	-,461	-,541	-,261	,152	-,289	-,160	-,129	-,339	-,182	-,244	-,284	,032	-,287	-,070	-,288	-,520	1,000	-,464	-,286
agriculture	-,462	,593	,604	,596	,562	-,136	,420	,626	,412	,483	,653	,374	,369	-,018	,328	,163	,216	,606	-,464	1,000	,503
financebusiness	-,364	,739	,751	,708	,662	-,225	,622	,584	,231	,290	,627	,435	,314	-,066	,254	,162	,202	,443	-,286	,503	1,000

Sig. (1-tailed)	gdpgr	gdpppshab	primincome	dispincome	productivity	labcostgr	investment	hrst	lifelear	MHTempl	KISempl	patent	emplrt	emplgr	emplmid	emplold	unempl	car	roadinjur	agriculture	financebusiness
gdpgr		,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,246	,000	,000	,000	,035	,018	,078	,044	,341	,000	,000	,000	,000
gdpppshab	,000		,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,444	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
primincome	,000	,000		,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,387	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
dispincome	,000	,000	,000		,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,173	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
productivity	,000	,000	,000	,000		,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,348	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
labcostgr	,000	,000	,000	,000	,000		,000	,089	,079	,339	,001	,238	,000	,012	,000	,002	,000	,000	,007	,014	,000
investment	,000	,000	,000	,000	,000	,000		,000	,000	,002	,000	,000	,000	,039	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
hrst	,000	,000	,000	,000	,000	,089	,000		,000	,000	,000	,000	,000	,062	,000	,000	,000	,000	,005	,000	,000
lifelear	,246	,000	,000	,000	,000	,079	,000	,000		,012	,000	,000	,000	,006	,000	,000	,000	,000	,019	,000	,000
MHTempl	,000	,000	,000	,000	,000	,339	,002	,000	,012		,000	,000	,000	,000	,000	,048	,000	,000	,000	,000	,000
KISempl	,000	,000	,000	,000	,000	,001	,000	,000	,000	,000		,000	,000	,018	,000	,000	,000	,000	,002	,000	,000
patent	,000	,000	,000	,000	,000	,238	,000	,000	,000	,000	,000		,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
emplrt	,035	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000		,064	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
emplgr	,018	,444	,387	,173	,348	,012	,039	,062	,006	,000	,018	,000	,064		,060	,088	,282	,093	,306	,388	,146
emplmid	,078	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,060		,000	,000	,000	,000	,000	,000
emplold	,044	,000	,000	,000	,000	,002	,000	,000	,000	,048	,000	,000	,000	,088	,000		,000	,005	,133	,004	,005
unempl	,341	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,282	,000	,000		,000	,000	,000	,001
car	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,093	,000	,005	,000		,000	,000	,000
roadinjur	,000	,000	,000	,000	,000	,007	,000	,005	,019	,000	,002	,000	,000	,306	,000	,133	,000	,000		,000	,000
agriculture	,000	,000	,000	,000	,000	,014	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,388	,000	,004	,000	,000	,000		,000
financebusiness	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,146	,000	,005	,001	,000	,000	,000	

a Determinant = 1,35E-010

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,844
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square df Sig.	5661,747 210 ,000

Communalities

	Initial	Extraction
Povprečna letna rast BDP	1,000	,607
BDP p.c., pps	1,000	,825
Primarni dohodek gospodinjstev, p.c., ppcs	1,000	,918
Razpoložljivi dohodek gospodinjstev, p.c., ppcs	1,000	,873
Produktivnost dela, BDP na zaposlenega	1,000	,858
Rast cene dela na enoto	1,000	,490
Bruto investicije, p.c.	1,000	,766
Človeški viri v znanosti in tehnologiji, delež v populaciji	1,000	,781
Vseživljenjsko učenje, delež odrasle populacije	1,000	,725
Zaposlenost v industriji visokih in srednje visokih tehnologij in na znanju temelječih storitvah visokih tehnologij, delež v zaposlenosti	1,000	,704
Zaposlenost v na znanju temelječih storitvah, delež v zaposlenosti	1,000	,842
Prošnje za priznanje patentov, na milijon prebivalcev	1,000	,557
Stopnja zaposlenosti	1,000	,929
Povprečna letna rast zaposlenih	1,000	,454
Stopnja zaposlenosti v starostni skupini 25-54 let	1,000	,804
Stopnja zaposlenosti v starostni skupini 55-64 let	1,000	,687
Stopnja nezaposlenosti	1,000	,800
Osebna vozila, na tisoč prebivalcev	1,000	,672
Osebe poškodovane v prometnih nesrečah, na tisoč prebivalcev	1,000	,599
Bruto dodana vrednost kmetijstva, % BDP	1,000	,619
Bruto dodana vrednost finančnih in poslovnih storitev, % BDP	1,000	,686

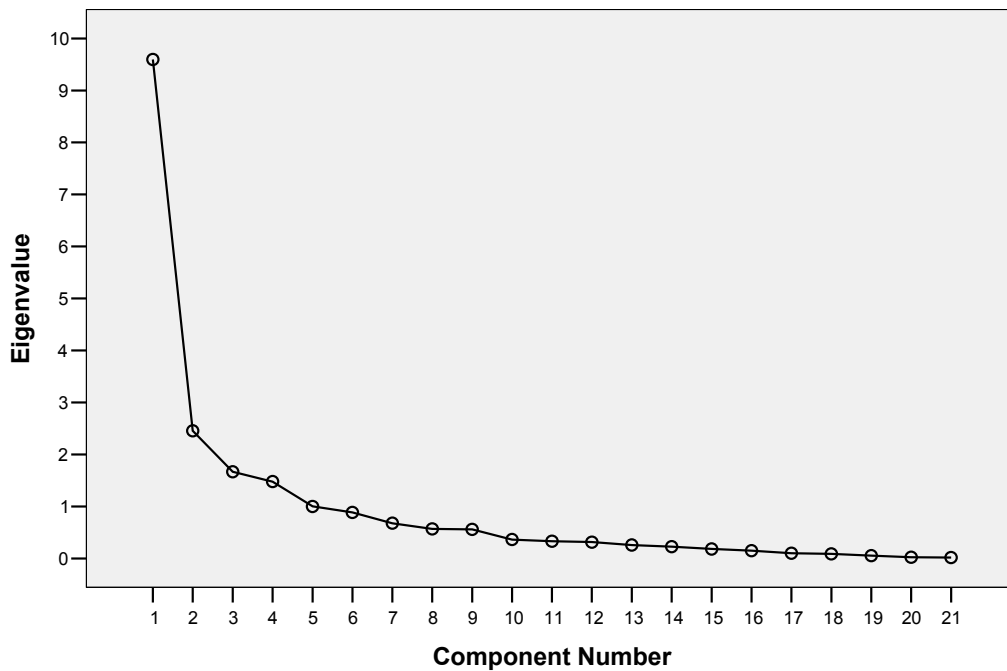
Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	9,596	45,697	45,697	9,596	45,697	45,697
2	2,455	11,689	57,387	2,455	11,689	57,387
3	1,667	7,936	65,322	1,667	7,936	65,322
4	1,478	7,037	72,360	1,478	7,037	72,360
5	1,001	4,765	77,125			
6	,885	4,213	81,338			
7	,678	3,227	84,565			
8	,569	2,708	87,273			
9	,560	2,666	89,939			
10	,364	1,734	91,672			
11	,331	1,577	93,250			
12	,314	1,497	94,746			
13	,258	1,230	95,977			
14	,227	1,081	97,058			
15	,183	,870	97,928			
16	,150	,716	98,644			
17	,101	,482	99,125			
18	,089	,422	99,547			
19	,054	,259	99,806			
20	,023	,108	99,913			
21	,018	,087	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Scree Plot

Component Matrix(a)

	Component			
	1	2	3	4
Povprečna letna rast BDP	-,472	,564	-,098	,238
BDP p.c., pps	,872	-,094	-,074	,222
Primarni dohodek gospodinjstev, p.c., ppcs	,934	-,172	-,127	,017
Razpoložljivi dohodek gospodinjstev, p.c., ppcs	,888	-,221	-,179	-,058
Produktivnost dela, BDP na zaposlenega	,868	-,208	-,126	,215
Rast cene dela na enoto	-,364	,075	,573	,153
Bruto investicije, p.c.	,784	-,185	-,304	,153
Človeški viri v znanosti in tehnologiji, delež v populaciji	,764	,074	,277	,339
Vseživljenjsko učenje, delež odrasle populacije	,589	,555	,123	,233
Zaposlenost v industriji visokih in srednje visokih tehnologij in na znanju temelječih storitvah visokih tehnologij, delež v zaposlenosti	,485	-,091	,556	-,389
Zaposlenost v na znanju temelječih storitvah, delež v zaposlenosti	,789	,116	,170	,420
Prošnje za priznanje patentov, na milijon prebivalcev	,619	-,017	,407	-,089
Stopnja zaposlenosti	,742	,572	-,084	-,211
Povprečna letna rast zaposlenih	-,067	-,161	-,638	,128
Stopnja zaposlenosti v starostni skupini 25-54 let	,649	,514	-,054	-,342
Stopnja zaposlenosti v starostni skupini 55-64 let	,471	,675	-,051	,088
Stopnja nezaposlenosti	,588	,486	-,281	-,373
Osebna vozila, na tisoč prebivalcev	,702	-,340	-,083	-,237
Osebe poškodovane v prometnih nesrečah, na tisoč prebivalcev	-,472	,259	-,020	,555
Bruto dodana vrednost kmetijstva, % BDP	,709	-,229	,252	,012
Bruto dodana vrednost finančnih in poslovnih storitev, % BDP	,719	-,296	,037	,285

Extraction Method: Principal Component Analysis.
a 4 components extracted.

Component Score Coefficient Matrix

	Component			
	1	2	3	4
Povprečna letna rast BDP	-,049	,230	-,059	,161
BDP p.c., pps	,091	-,038	-,045	,150
Primarni dohodek gospodinjstev, p.c., ppcs	,097	-,070	-,076	,012
Razpoložljivi dohodek gospodinjstev, p.c., ppcs	,093	-,090	-,107	-,039
Produktivnost dela, BDP na zaposlenega	,090	-,085	-,076	,146
Rast cene dela na enoto	-,038	,030	,344	,104
Bruto investicije, p.c.	,082	-,076	-,183	,104
Človeški viri v znanosti in tehnologiji, delež v populaciji	,080	,030	,166	,229
Vseživljenjsko učenje, delež odrasle populacije	,061	,226	,074	,158
Zaposlenost v industriji visokih in srednje visokih tehnologij in na znanju temelječih storitvah visokih tehnologij, delež v zaposlenosti	,051	-,037	,334	-,263
Zaposlenost v na znanju temelječih storitvah, delež v zaposlenosti	,082	,047	,102	,284
Prošnje za priznanje patentov, na milijon prebivalcev	,064	-,007	,244	-,060
Stopnja zaposlenosti	,077	,233	-,050	-,143
Povprečna letna rast zaposlenih	-,007	-,066	-,383	,087
Stopnja zaposlenosti v starostni skupini 25-54 let	,068	,209	-,032	-,231
Stopnja zaposlenosti v starostni skupini 55-64 let	,049	,275	-,031	,059
Stopnja nezaposlenosti	,061	,198	-,169	-,252
Osebna vozila, na tisoč prebivalcev	,073	-,138	-,050	-,160
Osebe poškodovane v prometnih nesrečah, na tisoč prebivalcev	-,049	,106	-,012	,376
Bruto dodana vrednost kmetijstva, % BDP	,074	-,093	,151	,008
Bruto dodana vrednost finančnih in poslovnih storitev, % BDP	,075	-,120	,022	,193

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Score Covariance Matrix

Component	1	2	3	4
1	1,000	,000	,000	,000
2	,000	1,000	,000	,000
3	,000	,000	1,000	,000
4	,000	,000	,000	1,000
5	,000	,000	,000	,000

Extraction Method: Principal Component Analysis.


```

COMPUTE                               INDEKS                               =
9.596*FAC1_1+2.455*FAC2_1+1.667*FAC3_1+1.478*FAC4_1)/(9.596+2.455+1.667+1.4
78).
EXECUTE .

```

```

DESCRIPTIVES
VARIABLES=INDEKS
/SAVE
/STATISTICS=MEAN STDDEV RANGE MIN MAX .

```

Descriptive Statistics

	N	Range	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
INDEKS	258	3,13	-1,26	1,87	,0000	,66810
Valid N (listwise)	258					

```

DESCRIPTIVES
VARIABLES=ZINDEKS
/STATISTICS=MEAN STDDEV RANGE MIN MAX .

```

Descriptive Statistics

	N	Range	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Zscore(INDEKS)	258	4,68629	-1,88694	2,79934	,0000000	1,0000000
Valid N (listwise)	258					

PRILOGA 5: Analiza socialnih kazalcev

```
COMPUTE dens = -dens .
EXECUTE .
COMPUTE popgr = -popgr .
EXECUTE .
COMPUTE olddepr = -olddepr .
EXECUTE .
COMPUTE unempl = -unempl .
EXECUTE .
COMPUTE youthunempl = -youthunempl .
EXECUTE .
COMPUTE longunempl = -longunempl .
EXECUTE .
COMPUTE femunempl = -femunempl .
EXECUTE .
COMPUTE infmort = -infmort .
EXECUTE .
COMPUTE infeparmort = -infeparmort .
EXECUTE .
COMPUTE cancermort = -cancermort .
EXECUTE .
COMPUTE suiciders = -suiciders .
EXECUTE .
COMPUTE loweducat = -loweducat .
EXECUTE .
COMPUTE roadmort = -roadmort .
EXECUTE .
```

FACTOR

```

/VARIABLES dens popgr olddepr migrat unempl youthunempl longunempl
socbenefit femunempl infmort infeparmort cancermort suiciders loweducat
l34educat l56educat lifelear hrst roadmort /MISSING LISTWISE /ANALYSIS
dens popgr olddepr migrat unempl youthunempl longunempl socbenefit
femunempl infmort infeparmort cancermort suiciders loweducat l34educat
l56educat lifelear hrst roadmort
/PRINT UNIVARIATE INITIAL CORRELATION SIG DET KMO EXTRACTION FSCORE
/PLOT EIGEN
/CRITERIA FACTORS(5) ITERATE(25)
/EXTRACTION PC
/ROTATION NOROTATE
/SAVE REG(ALL)
/METHOD=CORRELATION .

```

Descriptive Statistics

	Mean	Std. Deviation	Analysis N
Gostota prebivalstva, prebivalci na kvadratni meter	-384,897	922,959	258
Povprečna letna rast prebivalstva	-,271	,650	258
Koeficient odvisnosti starega prebivalstva	-24,965	4,871	258
Selitveni prirast ali padec na tisoč prebivalcev	3,122	5,733	258
Stopnja nezaposlenosti	-8,906	5,047	258
Stopnja nezaposlenosti mladih	-18,974	9,829	258
Dolgoročna stopnja nezaposlenosti	-3,971	3,389	258
Socialni prejemki na prebivalca, eur na prebivalca	3862,789	1886,928	258
Stopnja nezaposlenosti žensk	-10,168	6,179	258
Smrtnost dojenčkov, na tisoč živorojenih	-5,635	2,837	258
Smrtnost zaradi nalezljivih in parazitarnih bolezni	-9,670	5,856	258
Smrtnost zaradi raka	-244,092	137,497	258
Smrtnost zaradi samomorov in samopoškodb	-13,906	7,351	258
Delež prebivalstva z nizko stopnjo izobrazbe	-29,297	17,297	258
Delež prebivalstva z doseženo izobrazbo na tretji ali četrti ravni	49,021	16,058	258
Delež prebivalstva z doseženo izobrazbo na peti ali šesti ravni	21,663	7,933	258
Vseživljenjsko učenje	9,181	7,353	258
Človeški viri v znanosti in tehnologiji, delež v populaciji	22,522	6,848	258
Smrtnost zaradi prometnih nesreč, smrti na milijon prebivalcev	-112,795	52,733	258

Correlation Matrix(a)

Correlation	dens	popgr	olddepr	migrat	unempl	youthunempl	longuneml	socbenefit	femunempl	infmort	infeparmort	cancermort	suicides	loweducat	l34educat	l56educat	lifelear	hrst	roadmort
dens	1,000	,058	-,236	,075	,029	,008	,014	-,093	,026	-,011	,350	,206	-,060	-,052	,084	-,284	-,170	-,259	-,399
popgr	,058	1,000	-,098	-,794	-,350	-,246	-,406	-,060	-,229	-,256	,209	-,101	-,231	,384	,498	-,171	-,007	-,168	,037
olddepr	-,236	-,098	1,000	-,264	-,184	-,179	-,156	-,451	-,102	-,346	-,051	-,050	-,114	,201	,219	-,003	-,002	,075	,179
migrat	,075	-,794	-,264	1,000	,422	,319	,454	,091	,314	,267	-,102	,031	,192	-,384	-,473	,120	,022	,071	-,148
unempl	,029	-,350	-,184	,422	1,000	,796	,949	,296	,918	,170	-,244	-,312	-,160	-,034	-,129	,188	,429	,248	,160
youthunempl	,008	-,246	-,179	,319	,796	1,000	,748	,522	,823	,274	-,126	-,223	-,136	,233	,073	,362	,413	,488	,318
longuneml	,014	-,406	-,156	,454	,949	,748	1,000	,296	,853	,237	-,299	-,311	-,164	-,072	-,192	,231	,493	,256	,164
socbenefit	-,093	-,060	-,451	,091	,296	,522	,296	1,000	,365	,579	,024	-,030	,033	,213	-,013	,491	,460	,594	,449
femunempl	,026	-,229	-,102	,314	,918	,823	,853	,365	1,000	,088	-,168	-,325	-,301	,216	,109	,252	,489	,365	,259
infmort	-,011	-,256	-,346	,267	,170	,274	,237	,579	,088	1,000	,164	,061	,155	-,034	-,207	,346	,245	,437	,077
infeparmort	,350	,209	-,051	-,102	-,244	-,126	-,299	,024	-,168	,164	1,000	,433	,113	,213	,302	-,149	-,200	,065	-,162
cancermort	,206	-,101	-,050	,031	-,312	-,223	-,311	-,030	-,325	,061	,433	1,000	,444	-,279	-,202	-,200	-,581	,031	-,266
suicides	-,060	-,231	-,114	,192	-,160	-,136	-,164	,033	-,301	,155	,113	,444	1,000	-,368	-,359	-,078	-,218	-,011	,041
loweducat	-,052	,384	,201	-,384	-,034	,233	-,072	,213	,216	-,034	,213	-,279	-,368	1,000	,890	,381	,431	,491	,415
l34educat	,084	,498	,219	-,473	-,129	,073	-,192	-,013	,109	-,207	,302	-,202	-,359	,890	1,000	-,083	,192	,107	,228
l56educat	-,284	-,171	-,003	,120	,188	,362	,231	,491	,252	,346	-,149	-,200	-,078	,381	-,083	1,000	,552	,858	,449
lifelear	-,170	-,007	-,002	,022	,429	,413	,493	,460	,489	,245	-,200	-,581	-,218	,431	,192	,552	1,000	,512	,529
hrst	-,259	-,168	,075	,071	,248	,488	,256	,594	,365	,437	,065	,031	-,011	,491	,107	,858	,512	1,000	,519
roadmort	-,399	,037	,179	-,148	,160	,318	,164	,449	,259	,077	-,162	-,266	,041	,415	,228	,449	,529	,519	1,000

Sig. (1-tailed)	dens	popgr	olddepr	migrat	unempl	youthunempl	longuneml	socbenefit	femunempl	infmort	infeparmort	cancermort	suicides	loweducat	l34educat	l56educat	lifelear	hrst	roadmort
dens		,178	,000	,116	,323	,446	,412	,067	,338	,427	,000	,000	,169	,202	,090	,000	,003	,000	,000
popgr	,178		,059	,000	,000	,000	,000	,168	,000	,000	,000	,053	,000	,000	,000	,003	,454	,003	,276
olddepr	,000	,059		,000	,001	,002	,006	,000	,051	,000	,209	,213	,034	,001	,000	,479	,488	,116	,002
migrat	,116	,000	,000		,000	,000	,000	,073	,000	,000	,051	,310	,001	,000	,000	,027	,364	,127	,009
unempl	,323	,000	,001	,000		,000	,000	,000	,000	,003	,000	,000	,005	,292	,019	,001	,000	,000	,005
youthunempl	,446	,000	,002	,000	,000		,000	,000	,000	,000	,022	,000	,014	,000	,123	,000	,000	,000	,000
longuneml	,412	,000	,006	,000	,000	,000		,000	,000	,000	,000	,000	,004	,124	,001	,000	,000	,000	,004
socbenefit	,067	,168	,000	,073	,000	,000	,000		,000	,000	,350	,314	,297	,000	,418	,000	,000	,000	,000
femunempl	,338	,000	,051	,000	,000	,000	,000	,000		,079	,003	,000	,000	,000	,040	,000	,000	,000	,000
infmort	,427	,000	,000	,000	,003	,000	,000	,000	,079		,004	,164	,006	,296	,000	,000	,000	,000	,110
infeparmort	,000	,000	,209	,051	,000	,022	,000	,350	,003	,004		,000	,035	,000	,000	,008	,001	,148	,005
cancermort	,000	,053	,213	,310	,000	,000	,000	,314	,000	,164	,000		,000	,000	,001	,001	,000	,311	,000
suicides	,169	,000	,034	,001	,005	,014	,004	,297	,000	,006	,035	,000		,000	,000	,104	,000	,429	,257
loweducat	,202	,000	,001	,000	,292	,000	,124	,000	,000	,296	,000	,000	,000		,000	,000	,000	,000	,000
l34educat	,090	,000	,000	,000	,019	,123	,001	,418	,040	,000	,000	,001	,000	,000		,093	,001	,044	,000
l56educat	,000	,003	,479	,027	,001	,000	,000	,000	,000	,000	,008	,001	,104	,000	,093		,000	,000	,000
lifelear	,003	,454	,488	,364	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,001	,000	,000	,000	,001	,000		,000	,000
hrst	,000	,003	,116	,127	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,148	,311	,429	,000	,044	,000	,000		,000
roadmort	,000	,276	,002	,009	,005	,000	,004	,000	,000	,110	,005	,000	,257	,000	,000	,000	,000	,000	

a Determinant = 1,38E-012

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,635
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square df Sig.	6823,249 171 ,000

Communalities

	Initial	Extraction
Gostota prebivalstva, prebivalci na kvadratni meter	1,000	,616
Povprečna letna rast prebivalstva	1,000	,817
Koeficient odvisnosti starega prebivalstva	1,000	,837
Selitveni prirast ali padec na tisoč prebivalcev	1,000	,710
Stopnja nezaposlenosti	1,000	,918
Stopnja nezaposlenosti mladih	1,000	,801
Dolgoročna stopnja nezaposlenosti	1,000	,904
Socialni prejemki na prebivalca, eur na prebivalca	1,000	,819
Stopnja nezaposlenosti žensk	1,000	,911
Smrtnost dojenčkov, na tisoč živorojenih	1,000	,637
Smrtnost zaradi nalezljivih in parazitarnih boleznih	1,000	,752
Smrtnost zaradi raka	1,000	,736
Smrtnost zaradi samomorov in samopoškodb	1,000	,496
Delež prebivalstva z nizko stopnjo izobrazbe	1,000	,907
Delež prebivalstva z doseženo izobrazbo na tretji ali četrti ravni	1,000	,862
Delež prebivalstva z doseženo izobrazbo na peti ali šesti ravni	1,000	,728
Vseživljenjsko učenje	1,000	,701
Človeški viri v znanosti in tehnologiji, delež v populaciji	1,000	,903
Smrtnost zaradi prometnih nesreč, smrti na milijon prebivalcev	1,000	,621

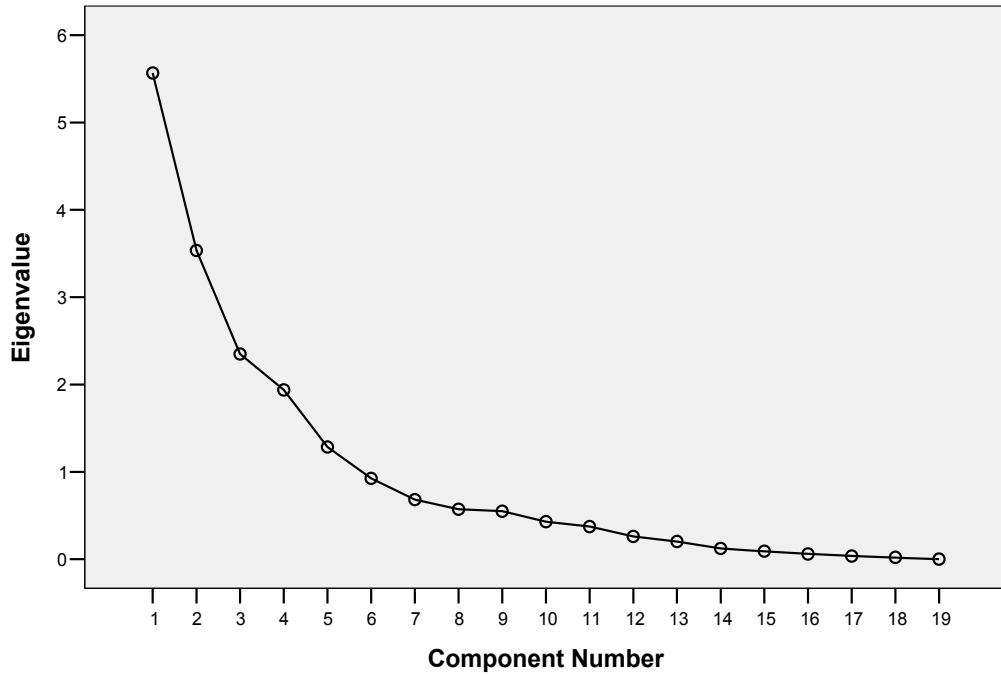
Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	5,567	29,302	29,302	5,567	29,302	29,302
2	3,535	18,605	47,907	3,535	18,605	47,907
3	2,349	12,364	60,271	2,349	12,364	60,271
4	1,939	10,204	70,475	1,939	10,204	70,475
5	1,285	6,762	77,237	1,285	6,762	77,237
6	,925	4,870	82,107			
7	,682	3,590	85,697			
8	,572	3,012	88,709			
9	,549	2,889	91,598			
10	,429	2,260	93,857			
11	,374	1,967	95,824			
12	,260	1,370	97,194			
13	,202	1,065	98,259			
14	,123	,646	98,905			
15	,092	,485	99,390			
16	,060	,316	99,706			
17	,035	,186	99,891			
18	,021	,109	100,000			
19	1,44E-005	7,60E-005	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Scree Plot

Component Matrix(a)

	Component				
	1	2	3	4	5
Gostota prebivalstva, prebivalci na kvadratni meter	-,180	-,172	-,156	,723	,078
Povprečna letna rast prebivalstva	-,322	,676	-,087	,268	-,422
Koeficient odvisnosti starega prebivalstva	-,153	,338	-,189	-,487	,653
Selitveni prirast ali padec na tisoč prebivalcev	,350	-,737	,022	-,006	,211
Stopnja nezaposlenosti	,795	-,318	-,393	,162	,069
Stopnja nezaposlenosti mladih	,839	-,089	-,116	,248	,124
Dolgoročna stopnja nezaposlenosti	,803	-,350	-,356	,089	,046
Socialni prejemki na prebivalca, eur na prebivalca	,643	,057	,503	,216	-,321
Stopnja nezaposlenosti žensk	,827	-,076	-,384	,224	,153
Smrtnost dojenčkov, na tisoč živorojenih	,407	-,222	,580	,210	-,203
Smrtnost zaradi nalezljivih in parazitarnih bolezni	-,256	,163	,366	,645	,332
Smrtnost zaradi raka	-,414	-,300	,508	,275	,375
Smrtnost zaradi samomorov in samopoškodb	-,195	-,400	,522	-,127	,094
Delež prebivalstva z nizko stopnjo izobrazbe	,303	,857	,039	,198	,201
Delež prebivalstva z doseženo izobrazbo na tretji ali četrti ravni	,011	,818	-,179	,344	,204
Delež prebivalstva z doseženo izobrazbo na peti ali šesti ravni	,640	,214	,449	-,265	,025
Vseživljenjsko učenje	,736	,332	-,023	-,126	-,179
Človeški viri v znanosti in tehnologiji, delež v populaciji	,680	,274	,545	-,069	,254
Smrtnost zaradi prometnih nesreč, smrti na milijon prebivalcev	,513	,437	,228	-,338	,018

Extraction Method: Principal Component Analysis.
a 5 components extracted.

Component Score Coefficient Matrix

	Component				
	1	2	3	4	5
Gostota prebivalstva, prebivalci na kvadratni meter	-,032	-,049	-,067	,373	,061
Povprečna letna rast prebivalstva	-,058	,191	-,037	,138	-,329
Koeficient odvisnosti starega prebivalstva	-,027	,096	-,080	-,251	,508
Selitveni prirast ali padec na tisoč prebivalcev	,063	-,209	,009	-,003	,164
Stopnja nezaposlenosti	,143	-,090	-,167	,083	,054
Stopnja nezaposlenosti mladih	,151	-,025	-,049	,128	,097
Dolgoročna stopnja nezaposlenosti	,144	-,099	-,152	,046	,036
Socialni prejemki na prebivalca, eur na prebivalca	,115	,016	,214	,111	-,250
Stopnja nezaposlenosti žensk	,148	-,022	-,164	,116	,119
Smrtnost dojenčkov, na tisoč živorojenih	,073	-,063	,247	,108	-,158
Smrtnost zaradi nalezljivih in parazitarnih bolezni	-,046	,046	,156	,332	,258
Smrtnost zaradi raka	-,074	-,085	,216	,142	,292
Smrtnost zaradi samomorov in samopoškodb	-,035	-,113	,222	-,065	,073
Delež prebivalstva z nizko stopnjo izobrazbe	,054	,242	,017	,102	,156
Delež prebivalstva z doseženo izobrazbo na tretji ali četrti ravni	,002	,231	-,076	,178	,159
Delež prebivalstva z doseženo izobrazbo na peti ali šesti ravni	,115	,061	,191	-,137	,020
Vseživljenjsko učenje	,132	,094	-,010	-,065	-,140
Človeški viri v znanosti in tehnologiji, delež v populaciji	,122	,078	,232	-,036	,198
Smrtnost zaradi prometnih nesreč, smrti na milijon prebivalcev	,092	,124	,097	-,175	,014

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Score Covariance Matrix

Component	1	2	3	4	5
1	1,000	,000	,000	,000	,000
2	,000	1,000	,000	,000	,000
3	,000	,000	1,000	,000	,000
4	,000	,000	,000	1,000	,000
5	,000	,000	,000	,000	1,000

Extraction Method: Principal Component Analysis.

```

COMPUTE                               INDEKS                               =
5.567*FAC1_1+3.535*FAC2_1+2.349*FAC3_1+1.939*FAC4_1+1.285*FAC5_1)/(5.567+3.
535+2.349+1.939+1.285) .
EXECUTE .

```

```

DESCRIPTIVES
VARIABLES=INDEKS
/SAVE
/STATISTICS=MEAN STDDEV RANGE MIN MAX .

```

Descriptive Statistics

	N	Range	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
INDEKS	258	2,42	-1,33	1,09	,0000	,50267
Valid N (listwise)	258					

```

DESCRIPTIVES
VARIABLES=ZINDEKS
/STATISTICS=MEAN STDDEV RANGE MIN MAX .

```

Descriptive Statistics

	N	Range	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Zscore(INDEKS)	258	4,81451	-2,63622	2,17829	,0000000	1,0000000
Valid N (listwise)	258					

PRILOGA 6: Analiza okoljskih kazalcev

```
COMPUTE vehland = -vehland .
EXECUTE .
```

FACTOR

```
/VARIABLES dens arablandhab woodland woodlandhab agrearea arabland
vehland /MISSING LISTWISE /ANALYSIS dens arablandhab woodland woodlandhab
agrearea arabland vehland
/PRINT UNIVARIATE INITIAL CORRELATION SIG DET KMO EXTRACTION FSCORE
/PLOT EIGEN
/CRITERIA FACTORS(2) ITERATE(25)
/EXTRACTION PC
/ROTATION NOROTATE
/SAVE REG (ALL)
/METHOD=CORRELATION .
```

Descriptive Statistics

	Mean	Std. Deviation	Analysis N
Površina na prebivalca, hektar na prebivalca	1,316	2,798	258
Obdelovalne površine, hektarji na tisoč prebivalcev	237,074	245,623	258
Gozdne površine kot % skupnih	11,98	15,659	258
Gozdne površine, hektarji na tisoč prebivalcev	95,54	195,371	258
Kmetijske površine kot % skupnih	81,841	18,153	258
Obdelovalne površine kot % skupnih	47,530	23,416	258
Vozila na kvadratni meter površine	-203,766	437,763	258

Correlation Matrix(a)

		Površina p.c.	Obdelovalne površine p.c.	Gozdne površine, % skupnih	Gozdne površine p.c.	Kmetijske površine, % skupnih	Obdelovalne površine, % skupnih	Vozila na kvadratni meter površine
Correlation	Površina p.c.	1,000	,253	,467	,638	-,448	-,211	,176
	Obdelovalne površine p.c.	,253	1,000	,006	,248	,002	,316	,376
	Gozdne površine, % skupnih	,467	,006	1,000	,825	-,926	-,448	,139
	Gozdne površine p.c.	,638	,248	,825	1,000	-,791	-,368	,205
	Kmetijske površine, % skupnih	-,448	,002	-,926	-,791	1,000	,532	-,101
	Obdelovalne površine, % skupnih	-,211	,316	-,448	-,368	,532	1,000	,041
	Vozila na kvadratni meter površine	,176	,376	,139	,205	-,101	,041	1,000
Sig. (1-tailed)	Površina p.c.		,000	,000	,000	,000	,000	,002
	Obdelovalne površine p.c.	,000		,459	,000	,485	,000	,000
	Gozdne površine, % skupnih	,000	,459		,000	,000	,000	,013
	Gozdne površine p.c.	,000	,000	,000		,000	,000	,000
	Kmetijske površine, % skupnih	,000	,485	,000	,000		,000	,052
	Obdelovalne površine, % skupnih	,000	,000	,000	,000	,000		,253
	Vozila na kvadratni meter površine	,002	,000	,013	,000	,052	,253	

a Determinant = ,010

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,720
Bartlett's Test of Approx. Sphericity	Chi-Square	1159,320
	df	21
	Sig.	,000

Communalities

	Initial	Extraction
Površina na prebivalca, hektar na prebivalca	1,000	,538
Obdelovalne površine, hektarji na tisoč prebivalcev	1,000	,760
Gozdne površine kot % skupnih	1,000	,867
Gozdne površine, hektarji na tisoč prebivalcev	1,000	,870
Kmetijske površine kot % skupnih	1,000	,881
Obdelovalne površine kot % skupnih	1,000	,618
Vozila na kvadratni meter površine	1,000	,469

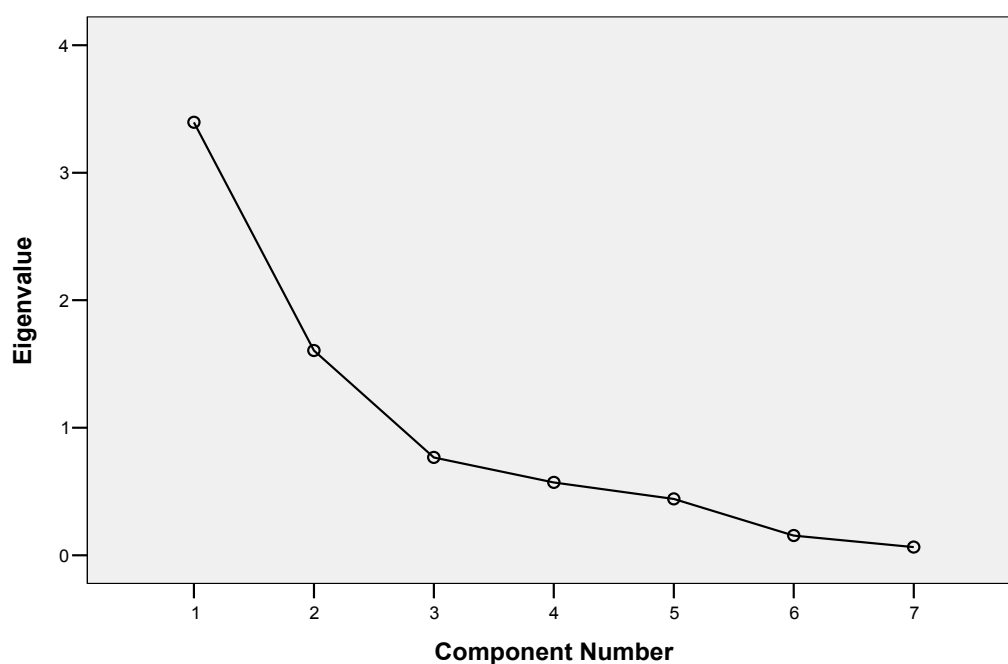
Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	3,396	48,510	48,510	3,396	48,510	48,510
2	1,606	22,939	71,449	1,606	22,939	71,449
3	,767	10,962	82,411			
4	,571	8,160	90,572			
5	,442	6,312	96,883			
6	,155	2,207	99,091			
7	,064	,909	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Scree Plot

Component Matrix(a)

	Component	
	1	2
Površina na prebivalca, hektar na prebivalca	,678	,279
Obdelovalne površine, hektarji na tisoč prebivalcev	,132	,862
Gozdne površine kot % skupnih	,924	-,118
Gozdne površine, hektarji na tisoč prebivalcev	,922	,138
Kmetijske površine kot % skupnih	-,922	,176
Obdelovalne površine kot % skupnih	-,558	,554
Vozila na kvadratni meter površine	,232	,644

Extraction Method: Principal Component Analysis.
a 2 components extracted.

Component Score Coefficient Matrix

	Component	
	1	2
Površina na prebivalca, hektar na prebivalca	,200	,174
Obdelovalne površine, hektarji na tisoč prebivalcev	,039	,537
Gozdne površine kot % skupnih	,272	-,073
Gozdne površine, hektarji na tisoč prebivalcev	,272	,086
Kmetijske površine kot % skupnih	-,271	,109
Obdelovalne površine kot % skupnih	-,164	,345
Vozila na kvadratni meter površine	,068	,401

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Score Covariance Matrix

Component	1	2
1	1,000	,000
2	,000	1,000

Extraction Method: Principal Component Analysis.

```
COMPUTE INDEKS = (3.396*FAC1_1+1.606*FAC2_1)/(3.396+1.606) .
EXECUTE .
```

```
DESCRIPTIVES
VARIABLES=INDEKS
/SAVE
/STATISTICS=MEAN STDDEV RANGE MIN MAX .
```

Descriptive Statistics

	N	Range	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
INDEKS	258	5,83	-2,01	3,82	,0000	,75102
Valid N (listwise)	258					

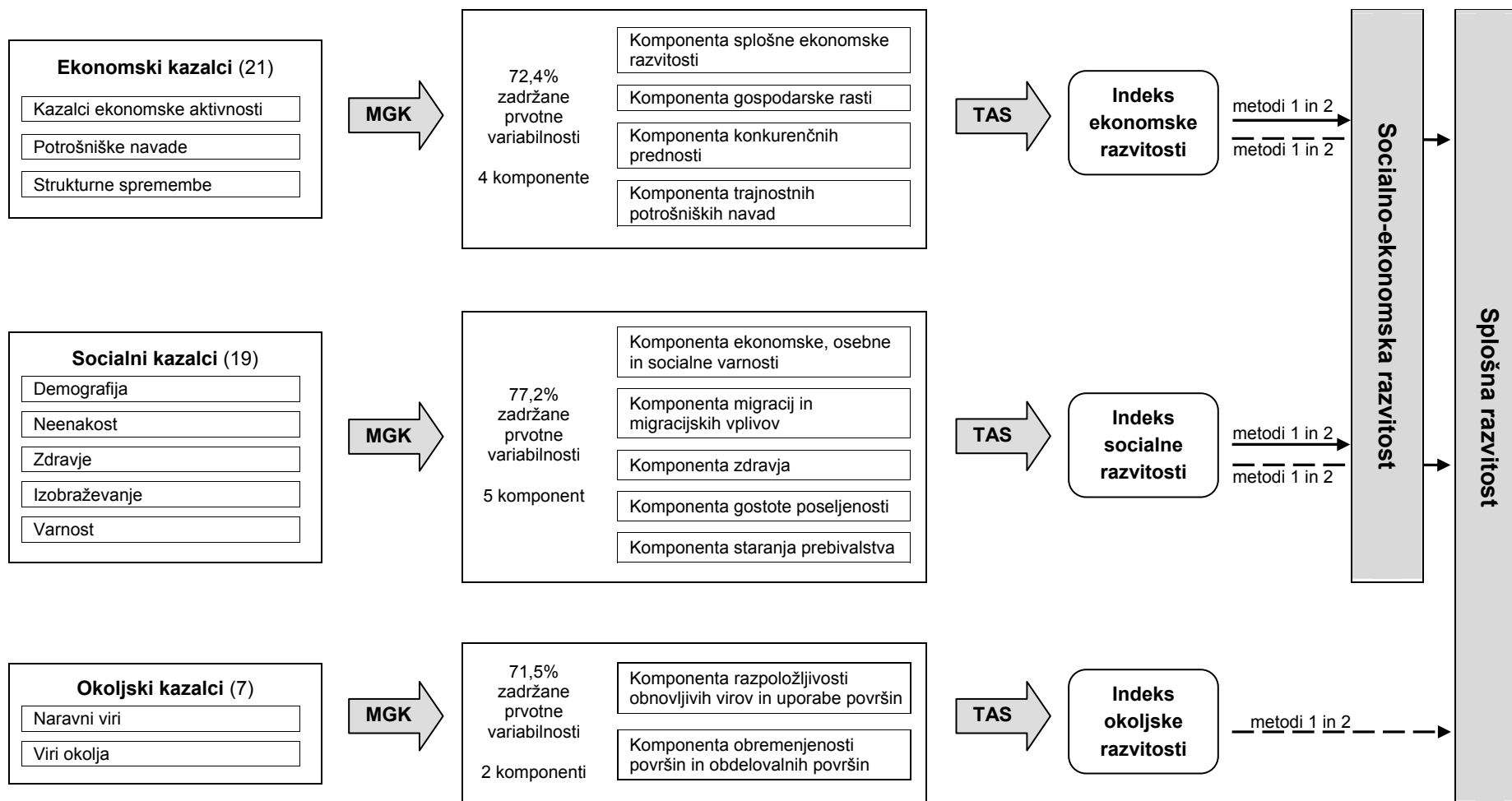
```
DESCRIPTIVES
VARIABLES=ZINDEKS
/STATISTICS=MEAN STDDEV RANGE MIN MAX .
```

Descriptive Statistics

	N	Range	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Zscore(INDEKS)	258	7,76249	-2,67571	5,08678	,0000000	1,0000000
Valid N (listwise)	258					

PRILOGA 7: Prikaz poteka izračuna sestavljenih indeksov

40

Opomba: MGK – Metoda glavnih komponent, TAS – Tehtana aritmetična sredina komponent

Vir: Lasten vir.

PRILOGA 8: Rang regij glede na splošno in socialno-ekonomsko razvitost in razvitost po posameznih področjih po državah

Regija	Področje Rang	Ekonomsko	Socialno	Okoljsko	Ekonomsko-socialno		Ekonomsko-socialno-okoljsko	
					metoda 1	metoda 2	metoda 1	metoda 2
BE Belgija								
<i>Regija Bruselj glavno mesto</i>		45	131	257	87	80	165	189
Flandrija	Prov. Antwerpen	83	128	233	110	113	136	169
	Prov. Limburg	128	140	229	134	137	172	199
	Prov. Vzhodna Flandrija	93	126	230	117	117	142	174
	Prov. Flamski Brabant	29	39	237	29	27	55	69
	Prov. Zahodna Flandrija	110	137	221	130	126	159	186
Valonska regija	Prov. Valonski Brabant	40	58	220	39	39	61	75
	Prov. Hainaut	175	203	222	185	187	208	243
	Prov. Liège	167	171	226	170	171	190	228
	Prov. Luksemburg	165	173	153	174	171	183	195
	Prov. Namur	157	174	187	169	170	185	204
CZ Češka								
<i>Praga</i>		32	7	251	17	17	57	57
Osrednja Češka		182	135	105	163	165	153	169
Jugozahod		186	120	93	153	154	137	158
Severozahod		203	175	184	187	187	227	203
Severovzhod		193	123	149	160	164	182	176
Jugovzhod		188	115	9	152	153	71	28
Osrednja Moravska		202	139	151	175	178	197	187
Moravska in Šlezija		212	159	211	184	188	238	207
DK Danska								
Danska		18	3	99	8	7	12	15
DE Nemčija								
Baden-Württemberg	Stuttgart	22	38	200	24	23	36	42
	Karlsruhe	35	42	208	35	31	49	51
	Freiburg	53	49	121	49	42	42	30
	Tübingen	43	56	186	42	40	52	51
Bavarska	Zgornja Bavarska	7	16	118	11	11	16	14
	Spodnja Bavarska	100	96	59	103	103	65	38
	Zgornje Pfalško	82	100	55	88	93	53	34
	Zgornje Frankovsko	102	106	87	107	108	90	63
	Srednje Frankovsko	44	59	125	44	44	38	31
	Spodnje Frankovsko	63	79	137	63	63	68	50
	Švabska	60	45	142	51	45	56	36
<i>Berlin</i>		77	32	252	47	55	109	127
Brandenburg	Brandenburg - severovzhod	154	41	129	106	101	103	83
	Brandenburg - jugozahod	146	31	37	95	88	37	26
Bremen		88	119	246	107	108	177	143
Hamburg		26	47	243	29	33	74	62
Hessen	Darmstadt	21	30	234	22	21	39	51
	Gießen	81	60	193	71	62	89	93
	Kassel	101	74	164	87	86	100	97
Mecklenburg-Predpomorsko		172	76	88	127	127	94	116
Spodnja	Braunschweig	97	66	161	83	80	95	83

Regija	Področje Rang	Ekonomsko	Socialno	Okoljsko	Ekonomsko-socialno		Ekonomsko-socialno-okoljsko	
					metoda 1	metoda 2	metoda 1	metoda 2
Saška	Hannover	90	52	159	76	63	82	66
	Lüneburg	107	86	84	100	99	81	49
	Vezera-Ems	142	93	140	118	121	124	117
Severno Porenje in Vestfalija	Düsseldorf	76	108	242	90	94	129	158
	Köln	68	77	232	65	68	99	119
	Münster	116	92	171	109	108	118	122
	Detmold	94	102	175	98	103	110	114
	Arnsberg	123	111	144	119	120	125	120
Porenje Pfalško	Koblenz	106	89	203	102	101	121	135
	Trier	132	53	148	97	95	104	91
	Rheinhessen-Pfalško	64	64	223	59	57	86	103
Posarje		112	103	235	115	114	176	138
Saška	Chemnitz	152	22	206	91	84	112	124
	Dresden	108	17	194	62	55	84	76
	Leipzig	130	18	191	77	70	94	97
Saška-Anhalt	Dessau	183	84	141	131	136	146	144
	Halle	174	63	177	123	122	137	149
	Magdeburg	171	61	127	122	119	120	108
Schleswig-Holstein		91	43	157	60	75	58	79
Turingija		131	26	170	77	81	86	96

EE Estonija								
Estonija		170	121	34	149	143	85	93

GR Grčija								
Severna Grčija	Vzhodna Makedonija in Trakija	233	244	79	246	248	240	224
	Osrednja Makedonija	205	216	156	210	204	220	236
	Zahodna Makedonija	224	249	53	250	245	233	208
	Tesalija	217	229	96	225	226	224	213
Osrednja Grčija	Epir	209	241	126	229	229	237	235
	Jonski otoki	223	239	182	239	238	253	254
	Zahodna Grčija	238	246	150	251	253	255	252
	Srednja Grčija	226	252	92	254	251	252	233
	Peloponez	227	242	136	242	242	245	246
Atika		156	133	139	148	138	160	155
Egejski otoki in Kreta	Severnoegejski otoki	229	231	167	230	235	243	250
	Južnoegejski otoki	206	215	165	206	204	221	239
	Kreta	191	206	174	193	194	210	234

ES Španija								
Severo zahod	Galicija	194	226	70	203	203	200	194
	Kneževina Asturija	196	202	68	194	195	193	183
	Kantabrija	185	189	67	184	185	186	168
Severo vzhod	Baskija	117	146	60	135	132	115	82
	Navarra	114	152	20	139	135	58	54
	Rioja	189	201	32	190	192	168	153
	Aragonija	158	180	17	175	171	80	105
Avtonomna skupnost Madrid		84	141	201	118	120	158	140
Center	Castilla in León	190	211	12	195	196	126	147
	Kastilja in Manča	220	235	11	235	233	170	183
	Estremadura	245	250	29	255	256	219	206
Vzhod	Katalonija	135	194	63	171	168	162	132
	Avtonomna skupnost Valencija	178	207	128	189	190	196	203

Regija	Področje Rang	Ekonomsko	Socialno	Okoljsko	Ekonomsko-socialno		Ekonomsko-socialno-okoljsko	
					metoda 1	metoda 2	metoda 1	metoda 2
	Baleari	168	223	78	191	193	191	187
Jug	Andaluzija	218	238	74	233	234	228	209
	Murcia	200	221	90	208	204	209	202
	Avtonomno mesto Ceuta	187	256	256	247	221	258	258
	Avtonomno mesto Melilla	173	248	258	213	204	257	256
Kanarski otoki		184	227	132	199	199	215	211

FR Francija								
Île de France		6	87	244	37	20	95	44
Pariška kotlina	Šampanja-Ardeni	169	169	50	172	171	154	129
	Pikardija	150	197	97	176	178	177	169
	Zgornja Normandija	126	147	152	142	140	160	155
	Regija Centre	122	143	56	132	133	109	78
	Spodnja Normandija	148	153	124	152	151	165	155
	Burgundija	161	156	73	159	163	156	130
Nord - Pas-de-Calais		163	179	216	176	173	225	188
Vzhod	Lorena	144	177	155	163	167	178	189
	Alzacija	92	124	215	116	116	135	162
	Franche-Comté	120	190	146	167	156	175	178
Zahod	Regija Loire	149	138	120	141	146	144	142
	Bretanja	115	130	111	126	125	122	106
	Poitou-Charentes	164	154	51	161	165	141	113
Jugo zahod	Akvitanija	138	158	82	151	150	147	120
	Midi-Pyrénées	121	134	52	128	131	98	70
	Limousin	166	148	65	156	157	145	122
Center-Vzhod	Rona-Alpe	85	127	163	111	114	119	117
	Auvergne	162	144	94	150	153	149	139
Mediteran	Languedoc-Roussillon	140	176	131	160	160	173	173
	Provansa-Alpe-Azurna obala	104	150	147	136	130	151	140
	Korzika	221	240	158	238	237	248	249

IE Irska								
Obmejno, srednje in zahodno		139	142	81	142	140	112	133
Južno in vzhodno		57	104	160	79	72	78	78

IT Italija								
Severo zahod	Piemont	133	182	98	166	159	167	147
	Dolina Aoste	111	161	47	145	138	117	76
	Ligurija	134	149	38	148	145	102	78
	Lombardija	96	155	154	133	128	153	141
Severo vzhod	Avtonomna pokrajina Bolzano/Bozen	125	151	25	144	141	77	66
	Avtonomna pokrajina Trento	143	145	16	147	147	43	68
	Benečija	136	178	102	158	157	166	151
	Furlanija - Julijska krajina	145	163	101	155	155	164	145
	Emilija - Romanija	105	167	112	146	138	148	126
Center	Toskana	147	172	42	162	166	130	109
	Umbrija	159	157	31	157	160	105	102
	Marke	160	170	77	168	169	163	142
	Lacij	119	162	110	149	142	152	131
Jug	Abruci	180	186	62	182	182	179	160
	Molise	195	209	57	197	198	194	181
	Kampanija	215	230	134	226	224	235	237
	Apulija	219	234	183	231	232	246	253

Regija	Področje Rang	Ekonomsko	Socialno	Okoljsko	Ekonomsko-socialno		Ekonomsko-socialno-okoljsko	
					metoda 1	metoda 2	metoda 1	metoda 2
	Bazilikata	211	220	41	217	213	195	188
	Kalabrija	210	222	76	218	215	213	201
Otoka	Sicilija	230	237	162	240	241	250	251
	Sardinija	208	232	45	221	220	205	192
CY Ciper								
	Ciper	153	129	143	144	137	155	150
LV Latvija								
	Latvija	181	184	22	181	181	127	134
LT Litva								
	Litva	201	166	72	183	183	167	184
LU Luksemburg								
	Luksemburg	24	118	179	63	52	78	67
HU Madžarska								
	<i>Osrednja Madžarska</i>	127	116	86	124	124	88	108
Podonavje	Srednje Podonavje	199	181	40	186	189	174	152
	Zahodno Podonavje	197	160	36	179	179	157	134
	Južno Podonavje	232	187	27	200	201	180	171
Alföld in Sever	Severna Madžarska	234	185	30	201	201	182	174
	Severni del Velike madžarske nižine	248	196	49	214	223	199	198
	Južni del Velike madžarske nižine	241	183	43	202	210	192	185
MT Malta								
	Malta	204	214	248	200	205	255	242
NL Nizozemska								
Sever	Groningen	42	55	192	41	38	54	56
	Frizija	72	70	214	64	63	92	106
	Drenthe	75	90	108	79	82	71	46
Vzhod	Overijssel	61	67	202	57	57	76	90
	Gelderland	46	40	176	38	36	46	43
	Flevoland	23	62	188	32	35	40	46
Zahod	Utrecht	4	2	241	3	2	19	36
	<i>Severna Holandija</i>	10	9	240	5	5	23	41
	Južna Holandija	25	24	247	23	20	48	64
	Zelandija	73	83	173	73	75	83	88
Jug	Severni Brabant	11	34	225	18	19	32	45
	Limburg	59	75	180	58	60	73	72
AT Avstrija								
Vzhod	Gradišćanska	155	110	33	129	133	69	65
	Spodnja Avstrija	113	51	23	86	81	25	18
	<i>Dunaj</i>	36	35	185	34	28	41	39
Jug	Koroška	141	33	18	94	84	20	19
	Štajerska	137	48	14	101	95	18	21
Zahod	Zgornja Avstrija	109	69	35	92	90	35	25
	Salzburg	80	20	26	50	41	17	13
	Tirolska	99	57	24	82	75	24	16
	Vorarlberg	74	71	75	66	68	45	27

Regija	Področje Rang	Ekonomsko	Socialno	Okoljsko	Ekonomsko-socialno		Ekonomsko-socialno-okoljsko	
					metoda 1	metoda 2	metoda 1	metoda 2
PL Poljska								
Center	Lodžsko	247	204	116	219	230	222	232
	<i>Mazovijsko</i>	177	168	114	177	177	181	179
Jug	Malopoljsko	214	188	123	198	197	204	207
	Šlezijsko	243	205	169	220	227	236	248
Vzhod	Lublińsko	235	192	64	209	211	201	195
	Podkarpatsko	236	195	113	211	213	215	217
	Svetokriško	254	212	100	232	240	234	230
	Podlaško	237	200	46	216	217	198	190
Severozahod	Velikopoljsko	239	199	103	215	218	217	212
	Zahodnopomorjansko	240	208	106	222	227	223	221
	Lubuško	256	224	117	245	252	244	242
Jugozahod	Spodnješlezijsko	249	213	138	227	238	238	243
	Opoljsko	246	193	115	212	219	216	221
Sever	Kujavsko-Pomorjansko	242	210	107	224	231	226	226
	Varmínsko-Mazursko	258	228	80	249	254	241	230
	Pomorjansko	225	198	109	207	209	212	210
PT Portugalska								
Celina	Severna Portugalska	207	253	95	252	235	247	223
	Algarve	179	255	54	244	216	229	193
	Osrednja Portugalska	192	251	58	228	221	218	200
	<i>Lizbona</i>	129	247	189	196	186	214	229
	Alentejo	213	257	13	257	243	197	190
Avtonomna regija Azori		216	258	219	246	258	257	256
Avtonomna regija Madeira		176	254	119	212	234	219	239
RO Romunija								
Severozahodna regija		253	218	71	244	236	213	231
Osrednja regija		255	219	61	246	241	211	227
Severovzhodna regija		250	236	122	254	248	247	249
Jugovzhodna regija		257	243	89	258	256	241	254
Južna regija Muntenia		251	245	91	257	253	240	251
<i>Bukarešta in Ilfov</i>		198	164	238	180	180	243	206
Jugozahodna regija Oltenia		252	225	69	248	237	218	230
Zahodna regija		244	233	66	248	243	215	232
SI Slovenija								
Slovenija		151	101	39	129	125	58	70
SK Slovaška								
<i>Bratislavski okraj</i>		86	37	217	54	61	99	87
Zahodna Slovaška		222	165	133	191	192	205	202
Osrednja Slovaška		231	191	10	208	204	163	123
Vzhodna Slovaška		228	217	104	224	223	219	225
FI Finska								
Celina	Vzhodna Finska	118	85	4	104	106	7	23
	<i>Južna Finska</i>	16	6	19	9	10	10	2
	Zahodna Finska	66	44	7	54	48	11	11
	Severna Finska	69	82	2	68	71	4	15
Åland		9	10	5	5	4	1	3

Regija	Področje Rang	Ekonomsko	Socialno	Okoljsko	Ekonomsko-socialno		Ekonomsko-socialno-okoljsko	
					metoda 1	metoda 2	metoda 1	metoda 2
SE Švedska								
	<i>Stockholm</i>	1	1	48	1	1	6	5
	Vzhodna osrednja Švedska	19	11	15	13	14	5	9
	Južna Švedska	12	8	44	7	10	8	13
	Severna osrednja Švedska	49	28	6	31	37	10	8
	Srednji Norrland	48	14	3	24	28	9	2
	Zgornji Norrland	27	15	1	18	21	4	1
	Småland in otoki	28	25	8	22	25	7	6
	Zahodna Švedska	17	4	21	8	8	3	12
UK Velika Britanija								
Severo vzhod	Dolina Tees in Durham	103	107	224	112	110	132	166
	Northumberland, Tyne in Wear	62	117	213	89	91	111	132
Severo zahod	Cumbria	89	88	166	85	88	97	101
	Cheshire	33	29	231	30	24	51	62
	Greater Manchester	51	114	250	74	82	131	150
	Lancashire	70	81	236	69	71	101	127
	Merseyside	78	132	249	115	110	161	179
Yorkshire in Humber	East Riding in severni Lincolnshire	79	122	172	105	105	114	116
	Severni Yorkshire	38	27	130	31	26	33	20
	Južni Yorkshire	65	95	239	78	78	113	137
	Zahodni Yorkshire	54	99	245	67	73	106	135
Vzhodni Midlands	Derbyshire in Nottinghamshire	50	94	227	60	67	91	114
	Leicestershire, Rutland in Northants	37	73	205	43	48	59	73
	Lincolnshire	71	109	83	84	92	66	44
Zahodni Midlands	Herefordshire, Worcestershire in Warks	34	72	181	40	46	50	55
	Shropshire in Staffordshire	58	97	197	70	74	88	104
	West Midlands	56	136	254	96	97	171	171
Vzhod	Vzhodna Anglija	20	54	135	27	30	30	24
	Bedfordshire in Hertfordshire	8	21	228	12	12	26	40
	Essex	39	80	218	46	52	64	95
London	<i>Ožji London</i>	2	125	255	13	56	74	125
	<i>Širši London</i>	15	65	253	26	34	85	91
Jugo vzhod	Berkshire, Bucks in Oxfordshire	3	12	207	2	3	14	29
	Surrey, vzhodni in zahodni Sussex	5	13	210	6	4	21	31
	Hampshire in otok Wight	14	23	204	19	16	29	35
	Kent	47	68	212	47	51	63	86
Jugo zahod	Gloucestershire, Wiltshire in severni Somerset	13	19	198	15	14	27	33
	Dorset in Somerset	52	50	190	48	42	60	61
	Cornwall in otoki Scilly	95	98	168	99	99	107	109
	Devon	67	46	178	56	50	72	58
Wales	Zahodni Wales in doline	98	112	199	113	110	128	145
	Vzhodni Wales	41	36	196	36	31	47	46
Škotska	Severovzhodna Škotska	30	91	85	45	53	34	22
	Vzhodna Škotska	31	5	145	16	15	22	17
	Jugozahodna Škotska	55	78	209	53	59	75	100
	Škotsko višavje in otoki	87	105	28	93	97	31	27
Severna Irska		124	113	195	122	121	163	139

Opomba: S poševno pisavo je označena regija v kateri se nahaja glavno mesto države.

PRILOGA 9: Razvrstitev regij glede na socialno-ekonomsko in splošno razvitost po dveh metodah

Rang	Ekonomsko-socialna razvitost		Splošna (ekonomsko-socialno-okoljska) razvitost	
	metoda 1	metoda 2	metoda 1	metoda 2
1	se Stockholm	se Stockholm	fi Åland	se Zgornji Norrland
2	nl Utrecht	uk Berkshire, Bucks in Oxfordshire	fi Južna Finska	se Srednji Norrland
3	uk Berkshire, Bucks in Oxfordshire	nl Utrecht	se Zahodna Švedska	fi Åland
4	uk Surrey, vzhodni in zahodni Sussex	fi Åland	se Zgornji Norrland	fi Severna Finska
5	fi Åland nl Severna Holandija	nl Severna Holandija	se Vzhodna osrednja Švedska	se Stockholm
6		uk Surrey, vzhodni in zahodni Sussex	se Stockholm	se Småland in otoki
7	se Južna Švedska	dk Danska	se Småland in otoki	fi Vzhodna Finska
8	dk Danska	se Zahodna Švedska	se Južna Švedska	se Severna osrednja Švedska
9	se Zahodna Švedska	fi Južna Finska	se Srednji Norrland	se Vzhodna osrednja Švedska
10	fi Južna Finska	se Južna Švedska	se Severna osrednja Švedska	fi Južna Finska
11	de Zgornja Bavarska	de Zgornja Bavarska	fi Zahodna Finska	fi Zahodna Finska
12	uk Bedfordshire in Hertfordshire	uk Bedfordshire in Hertfordshire	dk Danska	se Zahodna Švedska
13	se Vzhodna osrednja Švedska	uk Ožji London	at Salzburg	se Južna Švedska
14	uk Gloucestershire, Wiltshire in severni Somerset	se Vzhodna osrednja Švedska	de Zgornja Bavarska	uk Berkshire, Bucks in Oxfordshire
15	uk Vzhodna Škotska	uk Gloucestershire, Wiltshire in severni Somerset	fi Severna Finska	dk Danska
16	uk Hampshire in otok Wight	uk Vzhodna Škotska	at Tirolska	de Zgornja Bavarska
17	cz Praga	cz Praga	uk Vzhodna Škotska	at Salzburg
18	se Zgornji Norrland	nl Severni Brabant	at Spodnja Avstrija	at Štajerska
19	nl Severni Brabant	uk Hampshire in otok Wight	at Koroška	nl Utrecht
20	nl Južna Holandija	fr Île-de-France	uk Severni Yorkshire	at Koroška
21	de Darmstadt	se Zgornji Norrland	at Štajerska	uk Surrey, vzhodni in zahodni Sussex
22	se Småland in otoki	de Darmstadt	uk Severovzhodna Škotska	uk Vzhodna Škotska
23	de Stuttgart	nl Južna Holandija	fi Vzhodna Finska	nl Severna Holandija
24	se Srednji Norrland	de Stuttgart	uk Vzhodna Anglija	at Tirolska
25	uk Cheshire	se Småland in otoki	at Zgornja Avstrija	at Spodnja Avstrija

Rang	Ekonomsko-socialna razvitost		Splošna (ekonomsko-socialno-okoljska) razvitost	
	metoda 1	metoda 2	metoda 1	metoda 2
26	uk Severni Yorkshire	uk Širši London	de Brandenburg-jugozahod	uk Bedfordshire in Hertfordshire
27	be Prov. Flamski Brabant	uk Vzhodna Anglija	at Vorarlberg	uk Gloucestershire, Wiltshire in severni Somerset
28	at Dunaj	se Srednji Norrland	uk Škotsko višavje in otoki	cz Jugovzhod
29	de Hamburg	be Prov. Flamski Brabant	uk Berkshire, Bucks in Oxfordshire	uk Hampshire in otok Wight
30	uk Vzhodna Anglija	uk Cheshire	de Freiburg	uk Vzhodna Anglija
31	de Karlsruhe	uk Severni Yorkshire	de Srednje Frankovsko	uk Škotsko višavje in otoki
32	se Severna osrednja Švedska	nl Flevoland	uk Surrey, vzhodni in zahodni Sussex	nl Severni Brabant
33	uk Vzhodni Wales	de Hamburg	uk Gloucestershire, Wiltshire in severni Somerset	uk Severni Yorkshire
34	uk Širši London	at Dunaj	de Zgornje Pfalško	uk Severovzhodna Škotska
35	nl Flevoland	de Karlsruhe	uk Hampshire in otok Wight	at Zgornja Avstrija
36	nl Gelderland	uk Vzhodni Wales	de Švabska	de Stuttgart
37	fr Île-de-France	se Severna osrednja Švedska	nl Utrecht	de Brandenburg-jugozahod
38	nl Groningen	nl Gelderland	de Spodnja Bavarska	de Srednje Frankovsko
39	be Prov. Valonski Brabant	be Prov. Valonski Brabant	at Dunaj	de Darmstadt
40	de Tübingen	uk Herefordshire, Worcestershire in Warks	uk Bedfordshire in Hertfordshire	nl Flevoland
41	at Salzburg	nl Groningen	nl Severna Holandija	at Dunaj
42	de Freiburg	de Tübingen	de Stuttgart	de Freiburg
43	uk Dorset in Somerset	uk Leicestershire, Rutland in Northants	nl Gelderland	it Avtonomna pokrajina Trento
44	de Srednje Frankovsko	de Srednje Frankovsko	uk Lincolnshire	fr Île-de-France
45	de Švabska	uk Severovzhodna Škotska	nl Severni Brabant	at Vorarlberg
46	uk Herefordshire, Worcestershire in Warks	uk Essex	nl Drenthe	nl Gelderland
47	de Berlin	uk Kent	nl Flevoland	uk Vzhodni Wales
48	fi Zahodna Finska	uk Dorset in Somerset	uk Vzhodni Wales	nl Južna Holandija

Rang	Ekonomsko-socialna razvitost		Splošna (ekonomsko-socialno-okoljska) razvitost	
	metoda 1	metoda 2	metoda 1	metoda 2
49	uk Leicestershire, Rutland in Northants	de Freiburg	de Lüneburg	de Karlsruhe
50	uk Devon	at Salzburg	de Spodnje Frankovsko	uk Herefordshire, Worcestershire in Warks
51	uk Kent	de Švabska	de Karlsruhe de Tübingen de Darmstadt	uk Cheshire
52	uk Essex	lu Luksemburg		de Tübingen
53	uk Severovzhodna Škotska	uk Jugozahodna Škotska		de Zgornje Pfalško
54	sk Bratislavski okraj	fi Zahodna Finska	es Navarra	nl Groningen
55	de Dresden	de Berlin	uk Herefordshire, Worcestershire in Warks	be Prov. Flamski Brabant
56	uk Ožji London	uk Devon	nl Groningen	de Švabska
57	de Rheinhessen-Pfalško	nl Overijssel	cz Praga	cz Praga
58	nl Overijssel	nl Limburg	de Schleswig-Holstein si Slovenija uk Devon	es Navarra
59	uk Jugozahodna Škotska	de Rheinhessen-Pfalško		uk Leicestershire, Rutland in Northants
60	de Schleswig-Holstein nl Limburg	uk Derbyshire in Nottinghamshire		uk Dorset in Somerset
61		sk Bratislavski okraj	uk Dorset in Somerset	be Prov. Valonski Brabant
62	de Gießen	de Dresden	uk Cheshire	de Hamburg
63	de Spodnje Frankovsko de Hannover lu Luksemburg nl Frizija	de Spodnje Frankovsko	de Zgornje Frankovsko	uk Kent
64		nl Frizija	nl Južna Holandija	uk Essex
65		de Köln	at Gradiščanska	de Spodnja Bavarska
66		at Vorarlberg	de Hannover it Avtonomna pokrajina Bolzano/Bozen	uk Lincolnshire
67	uk Derbyshire in Nottinghamshire	uk Zahodni Yorkshire		lu Luksemburg

Rang	Ekonomsko-socialna razvitost		Splošna (ekonomsko-socialno-okoljska) razvitost	
	metoda 1	metoda 2	metoda 1	metoda 2
68	at Vorarlberg	fi Severna Finska	it Avtonomna pokrajina Trento	de Spodnje Frankovsko
69	de Köln	uk Lancashire	be Prov. Flamski Brabant	at Gradiščanska
70	de Leipzig	uk Shropshire in Staffordshire	fr Midi-Pyrénées	si Slovenija
71	fi Severna Finska	de Gießen	cz Jugovzhod	nl Drenthe
72	uk Lancashire	ie Južno in vzhodno	nl Limburg	uk Devon
73	uk Zahodni Yorkshire	nl Zelandija	uk Leicestershire, Rutland in Northants	nl Limburg
74	uk Shropshire in Staffordshire	uk Greater Manchester	de Hamburg	uk Ožji London
75	at Tirolska	de Schleswig-Holstein	be Prov. Valonski Brabant	uk Jugoahodna Škotska
76	nl Zelandija	de Hannover	de Dresden	nl Overijssel
77	de Turingija	de Leipzig	it Dolina Aoste	it Avtonomna pokrajina Bolzano/Bozen
78	uk Južni Yorkshire	uk Južni Yorkshire	fr Regija Centre	ie Južno in vzhodno
79	ie Južno in vzhodno	nl Drenthe	ie Južno in vzhodno	de Schleswig-Holstein
80	de Braunschweig	be Regija Bruselj glavno mesto	it Ligurija	es Aragonija
81	at Spodnja Avstrija	de Turingija	lu Luksemburg	de Lüneburg
82	nl Drenthe	at Tirolska	es Baskija	de Hannover
83	uk Greater Manchester	de Braunschweig	de Brandenburg-severovzhod	nl Zelandija
84	at Koroška	uk Lincolnshire	de Braunschweig	de Dresden
85	de Chemnitz	uk Cumbria	ee Estonija	uk Širši London
86	de Kassel	at Spodnja Avstrija	de Turingija	de Rheinhesen-Pfalško
87	be Regija Bruselj glavno mesto	de Kassel	uk Kent	sk Bratislavski okraj
88	de Brandenburg-jugozahod	de Zgornje Pfalško	hu Osrednja Madžarska	uk Shropshire in Staffordshire
	uk Cumbria		nl Zelandija	

Rang	Ekonomsko-socialna razvitost		Splošna (ekonomsko-socialno-okoljska) razvitost	
	metoda 1	metoda 2	metoda 1	metoda 2
89		uk Northumberland, Tyne in Wear		de Gießen
90	at Zgornja Avstrija	de Düsseldorf	nl Overijssel	de Zgornje Frankovsko
91	uk Northumberland, Tyne in Wear	de Chemnitz	de Trier uk Širši London	uk Derbyshire in Nottinghamshire
92	uk Lincolnshire	at Zgornja Avstrija		nl Frizija
93	de Zgornje Pfalško	uk Škotsko višavje in otoki	de Gießen	ee Estonija
94	de Düsseldorf	at Koroška	de Mecklenburg-Predpomorjansko	de Leipzig
95	at Štajerska de Trier	de Brandenburg-jugozahod	fr Île-de-France uk Essex	de Braunschweig
96		uk West Midlands		de Turingija
97	uk West Midlands	de Trier	de Kassel	uk Cumbria
	uk Škotsko višavje in otoki		de Leipzig	
98		de Detmold		fr Midi-Pyrénées
99	de Lüneburg	uk Cornwall in otoki Scilly	sk Bratislavski okraj	de Köln
100	uk Cornwall in otoki Scilly	de Lüneburg	uk Jugozahodna Škotska	de Kassel
101	de Brandenburg-severovzhod de Koblenz	at Štajerska	uk Cumbria	uk Lancashire
102		de Koblenz	it Umbrija	it Ligurija
103	de Spodnja Bavarska de Detmold	de Spodnja Bavarska	de Rheinhessen-Pfalško	de Brandenburg-severovzhod
104		fi1 Vzhodna Finska	uk Shropshire in Staffordshire	de Trier
105	uk East Riding in severni Lincolnshire	uk East Riding in severni Lincolnshire	es Aragonija	it Umbrija
106	fi Vzhodna Finska	de Brandenburg-severovzhod	fr Bretanja nl Frizija	uk Zahodni Yorkshire
107	de Bremen	de Zgornje Frankovsko		uk Cornwall in otoki Scilly
108	de Zgornje Frankovsko de Münster	de Bremen	de Magdeburg	hu Osrednja Madžarska
109		de Münster	de Berlin it Toskana uk Cornwall in otoki Scilly	fr Regija Centre
110	uk Dolina Tees in Durham uk Merseyside uk Zahodni Wales in doline	be Prov. Antwerpen		de Detmold
111		fr Rona-Alpe		uk Northumberland, Tyne in Wear

Rang	Ekonomsko-socialna razvitost		Splošna (ekonomsko-socialno-okoljska) razvitost	
	metoda 1	metoda 2	metoda 1	metoda 2
112		uk Dolina Tees in Durham	ie Obmejno, srednje in zahodno	de Chemnitz
113	be Prov. Antwerpen	uk Zahodni Wales in doline	fr Poitou-Charentes	uk Južni Yorkshire
114	fr Rona-Alpe	de Posarje	de Detmold	uk East Riding in severni Lincolnshire
115	de Posarje	uk Merseyside	uk Derbyshire in Nottinghamshire	es Baskija
116	fr Alzacija	fr Alzacija	uk East Riding in severni Lincolnshire	de Mecklenburg-Predpomorjansko
117	be Prov. Vzhodna Flandrija	be Prov. Vzhodna Flandrija	de Vezera-Ems	it Dolina Aoste
118	es avtonomna skupnost Madrid	de Vezera-Ems	fr Rona-Alpe	de Münster
119	de Magdeburg	de Arnsberg	de Köln	fr Rona-Alpe
120	de Arnsberg	es avtonomna skupnost Madrid	de Arnsberg	de Magdeburg
			fr Akvitanija	
121	de Vezera-Ems	uk Severna Irska		de Koblenz
122	de Halle	de Magdeburg	de Münster	fr Bretanja
	uk Severna Irska		fr Limousin	
123		de Halle		sk Osrednja Slovaška
124	hu Osrednja Madžarska	hu Osrednja Madžarska	de Chemnitz	de Vezera-Ems
125	fr Bretanja	si Slovenija	uk Ožji London	de Arnsberg
126	be Prov. Zahodna Flandrija	fr Bretanja	it Emilija - Romanija	es Castilla in León
127	de Mecklenburg-Predpomorjansko	de Mecklenburg-Predpomorjansko	lv Latvija	de Berlin
			uk Lancashire	
128	itc Lombardija	fr Midi-Pyrénées		uk Zahodni Wales in doline
129	si Slovenija	at Gradiščanska	fr Šampanja-Ardeni	de Düsseldorf
130	fr Provansa-Alpe-Azurna obala	be Prov. Zahodna Flandrija	fr Burgundija	it Toskana
131	fr Midi-Pyrénées	de Dessau	it Lacij	uk Greater Manchester
132	es Baskija	fr Regija Centre	es Katalonija	uk Dolina Tees in Durham
			uk Northumberland, Tyne in Wear	
133	at Gradiščanska	it Lombardija		ie Obmejno, srednje in zahodno
	fr Regija Centre			
134		be Prov. Limburg	hu Zahodno Podonavje	lv Latvija
135	es Navarra	es Baskija	de Koblenz	fr Alzacija
			uk Zahodni Yorkshire	
136	de Dessau	fr Provansa-Alpe-Azurna obala		be Prov. Antwerpen

Rang	Ekonomsko-socialna razvitost		Splošna (ekonomsko-socialno-okoljska) razvitost	
	metoda 1	metoda 2	metoda 1	metoda 2
137	be Prov. Limburg	cy Ciper	cz Jugozahod uk Južni Yorkshire	de Halle
138	it Dolina Aoste it Emilija - Romanija	gr Atika		de Posarje
139		es Navarra	fr Auvergne	uk Severna Irska
140	fr Zgornja Normandija	ie Obmejno, srednje in zahodno	fr Provansa-Alpe-Azurna obala	es avtonomna skupnost Madrid
141	it Avtonomna pokrajina Bolzano/Bozen	fr Regija Loire	it Lombardija	fr Poitou-Charentes
142	ie Obmejno, srednje in zahodno it Lacij	fr Zgornja Normandija	fr Regija Loire it Marke	be Prov. Vzhodna Flandrija
143		ee Estonija		de Bremen
144	cy Ciper	it Avtonomna pokrajina Bolzano/Bozen	de Dessau	fr Regija Loire
145	it Ligurija	it Dolina Aoste	it Furlanija - Julijska krajina uk Zahodni Wales in doline	fr Limousin
146	fr Regija Loire	it Emilija - Romanija		de Dessau
147	it Avtonomna pokrajina Trento	it Avtonomna pokrajina Trento	es Castilla in León it Piemont	fr Akvitanija
148	gr Atika	it Ligurija		it Emilija - Romanija
149	ee Estonija	it Lacij	de Halle	fr Auvergne
150	fr Akvitanija	fr Auvergne	uk Greater Manchester	cy Ciper
151	fr Spodnja Normandija	fr Akvitanija	it Benečija	fr Provansa-Alpe-Azurna obala
152	cz Jugovzhod	fr Spodnja Normandija	hu Srednje Podonavje	it Lacij
153	cz Jugozahod fr Auvergne	cz Jugovzhod	cz Osrednja Češka es Rioja	it Lombardija
154		cz Jugozahod		fr Šampanja-Ardeni
155	it Furlanija - Julijska krajina	it Furlanija - Julijska krajina	cy Ciper fr Zgornja Normandija fr Spodnja Normandija	gr Atika
156	fr Franche-Comté	fr Limousin		fr Burgundija
157	fr Limousin it Benečija	it Umbrija		hu Zahodno Podonavje
158		it Benečija	de Düsseldorf es avtonomna skupnost Madrid	cz Jugozahod
159	it Piemont	fr Burgundija		be Prov. Zahodna Flandrija

Rang	Ekonomsko-socialna razvitost		Splošna (ekonomsko-socialno-okoljska) razvitost	
	metoda 1	metoda 2	metoda 1	metoda 2
160	cz Severovzhod fr Languedoc-Roussillon it Umbrija	fr Languedoc-Roussillon	gr Atika it Abruci	fr Zgornja Normandija
161		fr Poitou-Charentes		uk Merseyside
162		it Toskana	fr Alzacija	es Katalonija
163	cz Osrednja Češka fr Burgundija	fr Lorena	sk Osrednja Slovaška uk Severna Irska	it Marke
164		cz Severovzhod		it Furlanija - Julijska krajina
165	fr Poitou-Charentes	cz Osrednja Češka	be Regija Bruselj glavno mesto	fr Spodnja Normandija
166	it Toskana	it Piemont	uk Dolina Tees in Durham	it Benečija
167	fr Lorena	fr Franche-Comté	lt Litva	it Piemont
168	es Katalonija	it Marke	es Kantabrija	es Rioja
169	it Marke	be Prov. Namur	be Prov. Antwerpen fr Pikardija	cz Osrednja Češka
170	be Prov. Namur	be Prov. Liège		es Kastilja in Manča
171	be Prov. Liège be Prov. Luksemburg es Aragonija fr Šampanja-Ardeni	es Katalonija	hu Južno Podonavje uk West Midlands	uk West Midlands
172		fr Šampanja-Ardeni		be Prov. Limburg
173		fr Nord-Pas-de-Calais	fr Languedoc-Roussillon	fr Languedoc-Roussillon
174		be Prov. Luksemburg	be Prov. Vzhodna Flandrija hu Severna Madžarska	hu Srednje Podonavje
175	cz Osrednja Moravska	es Aragonija		fr Franche-Comté
176	fr Nord-Pas-de-Calais	fr Pikardija	de Posarje	cz Severovzhod
177	pl Mazovijsko	pl Mazovijsko	de Bremen	fr Pikardija
178	fr Pikardija	cz Osrednja Moravska	fr Franche-Comté	fr Lorena
179	hu Zahodno Podonavje	hu Zahodno Podonavje	pl Mazovijsko uk Merseyside	it Abruci
180	ro Bukarešta in Ilfov	ro Bukarešta in Ilfov		hu Južno Podonavje
181	lv Latvija	lv Latvija	it Molise	pl Mazovijsko
182	it Abruci	it Abruci	cz Severovzhod	hu Severna Madžarska
183	lt Litva	lt Litva	es Kneževina Asturija es Kastilja in Manča	be Prov. Luksemburg

Rang	Ekonomsko-socialna razvitost		Splošna (ekonomsko-socialno-okoljska) razvitost	
	metoda 1	metoda 2	metoda 1	metoda 2
184	cz Moravska in Šlezija	es Kantabrija		lt Litva
185	es Kantabrija	be Prov. Hainaut	hu Južni del Velike madžarske nižine	be Prov. Namur
186	pt Lizbona	hu Srednje Podonavje	be Prov. Zahodna Flandrija	es Kantabrija
187	be Prov. Hainaut	cz Severozahod	es Baleari	cz Osrednja Moravska
188	cz Severozahod	cz Moravska in Šlezija	it Bazilikata	fr Nord-Pas-de-Calais
189	hu Srednje Podonavje	es Avtonomna skupnost Valencija	fr Lorena	be Regija Bruselj glavno mesto
190	es Avtonomna skupnost Valencija	es Rioja	pl Podlaško	be Prov. Liège
191	sk Zahodna Slovaška	es Baleari		es Baleari
192	es Rioja	sk Zahodna Slovaška	it Sardinija	hu Južni del Velike madžarske nižine
193	es Baleari	gr Kreta	pt Algarve	es Kneževina Asturija
194	gr Kreta	es Kneževina Asturija	es Galicija	it Molise
195	es Kneževina Asturija	es Castilla in León	be Prov. Luksemburg	it Bazilikata
196	es Castilla in León	pt Lizbona		es Avtonomna skupnost Valencija
197	pl Malopoljsko	it Molise	cz Osrednja Moravska	pt Alentejo
198	itf Molise	pl Malopoljsko	hu Severni del Velike madžarske nižine	pl Podlaško
199	es Kanarski otoki	es Kanarski otoki	be Prov. Limburg	hu Severni del Velike madžarske nižine
200	mt Malta	hu Južno Podonavje	pt Osrednja Portugalska	es Galicija
201	hu Južno Podonavje	hu Severna Madžarska	it Kalabrija	pl Lublinsko
202	hu Severna Madžarska	hu Južni del Velike madžarske nižine	es Murcia	sk Zahodna Slovaška
203	es Galicija	es Galicija	es Avtonomna skupnost Valencija	cz Severozahod
204	es Murcia	sk Osrednja Slovaška	be Prov. Namur	pl Malopoljsko
	es Avtonomno mesto Melilla			
	gr Osrednja Makedonija			
	gr Južnoegejski otoki			
205		mt Malta	sk Zahodna Slovaška	it Sardinija
206		gr Južnoegejski otoki	es Estremadura	ro Bukarešta in Ilfov
207		pl Pomorjansko	pl Malopoljsko	cz Moravska in Šlezija
208	sk Osrednja Slovaška	es Murcia	gr Zahodna Makedonija	be Prov. Hainaut

Rang	Ekonomsko-socialna razvitost		Splošna (ekonomsko-socialno-okoljska) razvitost	
	metoda 1	metoda 2	metoda 1	metoda 2
209	pl Pomorjansko	pl Lublinsko	es Andaluzija	es Murcia
210	hu Južni del Velike madžarske nižine	gr Osrednja Makedonija	pl Pomorjansko	gr Kreta
211	pl Lublinsko	pl Podkarpatsko	ro Osrednja regija	es Kanarski otoki
212	pt Avtonomna regija Madeira	pl Opoljsko	pl Velikopoljsko	pl Pomorjansko
213	itf Bazilikata	es Avtonomno mesto Melilla	gr Tesalija	it Kalabrija
214	pl Podkarpatsko	hu Severni del Velike madžarske nižine	ro Severozahodna regija	pt Lizbona
215	it Kalabrija	pl Velikopoljsko	es Kanarski otoki ro Zahodna regija	pl Podkarpatsko
216	pt Algarve	pl Podlaško		pl Opoljsko
217	pl Podlaško	it Bazilikata	pl Podkarpatsko	pl Velikopoljsko
218	pl Velikopoljsko	it Kalabrija	ro Jugozahodna regija Oltenia	pt Osrednja Portugalska
219	pl Opoljsko	pl Lodžsko	pt Avtonomna regija Madeira sk Vzhodna Slovaška	es Estremadura
220	it Sardinija	pl Šlezijsko		gr Osrednja Makedonija
221	es Avtonomno mesto Ceuta pt Osrednja Portugalska	it Sardinija	pl Zahodnopomorjansko pl Opoljsko	gr Južnoegejski otoki
222		pl Zahodnopomorjansko		pl Lodžsko
223	hu Severni del Velike madžarske nižine	sk Vzhodna Slovaška	pt Severna Portugalska	pl Zahodnopomorjansko
224	it Kampanija sk Vzhodna Slovaška	pl Kujavsko-Pomorjansko	gr Vzhodna Makedonija in Trakija	gr Tesalija
225		gr Tesalija	fr Nord-Pas-de-Calais	sk Vzhodna Slovaška
226	gr Tesalija	it Kampanija	pl Kujavsko-Pomorjansko	pl Kujavsko-Pomorjansko
227	pl Šlezijsko pl Zahodnopomorjansko	pl Spodnješlezijsko	cz Severozahod	ro Osrednja regija
228		pt Osrednja Portugalska	be Prov. Liège	es Andaluzija
229	gr Epir	gr Epir	pt Lizbona	pt Algarve
230	pl Lodžsko	gr Severnoegejski otoki	pl Svetokriško pl Varminsko-Mazursko	ro Jugozahodna regija Oltenia
231	pl Kujavsko-Pomorjansko	it Apulija		ro Severozahodna regija
232	it Apulija	pl Svetokriško	pl Lodžsko	ro Zahodna regija
233	es Kastilja in Manča	es Andaluzija	gr Srednja Grčija	gr Zahodna Makedonija

Rang	Ekonomsko-socialna razvitost		Splošna (ekonomsko-socialno-okoljska) razvitost	
	metoda 1	metoda 2	metoda 1	metoda 2
234	es Andaluzija	pt Avtonomna regija Madeira	gr Kreta	pl Svetokriško
235	gr Severnoegejski otoki pt Severna Portugalska	es Kastilja in Manča	gr Epir	itf Kampanija
236		ro Severozahodna regija	gr Osrednja Makedonija	pl Šlezijsko
237	fr Korzika	ro Jugozahodna regija Oltenia	itf Kampanija	gr Epir
238	gr Jonski otoki pl Spodnješlezijsko	fr Korzika	cz Moravska in Šlezija	pl Spodnješlezijsko
239		gr Jonski otoki	gr Južnoegejski otoki	pt Avtonomna regija Madeira
240	pl Svetokriško	it Sicilija	ro Južna regija Muntenia	gr Vzhodna Makedonija in Trakija
241	it Sicilija	ro Osrednja regija	ro Jugovzhodna regija	pl Varminsko-Mazursko
242	gr Peloponez	gr Peloponez	pl Lubuško	mt Malta
243	pt Alentejo	ro Zahodna regija	be Prov. Hainaut pl Spodnješlezijsko ro Bukarešta in Ilfov	gr Severnoegejski otoki
244	ro Severozahodna regija	pt Algarve		pl Lubuško
245	gr Zahodna Makedonija	pl Lubuško		gr Peloponez
246	pt Avtonomna regija Azori ro Osrednja regija	gr Vzhodna Makedonija in Trakija	gr Peloponez	it Apulija
247		es Avtonomno mesto Ceuta	ro Severovzhodna regija	pt Severna Portugalska
248	gr Vzhodna Makedonija in Trakija ro Jugozahodna regija Oltenia ro Zahodna regija	ro Severovzhodna regija	pl Šlezijsko	fr Korzika
249		pl Varminsko-Mazursko	fr Korzika	ro Severovzhodna regija
250		gr Zahodna Makedonija	gr Severnoegejski otoki	it Sicilija
251	gr Srednja Grčija	gr Zahodna Grčija	it Sicilija	ro Južna regija Muntenia
252	pl Lubuško	pt Severna Portugalska	gr Zahodna Grčija	gr Srednja Grčija
253	gr Zahodna Grčija	ro Južna regija Muntenia	it Apulija	gr Jonski otoki
254	pl Varminsko-Mazursko ro Severovzhodna regija	gr Srednja Grčija	gr Jonski otoki	ro Jugovzhodna regija
255		es Estremadura	mt Malta	gr Zahodna Grčija
256	es Estremadura	ro Jugovzhodna regija	es Avtonomno mesto Melilla	pt Avtonomna regija Azori
257	ro Južna regija Muntenia	pt Alentejo	pt Avtonomna regija Azori	es Avtonomno mesto Melilla
258	ro Jugovzhodna regija	pt Avtonomna regija Azori	es Avtonomno mesto Ceuta	es Avtonomno mesto Ceuta

